BİRLİK DERGİSİ

Sayı: 227-228-229 • Ocak - Eylül 2020

Yayın Sahibi
TESUD Genel Merkezi Adına İmtiyaz Sahibi, Başyazar ve Genel Yayın Yönetmeni
Namık Kemal ÇALIŞKAN
(E. Tuğgeneral)
Tel: (0312) 418 20 54 / 119

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Hüsnü ŞİMŞEK (E. Albay)
Tel: (0312) 418 20 54 / 118

Basın Yayın Başkanı ve Dergi Müdürü
Ömer UÇAR (E. Albay)
Tel: (0312) 418 20 54 / 121

Dergi Sorumlusu ve Görsel Tasarım
Fevziye ACIÖZ
Tel: (0312) 418 20 54 / 124
tesudmerkez@gmail.com

Yayın İdare Merkezi
Türkiye Emekli Subaylar Derneği
Selanik Cad. No: 34/6 06650 Kızılay / ANKARA
Web: www.tesud.org.tr
Belgegeçer (Faks): (0312) 418 08 64
E-posta: tesudmerkez@gmail.com

Yayın İdare Merkezi Tel
(0312) 418 20 54

Yayın Türü
Yerel Süreli Yayın

Basımcı
Sistem Ofset Bas. Yay. San. ve Tic. Ltd.Şti.
İvedik OSB. Ağaç İşleri Yapı Kooperatifi
1377. Sok. No:32/34 Yenimahalle/ANKARA
Tel:(0312) 229 18 81
Belgegeçer (Faks): (0312) 229 63 97

Basım Tarihi (Gün / Ay/ Yıl) Yeri
05 Ekim 2020 • ANKARA

Dergimizde yayınlanan yazılar yazı sahibinin düşüncesini yansıtır, TÜRKİYE EMEKLİ SUBAYLAR DERNEĞİ'ni hiçbir suretle bağlamaz.

3 ayda bir yayınlanır. Gönderilen yazı ve resimler basılsın, basılmasın iade edilmez.

Gönderilen yazılarda uygun görülmeyen cümle ve paragrafların çıkarılması, düzeltme ve kısaltmaların yapılması yazarca kabul edilmiş sayılır.

Yazılar için telif hakkı ödenmez.Para ile satılmaz. Aidatını ödeyen üyelerimize parasız gönderilir.

"Reklam sayfalarının içeriği konusunda bütün sorumluluk reklam verene aittir."

ISSN: 1302-5058

TesudMerkez @TesudMerkez

SEN BEN YOK, BİZ VARIZ.

BİRİMİZ HEPİMİZ, HEPİMİZ BİRİMİZ İÇİN

İçindekiler

2 **Başyazı**
E. Tuğgeneral Namık Kemal ÇALIŞKAN

4 **Sayın İlham ALİYEV Mektup**

5 **Kamuoyu Duyurusu**

6 **Söyleşi**
TESUD Basın Yayın Başkanlığı

14 **TESUD'dan Haberler**

22 **Sayın Ş. Osman ARAS Mektup**

23 **Kamuoyu Duyurusu**

28 **Türkiye Büyük Millet Meclisinin Açılışı...**
E. Alb. Dr. Cengiz TATAR

34 **13 Mart 2020 Anma Etkinliği**

38 **En Büyük Harbiyeli**
E. Öğ. Alb. Belma SARAÇ

40 **Ayafosya'nın Müzeleştirilmesi...**
Mustafa SOLAK

48 **Sarsıntının Artçıları**
Ahmet GÖKSAN

49 **Org. Eşref BİTLİS**
Fikret GÖKÇE

50 **Dr. Fazıl Küçük ve Sağlık**
M. Erol EKENLEROĞLU

54 **Akdeniz'de İtalya ve Türkiye**
Prof. Dr. Anıl ÇEÇEN

60 **Amerika ve İsrail İlişkileri**
E. Top. Kd. Alb. Mehmet Tuğtigin ŞEN

64 **TSK Elele Vakfı**

66 **Aramızdan Ayrılanlar**

Namık Kemal ÇALIŞKAN
E. Tuğgeneral
TESUD Genel Başkanı

Değerli "Birlik" okurları:

2020 yılına, bütün dünyayı saran ve henüz sonunun geleceğine dair ışık bulunmayan bir salgın hastalıkla girdik. Salgın bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de günlük hayatımızı derinden etkiledi. Nereden nasıl bulaşacağını bilemediğimiz için en yakınımızdaki insanlar, anne, baba, eş ve çocuklarımıza karşı da davranışlarımız değişti. En sevdiklerimize dahi sarılamaz olduk.

Kısa zamanda kalbimizi yoran hikayelere tanık olduk.**"Ailesine virüs bulaştırabilirim"** diye evine gitmeyip, otellerde ikamet etmek zorunda kalan doktorlarımızı, hemşirelerimizi gördük. Ne zaman bir yerimiz ağrısa, derhal yanlarına koştuğumuz sağlık çalışanlarımızın değerini hep birlikte yeniden keşfettik.

Sağlık Bakanlığınca yayımlanan koronavirüs salgını ile ilgili veriler tartışılıyor olsa da; çok değerli sağlık çalışanlarımızın emekleri ve başarıları sayesinde diğer bazı ülkelerde yaşanan büyük yıkımı görmedik ülkemizde. Bu vesileyle pozitif bilimlerin her alanında insanımızı yetiştirmenin ne kadar önemli ve değerli olduğunu bir kez daha anlamış olduk. Profesöründen hizmetlisine kadar bütün sağlık çalışanlarımızı takdirle ve saygıyla selamlıyoruz. Salgının özelliği ve önlemeye yönelik olarak alınan önlemler gereğince dernek faaliyetlerimiz de kısmen sekteye uğradı.

Derneğimizin kuruluş yıldönümünde, her yıl yaptığımız Anıtkabir ziyaretini gerçekleştiremedik; Türkiye Büyük Millet Mecli'sinin 100'üncü Kuruluş Yıldönümü'nü ve 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nı evlerimizin balkonlarına çıkmak suretiyle İstiklal Marşımızı okuyarak kutlayabildik. Ramazan ve Kurban Bayramlarını da yakınlarımızla birlikte değil telefonlarla kutlayabildik.

Bu yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi'mizin kuruluşunun 100'üncü Yıldönümü'nü de yaşadık. Ulu Önderimiz Atatürk, meclisin açılacağını duyurduğu 22 Nisan 1920 günü, meclisi "Bütün sivil ve askeri makamların, bütün ulusun emir alacağı en yüksek kat" sözleriyle tanımlamış ve Büyük Millet Meclisi'nin üstünde hiç bir gücün olmayacağını belirtmişti. Bu durum binlerce yıllık Türk tarihinin en önemli dönüm noktalarından birini oluşturuyordu aslında. Milletimiz, bir lidere ve ailesine bağlı yönetim anlayışından sıyrılıp tamamen kendisine bağlı ve hiçbir kişi veya ailenin imtiyaz sahibi olmadığı bir yönetim anlayışına evriliyordu. Bu yönetim tarzı; insanlığın binlerce yıllık deneyimleri sonucunda, o çağda daha fazla sahip çıkmaya çalıştığı ve geliştirdiği demokrasi anlayışını hayata geçiriyor olması ile çağdaş; egemenliğin bir kişi veya ailenin elinden alınarak milletin kendisine veriliyor olması ile özünde millet sevgisi ve milletin öz kültürünü yaşatma gibi değerleri barındıran milliyetçi bir tutum oluyordu. O yüzden yüce Türk milletinin bir ferdi olarak bunu gerçekleştirenlere ne kadar teşekkür etsek azdır.

Derneğimizin çok değerli üyeleri;

Dönem içerisinde, İzmir Karşıyaka Şubemizde ortaya çıkan ihtiyaçlar nedeniyle, Olağanüstü Genel Kurul'a gidildi. Anılan Genel Kurul, demokratik ilkeler ve mevcut hukuk kuralları çerçevesinde icra edilerek yeni yönetim organlarının seçimi yapıldı. TESUD Karşıyaka Şubesi'nin Olağanüstü Genel Kurulu'nda yeni seçilen arkadaşlarımıza başarılar diliyor, görevi devreden arkadaşlarımıza şükranlarımı bildiriyor, bu sürece katkısı olan tüm üyelerimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Kara Harp Okulu'na girişinin yıldönümü olan 13 Mart günü, biz Harbiyeliler için önemli bir gün. Kara Harp Okulu'nda öğrencilik dönemlerimizde her yıl 13 Mart günü törenle Ata'mızı anar, O'nun okul numarası okunduğunda, hep birlikte **"İçimizde!"** diye seslenirdik. Bu yıl Kara Harp Okulu'nda düzenlenen törene davet edildik, ancak salgın hastalık ile ilgili tedbirlerin uygulamaya konulduğu zamana denk geldiği için törene katılamadık. Biz de önceki yıllarda olduğu gibi anma faaliyetimizi Anıtkabir'de gerçekleştirdik.

Bildiğiniz gibi Ulu Önderimizin öğrenci olduğu dönemde Kara Harp Okulu İstanbul Pangaltı'da konuşluydu. Bu tarihi mekanda ilk 13 Mart kutlaması 2017 yılında ve o dönem Rasimpaşa Şube Başkanı ve İstanbul İl Koordinatörümüz olan Sayın Erol HATUNOĞLU önderliğinde başlatıldı ve her yıl 13 Mart'larda anılmaya devam edildi. Bu yılki anma etkinliği, tarihi binanın Sınav Salonu kiralanmak suretiyle icra edilebildi.

Amacımız; bu etkinliğin her yıl tekrar edilmesi ve geleneksel hale gelmesini sağlamaktır.

Saygıdeğer okurlarımız;

Cumhuriyet'imizin kuruluş değerleri, Atatürk İlkeleri ve Devrimleri milletimizin tüm kesimlerinin üzerinde toplanabileceği değerlerdir. Bu değerlerin kaynağı; Osmanlı Devleti'nin 100 yıllık çöküş sürecinde yaşanan acılar, I'inci Dünya Savaşı ve hemen sonrasında verdiğimiz kurtuluş mücadelesinde yaşananlar ve o dönemin çağdaş yönetim ilkeleridir. Şunu bilmeliyiz ki; hiçbir toplum geriye dönerek ilerleme sağlayamaz. İlerleme ancak geçmişten ders alarak geleceğe hazırlanmakla mümkün olabilir. Son yıllarda Cumhuriyet'imizin kuruluş değerlerine ve Cumhuriyet'imizin kurucu lideri Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'e fırsat buldukça saldırmak sıkça rastlanan bir durum oldu. Ülkemizdeki tarikat ve dini cemaat mensuplarının Atatürk'e ve Cumhuriyete karşı olan tutumları biliniyor. Ancak bu saldırıları, kamuoyunda çok değerli ve önemli olması gereken siyaset, bürokrasi, basın ve akademi dünyasının bazı mensupları tarafından da yapılıyor olması çok hazin ve düşündürücüdür. Yasaları uygulama sorumluluğu olanların, bunları yapıyor olması ya da yapılanları görmezden gelmesi gerçekten ufkumuzu kararmaktadır. Özellikle içinden geçtiğimiz kritik koşulların yaşandığı bu dönemde, milli birlik ve beraberliğimiz ile dayanışmamızın en üst düzeyde olması gerekirken; ülkenin kendi yetiştirdiği evlatlarının, ülkenin kuruluş değerlerini yok etmeye yönelik söylemleri acınası bir durumdur. Daha da acısı bütün bu saldırılarda kullanılan söylemlerin, tarihi gerçekleri saptırarak üretilmiş yalanlardan oluşmasıdır.

Atatürk'e ve Cumhuriyet'e saldıranlar, ellerindeki her türlü etik değerden yoksun imkan ve fırsatları kullanarak milletimizin fertlerini, söyledikleri yalanlara inandırmak suretiyle bu Cumhuriyeti yıkacaklarını sanıyorlarsa, unutmasınlar ki hevesleri kursaklarında kalacaktır. Biz öyle inanıyoruz ki Allah yalanı sevmez ve yalan söyleyenlerin heveslerini kursaklarında bırakır. İşte bu yüzdendir ki; Yüce Atatürk'ün **"tarih yazmak tarih yapmak kadar mühimdir; yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat insanlığı şaşırtan bir hal alır."** özdeyişinde anlamını bulan mili ruh ve tarih bilincine sahip yurttaşlar olarak bu tür girişimlerle mücadele etmeyi en önemli asli vazife ve sorumluluğumuz olarak saymaktayız.

Değerli okurlarımız;

Ağustos ayı tarihimizin nice şanlı askeri başarılarının, milletimizin geleceğini kuran ya da kurtaran en önemli zaferlerin gerçekleştiği aydır. İşte bu yüzdendir ki en önemlileri arasında; Anadolu'nun kapılarının açıldığı 26 Ağustos Malazgirt Zaferi, Atatürk tarafından Polatlı'ya kadar gelmiş olan Yunan Ordusu'nun mağlup edildiği Sakarya Meydan Muharebesi ve Anadolu'yu işgale kalkışmış Yunan Ordusu'nun kesin olarak mağlup edildiği Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nin yer aldığı 30 Ağustos gününü de **"Zafer Bayramı ve Türk Silahlı Kuvvetleri Günü"** olarak kutlamaktayız.

Bu yıl, ilk defa; 26 Ağustos 1922 tarihinde başlayan Büyük Taarruz'u ve 22 Ağustos - 13 Eylül 1921 tarihlerinde gerçekleşen ve Büyük Taarruz'un hazırlayıcısı durumunda olan Sakarya Meydan Muharebesi'ni anmak için 22 Ağustos 2020 günü Anıtkabir'den başlayan; Sakarya Meydan Muharebesi'nin yaşandığı, 26 Ağustos'tan itibaren ise, Büyük Taarruz'un cereyan ettiği 1100 km'lik güzergah boyunca 19 gün süren ve 09 Eylül 2020 günü İzmir'de Anıtkabir'den alınan bayrağın İzmir Valisi Yavuz Selim KÖŞGER'e teslim edilmesiyle sona eren **"Büyük Taarruz Bisiklet Turu"**nu başlattık. Bu projeyi geliştiren uygulanması hususunda bütün sorumluluğu üstlenen, bisiklet grubu koordinatörü, sevgili E. J.Ütğm. Osman KUTLU'ya bütün üyelerimiz adına takdir ve şükranlarımı sunuyorum.

Bu organizasyonun bundan sonra da her yıl aynı tarihlerde uygulanması suretiyle bir gelenek haline gelmesini sağlayacağız. Biliyoruz ki bu tarihi anlar, bu tür etkinliklerle yaşatıldıkça ve anıldıkça unutulmayacaktır. Geçmişi unutmamak geleceğe güvenle bakmanın ve hatta geleceği kurmanın ilk şartıdır.

Salgın hastalık nedeniyle Büyük Taarruz'un yıldönümünde Zafer Bayramı törenleri il ve ilçelerde gruplar oluşturmamak adına kalabalıklar oluşturmadan kısıtlı şekilde kutlanmıştır. Bu ortamda gerçekleştirilen Büyük Taarruz Bisiklet Turu daha anlamlı ve önemli hale gelmiştir.

30 Ağustos tarihi, Zafer Bayramımız olduğu gibi aynı zamanda Türk Silahlı Kuvvetleri günüdür. Silahlı Kuvvetlerimiz tarihin her döneminde olduğu gibi bugün de bağımsızlığımızın, vatanımızın bütünlüğünün ve milli hak ve menfaatlerimizin korunup kollanılmasının en büyük güvencesidir. Bir taraftan teröristlerle mücadeleyi sürdürürken diğer yandan Suriye'nin İdlip bölgesinde göçü önleme ve istikrarı sağlama harekatı ile **"Mavi Vatan"**da özellikle de Doğu Akdeniz'de Oruç Reis sismik araştırma gemimizin faaliyetlerini koruma harekatını icra ederek caydırıcı güç olma özelliğinin gereğini yerine getirmektedir. TESUD olarak Türk Silahlı Kuvvetlerimizin başarıları ile gurur duyuyor, görev başındaki silah arkadaşlarımıza ve Mehmetçiklerimize bu kutsal görevlerinde başarılar diliyoruz.

En derin saygı ve sevgilerimle bir sonraki sayıda görüşmek üzere sağlıklı ve esen kalın.

TÜRKİYE EMEKLİ SUBAYLAR DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ
SELANİK CAD. NO: 34/6 KIZILAY/ANKARA
TEL.: NO: +90 (312) 418 20 54 BELGEGEÇER: +90 (312) 418 08 64
DERNEK KODU : 06-026-023
tesudmerkez@gmail.com

2 Ekim 2020

Sayın
İlham ALİYEV
Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Sayın Cumhurbaşkanım;

Mensubu olmaktan gurur duyduğumuz büyük Türk Milletinin yaşayan hür ve bağımsız bir devleti olan Azerbaycan Cumhuriyeti, merhum Cumhurbaşkanımız Haydar ALİYEV'in "Tek Millet İki Devlet" sözünde ifade edildiği gibi kendi öz devletimiz, Azerbaycan kendi öz vatanımızdır. Ayrıca Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün de söylediği gibi "Azerbaycan'ın sevinci bizim sevincimiz, üzüntüsü bizim üzüntümüzdür".

Ermenilerin Yukarı Karabağ da dahil olmak üzere, öz topraklarımızdan bir kısmını işgal altında bulundurması, Birleşmiş Milletler ve AGİT kararlarına rağmen bu işgali sürdürmesi, sivil halka yönelik insanlık dışı saldırıları kabul edilemez. Bu işgale ve Ermenilerin son günlerde artırdıkları saldırılara karşı, önderliğinizde başlatılan mücadele, biz Türkleri gururlandırmıştır. Bu kararlı mücadelenin zafere ulaşacağına, yıllardır süren haksız işgali ve süregelen tecavüzleri sonlandıracağına, bu haksız işgali barışçı yollardan çözmeye yanaşmayan Ermenistan ve uluslararası toplumu barışa zorlayacağına olan inancımız tamdır.

Türkiye Cumhuriyeti ve Türk halkı her zaman kardeş Azerbaycan'ın yanındadır. Bu çerçevede Hükümetimizin ilan ettiği destek iradesi halkımızın benimsediği ortak iradedir. Biz, Türkiye Emekli Subaylar Derneği olarak Azerbaycan'ı bu haklı davasında sonuna kadar destekliyoruz. Azerbaycan ordusuna istenen yer ve zamanda her türlü katkıyı sağlamaya hazır olduğumuzu beyan ederiz.

Devam eden bu kutsal mücadelede şehit olan kardeşlerimize rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyoruz. Şahsınızda tüm soydaşlarımıza başsağlığı diler, saygılarımızı sunarız.

Gazamız mübarek olsun!

Namık Kemal ÇALIŞKAN
E. Tuğgeneral
Türkiye Emekli Subaylar Derneği
Genel Başkanı

KAMUOYU DUYURUSU

Aşağıda yazılı dört dernek olarak; Ermenistan'ın Yukarı Karabağ'da uluslararası hukuk ilke ve kuralları ile mevcut ateşkes durumuna aykırı olarak AZERBAYCAN topraklarına ve mevzilerine yönelmiş saldırılarını şiddetle kınıyoruz.

Söz konusu saldırılarla Ermenistan'ın; Kafkasya'daki güvenlik, barış ve istikrarın gerçekleştirilmesi ve sürdürülmesini, yürütülmekte olan tüm uluslararası diplomatik temaslara rağmen istemeyen ve gittikçe de bozan taraf olduğu gerçeğini bir kez daha göstermiştir.

Biz, büyük önderlerimiz Mustafa Kemal ATATÜRK ve Haydar ALİYEV'in; "Azerbaycan'ın sevinci bizim sevincimiz üzüntüsü bizim üzüntümüzdür", "Tek Millet İki Devlet" özdeyişlerinde anlamını bulan köklü, milli, kültürel ve tarihsel bağlarımızın, ilke ve değerlerimizin günümüzdeki mirasçıları ve can Azerbaycan Türklerinin kardeşleri olarak; Azerbaycan halkının ve ordusunun işgal altındaki vatan topraklarını kurtarmak ve toprak bütünlüğünü savunmak maksadıyla başlattığı harekatı tüm gücümüzle ve tam olarak desteklediğimizi tüm dünyaya haykırıyoruz.

Yukarı Karabağ, yaklaşık 30 yıldır, uluslararası hukuk kurallarına aykırı olarak Ermenistan tarafından işgal edilmiştir. Ne yazık ki tüm uluslararası örgütlerin karar ve girişimlerine rağmen barışçıl şekilde çözümlenemeyen bu kanlı işgalin sona erdirilmesi için tüm dünya devletlerini AZERBAYCAN'ın haklı davasında desteklemeye çağırıyoruz.

Haklı dava ve harekatında şehadete eren AZERBAYCAN'lı kardeşlerimize rahmet, gazilerimize acil şifalar; can Azerbaycan halkına başsağlığı diliyor, asker kökenli dernekler olarak devletimiz ve milletimiz ile birlikte kardeş Azerbaycan'a "gazanız mübarek olsun" diyerek erişeceğine inandığımız zafer yolundaki mücadelesine tam destek ve dayanışma irademizi en güçlü şekliyle bir kez daha ifade ediyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Türkiye Emekli Subaylar Derneği Genel Merkezi

Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği Genel Merkezi

Türkiye Muharip Gaziler Derneği Genel Merkezi

Türkiye Harp Malulü Gaziler Şehit Dul ve Yetimleri Derneği Genel Merkezi

TESUD Basın Yayın Başkanlığı

Bu sayımızda II'nci Dünya Savaşı döneminin yokluk yıllarında yoksul ve öksüz bir ailede çocukluğunu yaşamış, çocuk yaşta çalışarak ailesinin geçimi ile uğraşmak zorunda kalmış; 1952 yılında Kara Harp Okulu'na girmek suretiyle tanıştığı askerlik mesleğinde 29 yıl hizmette bulunmuş, bunun üstüne de 40 yılı aşkın bir süre avukatlık yapmış, TESUD Yönetiminde de hizmet vermiş saygıdeğer büyüğümüz E.J. Lv. Alb. Ali Rıza AKSAKAL'ı konuk ediyoruz.

Em. Alb. Ömer UÇAR (Birlik Dergisi): *Söyleşi önerimizi kabul ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Az önce ifade ettiğim genel ve özet hayat hikayenizin içinde, bence çok değerli olan bir başka özelliğiniz var. Özellikle emekli olduktan sonra başta devre arkadaşlarınız olmak üzere meslektaşlarınızın yan yana olması, birlikte vakit geçirmesi, biri birlerine destek olmalarına önem verdiğinizi, bütün bunların gerçekleşmesi için imkan ve fırsatlar oluşturmaya çaba harcadığınızı biliyoruz. Bu vesileyle söyleyeceklerinizin tüm okuyucularımız tarafından saygıdeğer bulunacağına inanıyorum.*

Ben lise öğrencisiyken okuduğum bir metinde, "dünyada ne kadar insan var ise o kadar fazla felsefe vardır" şeklinde bir söylemi hatırlıyorum, hayatım boyunca unutamadığım bir ifade olarak belleğimde hep canlı kalmıştır. Bunu biraz genelleştirirsek "Her insanın ayrı bir dünyası vardır. Her insanın yaşamı bir başka dünyadır". Eminim ki sizin de çok farklı bir dünyanız var. Lütfen bize yaşam öykünüzden bahseder misiniz?

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Ben Eskişehirliyim. Annem ev hanımı, okuması yazması olmayan bir kadındı. Babam esnaftı. Sebze meyve satarak geçimimizi sağlardı. Beş kardeşiz. Benden büyük bir ağabeyim, bir de ablam vardı. Benden küçük iki de kız kardeşim vardı. Babam, ben dokuz yaşımdayken kanser hastalığından vefat etti. En küçük kardeşim o zaman bir yaşındaydı. Odunpazarı'nda kerpiçten yapılmış bir dam evde oturuyorduk. Oturduğumuz ev ile yan yana, yine kerpiçten yapılmış iki evimiz daha vardı. Onları kiraya vermiştik. Geçimimizin bir kısmı o evlerden aldığımız kira ile sağlanıyordu.

Em.Alb. Ö.U.: Hatırlıyor musunuz? Kirası ne kadardı?

Em.Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Biri sekiz lira, diğeri on liraydı.

Diğer geçim kaynağımız da sebze meyve satarak elde edilen gelirlerdi. Ağabeyim babamın işini üstlenmişti. Çarşamba günleri Pazar kurulurdu. Ağabeyim kabzımallardan meyve sebze alır, pazarda tezgah açardı. Ben de okulda olmadığım saatlerde pazara gider ağabeyime yardım ederdim. Akşam sırtımızda küfe ile meyve sebzenin çürüğünü eve götürürdük. Temizler kendimiz yerdik. Bunlardan aklımda kalan patlıcan temizlemek.Patlıcan kıç kısmından çürüdüğü için temizlemesi kolay olurdu, benim de hoşuma giderdi.

Em. Alb. Ö.U.: *O zamanki günlük yaşamınızla ilgili başka neler söylersiniz?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Az önce de söylediğim gibi biz fakir bir aileydik. Ekmeği kendimiz yapardık. Bunun için buğday satın alır, değirmende un haline getirdikten sonra, annem hamuru hazırlar fırına götürür ekmeği yaptırırdık. Bu şekilde yapılan bir ekmek tanesi iki kilogramdı. Büyüktü yani. Ekmek ilk yapıldığında sıcak ve yumuşak olurdu. Ama bir gün geçince bayatlar ve sertleşirdi. Ben o zamanlarda dışarıda satılan ekmeğe özenirdim. Sonraları, maddi durumumuz biraz iyileşince, annem hamu-

run içine patates de koymaya başladı. Patates ekmeği daha yumuşak tutuyordu. Bir süre sonra karneyle ekmek almaya başladık. Nüfus cüzdanımda dar gelirli olduğumuzu gösteren bir damga vardı. Bu damgayı göstererek ekmeği karneyle alırdık. Her bir kişi için günde bir ekmek verilirdi.

Yemeğimizi yer sofrasında yerdik. Yere bir örtü serilir, ortasına bir kasnak, kasnağın üzerine bir bakır tepsi konulurdu. Tepsinin üstüne de annem yemeği koyar tencerede. Elimizde tahta kaşık, kardeşlerim ve annem hepimiz aynı tencereden yemeğimizi yerdik.

Em. Alb. Ö.U.: *Şimdi biraz okul hayatınızdan bahsedelim. İlkokul, Ortaokul, Lise nerede okudunuz? Neler anlatabilirsiniz?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: İlkokulu Turan İlkokulunda okudum. O zaman beş yıldı ilkokul. Ortaokul ve Liseyi de Eskişehir Lisesinde okudum. O zaman Eskişehir'de sadece bir lise vardı. Belki o yüzden ismi de Eskişehir Lisesi idi. Ama daha sonra o okulun ismi Atatürk Lisesi olarak değiştirildi.

Em. Alb. Ö.U.: *Ortaokul ve lise kaç yıldı o zaman?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Üçer yıllıktı. Ben mezun olduktan sonraki yıl, liseyi dört yıla çıkardılar. Ama bir süre sonra yine üç yıla indirildi.

Yasin Kiremit Fabrikası

Em. Alb. Ö.U.: *Dersler nasıldı lisede?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Hocalarımız çok iyiydi ve gerçekten bilgili insanlardı. Ben çalışkan bir öğrenci değildim. Ama futbol oynardım. Hem okul takımında, hem de semtimizin takımında oynadım. Futbol oynuyor olduğum için hocalar da hoş görürlerdi. Ayrıca sınıf mümesiliydim. Tebeşir parası öğrencilerden toplanırdı. Ben mümesil olduğum için para vermezdim. Ortaokuldayken bir sefer "Tabiyat Bilgisi" dersinden sınıfta kaldım ve bir yıl bekledim.

Em. Alb. Ö.U.: *Yani bir dersten kaldığınız için bir yılı yeniden mi okudunuz?*

Em.Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Hayır. Bir yıl boşta bekledim. O zaman kural öyleydi. "Tabiat Bilgisi" dersi öğretmenimiz bizim mahalleden komşumuzdu. Bazen pazardan dönerken eve getirdiğimiz üzümlerden O'na da satardık. İyi bir komşuluk ilişkimiz vardı. "Nasıl olsa beni geçirir" diye düşündüm, derse fazla çalışmadım. Ama öyle olmadı ve O'nun dersinden kaldım. Ama bir bakıma iyi oldu. O yılı çalışarak geçirdim. Ben zaten okula devam ederken de çalışırdım, az önce söylediğim gibi her fırsatta ağabeyime yardım etmeye giderdim.

Em. Alb. Ö.U.: *Dersten kaçarak mı?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Hayır. O zaman okul öğleden sonra saat 15:00 civarında biterdi. Okuldan çıkınca çalışmaya giderdim.

Em. Alb. Ö.U.: *Boş geçen yılda, başka neler yaptınız?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Yaptığım bir başka iş de inşaatlarda işçilik yapmaktı. Yaşım küçük olduğu için bana, çivi doğrultmak ve beton sulamak işini vermişlerdi. Mühendis bana yeni dökülen betonu "sabah ve akşam sulayacaksın, yoksa

beton yanar" derdi. Bu işten elde ettiğim harçlığın bir kuruşunu bile harcamaz, hepsini anneme verirdim. Lise çağıma geldiğimde bir süre de şeker fabrikasında çalıştım. O zaman Konya Şeker Fabrikası henüz yoktu. Konya'da üretilen şeker pancarları da bizim fabrikaya geliyordu. Ben pancar yüklenmiş vagonların tartılması ve kaydının tutulması bölümünde çalıştım. Daha sonra kiremit fabrikasında amele olarak çalıştım. O dönemde çalıştığım en kötü iş idi. "Marsilya Kiremidi" denilen kiremidi üreten bir fabrika vardı. Yasin Kiremit Fabrikası. Sahibi benim mahalleden, beraber futbol oynadığımız arkadaşımın babasıydı. Arkadaşım bana, "yazın gel burada çalış" dedi. Bu vesileyle gittim oraya. Hafta da yedi lira yevmiye alıyordum. Çeşitli bölümlerde çalıştırıyorlardı bizi. En zor iş kiremidin fırını açılınca fırının boşaltılması idi. Çünkü yarım saat içinde boşaltılması gerekiyordu. İki kolumuza dirseğimize kadar bez sarardık, fırından biri elinde eldivenle kiremidi bizim bez sarılı kolumuza koyar biz onu koşarak 30 m ilerideki tezgahın üzerine koyar yeniden kiremit almaya gelirdik. Böyle hızlı bir şekilde fırındaki kiremitleri taşırdık.

Em. Alb. Ö.U.: *Liseyi bitirdikten sonra neler yaşadınız? Harp Okuluna girişiniz nasıl oldu?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Liseyi 1951 yılında bitirdim. Lise eğitimini müteakip alınan lise diploması askerliği yedek subay olarak yapmak için yeterliydi, ancak üniversiteye girmek için lise diploması yanında bir de "Olgunluk Diploması" gerekliydi.

Em. Alb. Ö.U.: *Nasıl bir diploma bu?*

Em.Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Lise eğitimi bittikten sonra dört temel dersten ayrıca sınav yapılıyordu. Bu sınavları başarı ile verenlere "Olgunluk Diploması" veriliyordu. Üniversiteye kayıt için bu diploma gerekliydi. Üniversiteye kayıt olmak için arkadaşlarla Ankara'ya gittik. Ziraat Fakültesi ve Veteriner Fakültesi'nin yurduna yerleştik. Yurtta yatak ücreti filan yok, kayıt eden de yok. Arkadaşların bir kısmı Ziraat Fakültesi'ne bir kısmı da Veteriner Fakültesi'ne kayıt yaptırdılar. O sırada 25 lira da burs veriliyormuş. Bana "sen de kayıt yaptır en azından burs alırsın" dediler. Ben bu şekilde vakit geçirirken ağabeyim haber göndermiş, Eskişehir'e döneyim diye. Bir de benim askerlik sıram gelmiş, dönsem hemen askere alacaklar. Ben de gittim Hukuk Fakültesine kayıt yaptırdım ve Eskişehir'e döndüm. Üniversite öğrencisi olduğum için askerlik durumu ortadan kalkmıştı. Devlet Su İşlerinde işe girdim. Aşağı yukarı bir yıl çalıştım orada. İşim, gelen çimentoyu kontrol etmekti. Çimento tozlarından saçımın uçları kırılmıştı. Çimento tozunun böyle bir etkisi vardır. Bir gün "Jandarma kendi hesabına Harp Okuluna öğrenci alıyormuş" diye bir haber aldık. Hemen gittim ismimi yazdırdım. Eskişehir Hava Hastanesi'nde muayene olduktan sonra Ankara'ya Jandarma Genel K.lığına teslim oldum. Orada, diğer şehirlerden gelenlerle beraber bizi Kara Harp Okulu'na teslim ettiler. Harp Okulu'nda bizi sınav yapacaklar diye bir hafta bekledik. Bir hafta sonra dediler ki "yeterli müracaat olmadığı için sınav yapılmayacak, gelenlerin, hepsi alınacak". Böylece benim Kara Harp Okulundaki öğrencilik hayatım başlamış oldu. 1952 yılının Ekim ayı idi.

Em. Alb. Ö.U.: *O zaman Harp Okulu iki yıldı, değil mi?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Biz üç yıl okuduk. İki yılı öğrenci olarak, bir yılı da subay olarak. Üçüncü yıl asteğmen rütbesinde subaydık, maaşımızı alıyorduk fakat öğrenciden farkımız yoktu. Okul içinde elbisemizde rütbe işareti yoktu. Dışarı çıktığımızda ise asteğmen rütbesi takıyorduk. Harp Okulu'ndaki eğitimin sonunda sağlık muayenesinden geçtik. Benim gözlerim bozuk çıktığı için Jandarma Levazım sınıfına ayrıldım.

Em. Alb. Ö.U.: *Harbiye'den sonra?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Harp Okulu'ndan 1954 yılında mezun oldum. Oradan İstanbul'daki Le-

vazım Okulu'na gittim. Bir yıl da orada eğitim gördükten sonra 1955 yılında Edirne'ye tayin oldum. Edirne'de yaklaşık iki yıl görev yaptım. 1958 yılı içinde ara tayin ile Yozgat Jandarma Er Eğitim Alayı'na Levazım Müdürü olarak geldim. Yozgat'taki alayın gazinosunda siviller ile askerler arasında bir münakaşa olmuş. Olay İçişleri Bakanı'na intikal etmiş, İçişleri Bakanı Jandarma Genel Komutanı'na söylemiş, Jandarma Genel Komutanı da Alay'daki personelin bir kısmını başka yerlere tayin ettirmiş. Ben de bu vesileyle gelmiş oldum. Yozgat'ta dört yıl çalıştım. Eşim ile orada evlendim.

Em. Alb. Ö.U.: *Evliliğiniz nasıl oldu anlatabilir misiniz?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: O zaman ben kışlada kalıyordum. Dışarıdan ev tutma imkanımız da olmamıştı. Bir gün kız kardeşim yanıma geldi ve "annem seni evlendirmek istiyor" dedi. Elde avuçta bir şey yok, nasıl olacak filan diye düşünürken, o zaman yüzbaşı olan İbrahim AKINCI'nın - sonra tümgeneralliğe kadar yükseldi. - eşinin haberi oldu. İbrahim Yüzbaşı'nın eşi İzmirliydi. Mahalle arkadaşı o sırada Yozgat'ta İngilizce öğretmeni olarak çalışıyormuş. Onlar vesile oldu, önce kardeşim gitti tanıştı. Sonra nasip oldu, evlendik.

Em. Alb. Ö.U.: *1958 – 1964 Cumhuriyet tarihimizin önemli yılları. 27 Mayıs 1960 olayını burada yaşadınız. Neler anlatabilirsiniz o güne dair?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Alay Komutanı'mız çok iyi bir insandı. İhtilal gerçekleşince, Valiye telefon açtı "siz evinizde istirahat edin, bana valiliğin mühürünü gönderin, dedi" böylece idareyi ele aldı. Birçok ihbar gelirdi kendisine ama o ihbarların büyük bir kısmına itibar etmezdi. Dolayısıyla Yozgat'ta önemli bir sorun yaşanmadı o gün. Ben, kısa bir zaman sonra tayinim çıktığı için Yozgat'tan ayrıldım.

Em. Alb. Ö.U.: *Yozgat'tan sonraki tayin yeriniz neresiydi?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: 1962 yılında Hakkari Seyyar Jandarma Alay K.lığı Levazım Md.lüğüne tayin oldum. Hakkari'ye vardığımızda bir astsubay tayin olmuş evini boşaltıyordu. Bana "ev sahibi askere ev vermek istemiyor, o yüzden hemen eşyaları koyalım" dedi. Biz de bu şekilde eve girdik. Yani sahibine sormadan evi tutmuş olduk. Ev sahibi olan adam bizimle görüşmezdi. Dolayısıyla kiralama, kiranın ödenmesi işlerini eşim, ev sahibinin eşi ile görüşerek hallediyordu. İki katlı bir binanın üst katıydı evimiz. Altında da bir komiser oturuyordu. Ev oldukça kötüydü. Sürekli fareler görünür, yağmur yağdığında çatısından su akardı. Banyosu yok, tuvaleti derme çatma şekildeydi. Banyomuzu salonda dökme su ile yapardık. O zamanın koşulları öyleydi.

Em. Alb. Ö.U.: *Hakkari'deki göreviniz süresince yaşadıklarınızla ilgili neler anlatabilirsiniz?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Ben Levazım Müdürü olduğum için nöbet tutmuyordum. Alay K.'na söyleyerek kendi isteğimle nöbet sistemine dahil oldum. Kısa zamanda bunun faydalı bir şey olduğunu anladım. Nöbetlerim sırasında askerin hangi yemekleri yemediğini gözlemledim ve yenmeyen yemeklerin çıkmaması için gayret ettim. Bir diğer husus ise Hakkâri'nin Geyman köyünde konuşlu bulunan Seyyar J. Tb. nun erbaş ve erlerine lastik ayakkabı giydirmemizdi. Bu tabura görevli olarak gittiğimde, bizim askerlerin giydiği postalların o arazide iki üç aylık sürede yırtılmakta ve giyilemeyecek hale gelmekteydi. Halbuki erbaş ve erlere altı ayda bir postal verilebiliyordu. Diğer yandan köylülerin giydiği lastik ayakkabılar hem daha dayanıklı hem de o arazide daha rahat yürümeye imkan veriyordu. Görev dönüşünde Alay Komutanı'na teklifte bulundum, Alayın kantini ve gazinosundan sağlanan gelir-

leri kullanarak Geyman'daki taburun erbaş ve erlerine lastik ayakkabı alınmasını sağladım.

Yaklaşık bir yıl sonra, yanlış hatırlamıyorsam Kasım ayı idi, Şemdinli Seyyar J. Tb.na Lv.Md. olarak atandım. Tabi orada eşimin çalışacağı kadro yoktu. O yüzden yalnız gitmek zorundaydım. Hakkari'den Yüksekova'ya kadar jeep ile gittim. Şemdinli'den bir astsubayın komutasında atlar geldi, o atlarla Şemdinli'ye vardım. Yüksekova ile Şemdinli arasındaki yolda en önemli yer Şapatan Geçiti'dir.

22 virajdan oluşurdu o zaman. Yaz aylarında yol temizlendiğinde araçlar da geçebiliyordu, ama kış mevsiminde sadece atlarla gitmek mümkündü. Şemdinli'de bir yıl kadar görev yaptım. Buradaki görevim sırasında Mesut BARZANİ'nin arandığına dair bir ilan elime geçti. Hatırladığım kadarıyla, yıllar önce Mesut BARZANİ Şemdinli-Yüksekova'dan gayri yasal yollarla İran'a geçtiği ve bu yüzden böyle bir ilan dağıtıldığı söyleniyordu.

Şapatan Geçiti

Şemdinli'de aklımda kalan şey elektrik parası toplama hususudur. Bizim tabur merkezinde bir jeneratör vardı. Jeneratörün ürettiği elektriği diğer devlet daireleri de kullanıyordu. Jeneratörde yakılan mazotu parayla alıyorduk, bu parayı da elektriğin kullanıldığı yerlerden topluyorduk. Kimden ne kadar para toplanması gerektiğini hesaplama işi bana düşmüştü. Ben de nerede kaç adet kaç mumluk ampul kullanıldığını tespit ettim ve toplam maliyeti tespit ettiğim ampullerin sayısına bölerek bir hesap çıkarmıştım.

Em. Alb. Ö.U.: *Hakkari'den sonra nereye tayin oldunuz?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: 1964 yılında Şemdinli'den Bilecik'e tayin oldum. O zaman Bilecik'teki birlik yeni kuruluyordu. Hatta binaları daha yeni yapılıyordu. İki yıl burada görev yaptıktan sonra, 1966 yılında Ankara Anıttepe'deki Jandarma Okullarına Levazım Md. olarak tayin oldum. Bu görevim sırasında bir süre de Jandarma Gn.K.lığının kontrolörlük görevini vekaleten yaptım, bunun yanında Jandarma Okulu'nda lojistik ile ilgili derslere de girdim.

Buradaki görevim devam ederken eşimin teşviki ile üniversite sınavına girdim. Bu sınavda Hukuk Fakültesini kazandım. Kayıt olmaya gittiğim zaman öğrendim ki aslında sınava girmeme gerek yokmuş. 16 sene önce yaptırdığım kayıt ile Hukuk Fakültesi'ne devam edebilirmişim. Fakat okulu bitirmeden Tunceli'nin Hozat ilçesine tayin oldum. Oradaki komutanlarım da hukuk eğitimim için bana yardımcı oldular, sınav zamanlarında izin verdiler, gelip Ankara'da sınavlara katıldım. Tunceli'ye giderken evimi götürmemiştim. Eşim Ankara'da kalmıştı. Buradaki görevim üç yıl sürdü. 1973 yılında yeniden Ankara'ya Jandarma Gn.K.lığı Lojistik Bşk.lığına Dış Tedarik Ş.Md.lüğüne atandım. Bu şube de ben atandıktan sonra kuruldu. Yani şubeyi ben kurdum. Hukuk Fakültesi'nden kalan son dersimi burada vererek mezun oldum. Mezuniyeti müteakip de öğretmen sınıfına geçtim.

Öğretmen sınıfına geçtikten sonra 1976 yılında yeniden Jandarma Okullar K.lığına, Hukuk Öğretmeni olarak atandım. İki yıl sonra da Öğretim Başkanlığına tayin oldum. Bu görevim son oldu ve 1981 yılında kendi isteğimle emekli oldum.

Em. Alb. Ö.U.: *Siz 1950'li yılların başında öğrencisiniz. 1976'dan sonra da Jandarma Okullarında öğretmensiniz. Yaklaşık 25 yıl sonra. Sizin kendi öğrenciliğiniz ile öğretmen olduğunuz zamanki öğrenciler ararsında bir kıyaslama yapsanız, ne dersiniz?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Bizim öğrencilik zamanımızda aramızda siyasi konuşmalar, siyasi söylemler hemen hemen hiç yoktu. Ben J.Okullar K.lığında Öğretim Başkanı iken 78-79 mezunu teğmenler gelmişti. Onların sicillerine solcudur, şucudur-bucudur diye yazılmış. Teğmenlerin davranışlarında, konuşmalarında böyle bir şey ben görmedim açıkçası. Bu yüzden teğmenlerin sicillerine bu notları yazanların o çocuklara yazık ettiklerini düşünüyorum. Bir başka gözlemim de şudur. Bizim teğmenler çok bıkkındılar. Dört sene Harp Okulu, bir sene Piyade Okulu, üstüne Jandarma Okulu. Öğrenci olmaktan bıktıklarını görüyordum. Bu yüzden o zamanki komutanlara şu öneriyi yapmıştım. Bizim jandarma subayları Piyade Okulu'ndaki eğitimi müteakip bir yıl Jandarma Birliklerine gönderilsin, orada durumu görsünler, bir yıl sonra Jandarma Okulu'na gelsinler, dedim. Bu öneri kabul görmedi. Aslında bu uygulama 1965 yılı mezunlarına yapılmıştı. Sanırım faydası yeterli görülmedi ki yeniden eski düzene dönüldü. Ancak şunu ifade etmeliyim, eğer yeni mezun subaylar bir yıl kıtalarda görev yaptıktan sonra Jandarma Okulu'na gelirse, derslere ilgileri artacak ve her şeyi daha iyi öğreneceklerdir. **Çünkü kıtalardaki uygulamayı gördükten sonra daha iyi soru sorabileceklerdir.**

Em. Alb. Ö.U.: *Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki görevinizi tamamladıktan sonra, başka deyişle emekli olduktan sonra uzunca bir süre de avukatlık yaptınız. Hukuk öğrenimi ile ilgili geçmişinizi konuşmuştuk zaten. Avukatlığa nasıl başladınız? Sanırım avukatlık stajı da önemli bir süreç. Sizin biraz zamanınızı almıştır mutlaka.*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Avukatlık stajı kolay oldu diyebilirim. Az evvel söylediğim gibi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra öğretmen sınıfına geçmiştim. Aynı zamanda avukatlık stajım için de müracaatta bulunmuştum. Jandarma Okullar K.lığında öğretmen olarak görev yaparken, aynı zaman içinde avukatlık stajımı da tamamladım. Eylül 1981'de emekli olduktan sonra da vakit geçirmeden İş Bankası'nın Kızılay Şubesi'nin arkasındaki Tuna Han'da bir büro tuttum. Başlangıçta müşterim olmadığı için büronun masraflarını karşılayabilir miyim diye tereddüt ettim, ancak eşim de çalışmaya devam ediyordu. Dolayısıyla çok fazla sıkıntı çekmeden işlerimi yoluna koydum.

Benim arkadaşlarımla ilişkilerim çok iyiydi. Beni hiç yalnız bırakmazlardı. Tuttuğum büronun büyükçe bir salonu vardı. Salonu dolaplarla ikiye böldüm. Bir bölümünü ben büro olarak kullanıyordum. Diğer bölümünde arkadaşlar sürekli gelir birlikte vakit geçirirlerdi. Ben de boş vakitlerimde hep onlarla beraberdim.

1986 yılına kadar burada devam ettikten sonra, biraz da birikimlerin artınca, Onur İş Hanı'nın altıncı katında bir daire satın aldım. İki odalı bir daireydi. Orada da yine bir odayı arkadaşlarıma ayırmıştım. Sadece benim devre arkadaşlarım değil, bütün meslektaşlarım gelirlerdi. Buradaki çalışmam 2000 yılına kadar devam etti. Halen Ankara Barosu'na kayıtlı avukatım. Avukatlıkta 40 yılımı doldurduğum zaman Barolar Birliği Başkanlığı tarafından 40'ıncı Yıl Onur Plaketi verildi. Bu plaket benim hayatımın en değerli ödüllerinden biridir diyebilirim.

Em. Alb. Ö.U.: *Komutanım, avukatlık yaptığınız dönemde yaptığınız veya başardığınız en önemli şey nedir diye sorsam ne dersiniz?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Evet önemli önemsiz bir çok şey yaptım tabi. Aman en önemlisi avukatlığa ilk başladığım yıllarda, 1632 Sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 32'nci Maddesi'nde değişiklik yapılmasını sağlamaktır diyebilirim. Bu maddeye göre subay ve astsubaylar herhangi bir suçtan, bir yıl ve daha fazla ceza aldıklarında Silahlı Kuvvetlerden ihraç ediliyorlardı. Devletin diğer kurumlarında böyle bir ceza yoktu. Diğer yandan taksirli suçların bazılarının cezası bir yıldan fazlaydı. Yani bir subay diyelim ki kaza yaptı. Kazada ölüm olayı oldu. Bu olaydan dolayı bir yıldan fazla ceza alırdı ve yasa gereğince ihraç edilirdi. Ben bu konuda, 1632 Sayılı Kanunun 32'nci Maddesine "Taksirli suçlar hariç" şeklinde bir ifadenin eklenmesini öngören bir teklif hazırladım, teklifim kabul edildi ve yasalaştı. Bu değişiklik ile hem devlet kurumları ararsındaki farkın giderildiğini hem de herhangi taksirli bir suçtan bir subayın meslek hayatına son vermek gibi ağır bir adaletsizliğin önüne geçildiğini düşünüyorum.

Em. Alb. Ö.U.: *Sayın komutanım, sizin arkadaşlarınızı çok sevdiğinizi, arkadaşlarınızla hep birlikte olmak için uğraş verdiğinizi biliyoruz. Arkadaşlarınızın birlikte vakit geçirmesi için fırsatlar oluşturdunuz imkanlarınız ölçüsünde. Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD) üyeliğiniz ve hizmetleriniz de var. TESUD hakkında neler söylersiniz? Özellikle yeni emekli olan meslektaşlarımıza konu ile ilgili neler söylersiniz?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: TESUD 1984 yılında çıkarılan bir yasa ile kuruldu. Aslında tarihi geçmişi daha derin. Bildiğimiz kadarıyla Kızılay ile birlikte ülkemizde var olan en eski sivil toplum kuruluşudur. TESUD kuruluş yasası gereğince emekli subayları temsil etmek, onların haklarını dile getirmek ve savunmakla yetkilendirilmiş kurumdur. Diğer yandan Uluslar arası alanda da Türkiye'yi temsil etme yetkisi ve görevi var.

Ben de TESUD'a ilk yıllarında üye olmuştum. **Biz emekli subayların bir arada olmasını, birbirlerine destek olmasını, dayanışma içinde Cumhuriyet'e sahip çıkmamız gerektiğini düşünüyorum. Ülkemizin gençlerine, özellikle maddi durumu zayıf gençlerimize destek olacak olanaklar oluşturmalıyız. Bunu ancak bir araya gelirsek gerçekleştirebiliriz.**

Ben TESUD kurullarında da görev aldım. Bu gün hala faaliyetlerini sürdüren TESUD A.Ş.'nin kuruluşu sırasında bütün bürokratik işlemleri gerçekleştirdim ve kurulmasını sağladım. Bir süre de A.Ş.'nin Denetleme Kurulu Üyeliğinde bulundum. Daha sonra TESUD Genel Merkez Disiplin Kurulunda uzun ca bir süre görev üstlendim.

Yeni emekli olan genç arkadaşlarımızın TESUD üyeliğini önemsemediklerini, gelip üye olmadıklarını biliyor ve gerçekten üzülüyorum. Eğer böyle gidersе 10-15 sene sonra derneğin kapısına kilit vurmak zorunda kalınacak. Benim özellikle genç arkadaşlara tavsiyem derneğimize üye olsunlar. **Eğer hoşlanmadıkları şeyler varsa, onları düzeltmek için uğraşmak gerekir. Yanlışları düzeltmeye çalışmak yerine onlardan kaçarsak ne iyileşme olur ne de ilerleme.**

Em. Alb. Ö.U.: *Komutanım, uygun görürseniz biraz da şimdiki yaşamınızdan konuşalım. Günlerinizi nasıl geçiriyorsunuz? Aileniz nasıl? Kardeşleriniz sağ mı? İlişkileriniz devam ediyor mu? Neler anlatmak istersiniz?*

Em. Alb. Ali Rıza AKSAKAL: Aile olarak eşim ve ben varız. Maalesef çocuğumuz olmadı. Ankara'da Bahçelievler'de bir evimiz var, bir de İzmir Seferihisar'da yazlık evimiz. Yazın iki-üç ay kadar orada kalıyoruz. Diğer zamanlarda da Ankara'da yaşıyoruz. Kardeşlerim vefat etti. Beş kardeşten sadece ben kaldım. Kardeşlerimle ve eşimin yakınlarıyla ilişkilerim her zaman çok iyi oldu. Gerek kendi ve gerekse eşimin yakınlarına ve özellikle çocuklara yardımcı olmaya çalıştık eşimle birlikte.

TESUD Çankaya Şubesi'nin lokalinde sık sık arkadaşlarımla buluşur vakit geçirirdik. Fakat salgın hastalık bu imkanı da elimizden aldı. Şimdi bırak lokale gelmeyi doğru dürüst dışarı da çıkamaz olduk. Bu-

nun dışında bir Facebook hesabı açmıştım. Bu hesaptan zaman zaman ülkemizin gündemi ile ilgili yazılar yazıp yayınlıyorum. "Birlik Dergisi"nde yazdığım yazılar olmuştu. Bu şekilde hem boş vakitlerimi dolduruyorum, hem de hayatta olduğumuz sürece ülkemiz için bir şeyle yapabilme gayreti içerisinde oluyorum.

***

SON SÖZ ;

En başta söylediğimiz gibi her insanın bir dünyası var. Nasıl olduğuna bakmaksızın, bir sonraki dünyaya devredilecek hatıralarla dolu. Onları görebiliyor, kendi dünyamıza katabiliyor, eksiği ve fazlasıyla yad edebiliyorsak ne mutlu.

TÜRKİYE EMEKLİ SUBAYLAR DERNEĞİ EĞİTİM VAKFI (TESUV)

TESUD EĞİTİM VAKFI TESUV 2009

Amacımız:

Atatürk İlke ve İnkılapları ile Anayasa da belirtilen Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve prensipleri doğrultusunda, ülkemizin geleceği olan gençlerimizin eğitimine yardım sağlamak.

Sizin de Bir Öğrencinin

HAYALLERİNE Katkınız Olsun...

BAĞIŞLARINIZ İÇİN BANKA HESAP NUMARALARI

TC. ZİRAAT BANKASI	FİNANSBANK	İŞ BANKASI
Başkent /ANKARA (1683)	Kızılay/ANKARA (946)	Yenişehir/ANKARA (4218)
52944998-5004	43209681	6031826
TR28 0001 0016 8352 9449 9850 04	TR41 0011 1000 0000 0043 2096 81	TR97 0006 4000 0014 2186 0318 26

tesudmerkez@gmail.com Selanik Cad. No:34/6 Kızılay/ANKARA www.tesud.org.tr
0 (312) 418 20 54

TESUD GENEL MERKEZ ETKİNLİKLERİ

TESUD Basın Yayın Başkanlığı

Merasim Sokak'ta Şehitlerimizi Andık.

17 Şubat 2016 Çarşamba günü, Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarına çok yakın mesafedeki Merasim Sokak'ta Türk Silahlı Kuvvetleri personelini taşıyan servis araçlarına alçakça bir terör saldırısı düzenlenmiş, Asker ve sivil 29 personel hayatını kaybetmiş, 75 kişi de yaralanmıştı.

Saldırının ardından dört yıl geçti.

TESUD olarak alçakça yapılan saldırıyı kınamak, şehitlerimizi anmak için 17 Şubat 2020 günü saat 13.30'da Merasim Sokak'ta anma etkinliği düzenlenmiş ve anılarına karanfil konmuştur.

TESUD'un Ziyaretleri

10 Mart 2020

1978'den 1986'ya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'ni ziyaret

03 Temmuz 2020

TESUD'unda içinde bulunduğu Türkiye Eemekliler Platformu Yöneticilerinin SGK Başkan vekili İsmail YILMAZ'a nezaket ziyareti

ATAMIZIN HARBİYE'YE GİRİŞİNİN 121'İNCİ YILDÖNÜMÜ

Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD) olarak, 13 Mart 2020 günü Harbiye'ye girişinin 121'inci yılında Ata'mızı Anıtkabir'de huzurunda andık.

ATATÜRK'ü ve onun ilkelerini yüreğimizden hiç kimse hiç bir zaman silemeyecektir.

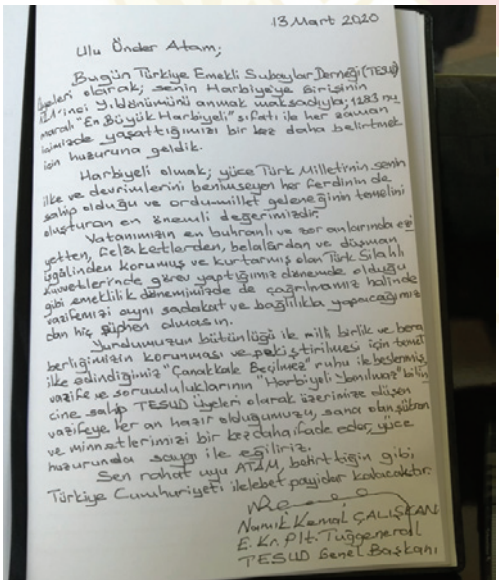

13 Mart 2020

Ulu Önder Atam;

Bugün Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD) üyeleri olarak; senin Harbiye'ye girişinin 121'inci Yıldönümünü anmak maksadıyla; 1283 numaralı "En Büyük Harbiyeli" sıfatı ile her zaman içimizde yaşattığımızı bir kez daha belirtmek için huzuruna geldik.

Harbiyeli olmak; yüce Türk Milletinin senin ilke ve devrimlerini benimseyen her ferdinin de sahip olduğu ve ordumillet geleneğinin temelini oluşturan en önemli değerimizdir.

Vatanımızın en buhranlı ve zor anlarında eziyetten, felâketlerden, belalardan ve düşman işgâlinden korumuş ve kurtarmış olan Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yaptığımız dönemde olduğu gibi emeklilik dönemimizde de çağrılmamız halinde vazifemizi aynı sadakat ve bağlılıkla yapacağımızdan hiç şüphen olmasın.

Yurdumuzun bütünlüğü ile milli birlik ve beraberliğimizin korunması ve pekiştirilmesi için temel ilke edindiğimiz "Çanakkale Geçilmez" ruhu ile beslenmiş vazife ve sorumluluklarının "Harbiyeli Yanılmaz" bilincine sahip TESUD üyeleri olarak üzerimize düşen vazifeye her an hazır olduğumuzu, sana olan şükran ve minnetlerimizi bir kez daha ifade eder, yüce huzurunda saygı ile eğiliriz.

Sen rahat uyu ATAM, belirttiğin gibi Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.

Namık Kemal ÇALIŞKAN
E. Kr. Plt. Tuğgeneral
TESUD Genel Başkanı

30 Haziran "Dünya Emekliler Günü" Kutlandı.

Ulu Önderimiz Mustafa Kemal ATATÜRK'ün emekli olduğu 30 Haziran 1927 tarihinin 93'üncü Yıldönümünde Türkiye Emekli Subaylar Derneği olarak Türkiye Emekliler Platformu koordinesinde Anıtkabir ziyaret edilmiş, ebedi başkomutanımızın mozelesine çelenk konulmuş, saygı duruşunda bulunulmuştur.

Anma faaliyetine TESUD adına TESUD 2'nci Başkanı Hüsnü ŞİMŞEK ve TESUD Teşkilat Başkanı Suat İLGÜN katılmıştır.

1 Ağustos Kıbrıs'ın Fethinin 449'uncu Yıldönümü, Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT)'nın kuruluşunun 62'nci Yıldönümü ve Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı 44'üncü Yıldönümü nedeniyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Askeri Ataşeliğince 29 Temmuz 2020 günü Gazi Orduevi'nde düzenlenen programa TESUD 2'nci Bşk. E. Alb. Hüsnü ŞİMŞEK ve Sosyal İşler Başkanı E. Yb. Ömer TUTUMLU katılmıştır.

Kutlama programı içerisinde, Sayın Milli Savunma Bakanı Hulusi AKAR; Kıbrıs, Doğu Akdeniz ve Ege konularını kapsayan bir konuşma yapmıştır.

Network Architects

NETWORK MİMARLIK LTD. ŞTİ.

FENERYOLU MH. BAĞDAT CD. 81/B ZEREN APT. NO:13
INFI@NETWORKMIMARLIK.COM.TR
0532 365 16 04 // 0216 365 16 04

Mimar Emir Atakan YILMAZ

ODA SİCİL NO: 47046

BÜYÜK TAARRUZ BİSİKLET TURU

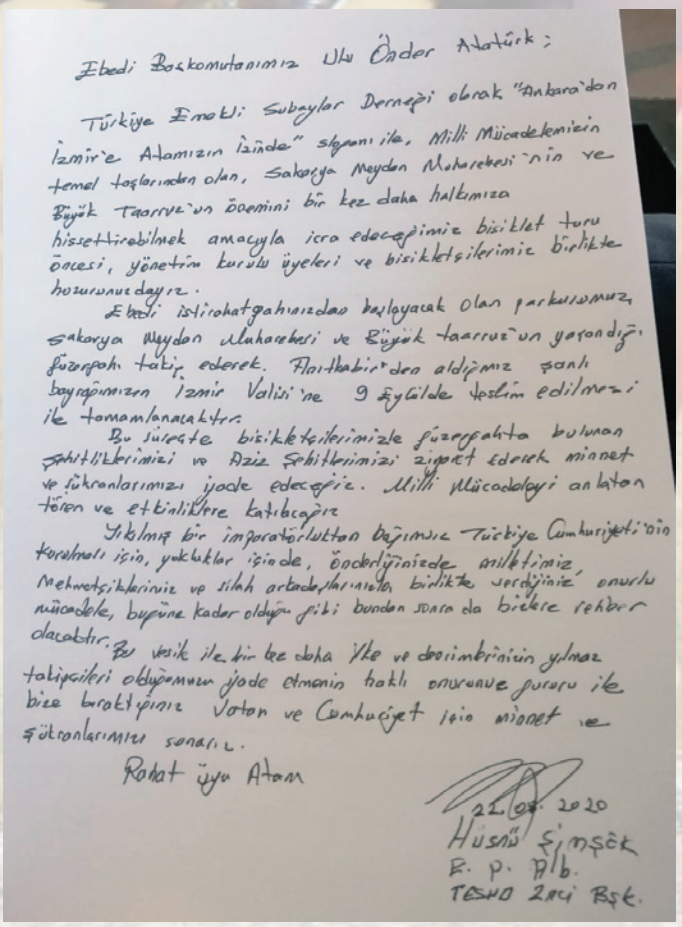

Ebedi Başkomutanımız Ulu Önder Atatürk;

Türkiye Emekli Subaylar Derneği olarak "Ankara'dan İzmir'e Atamızın İzinde" sloganı ile, Milli Mücadelemizin temel taşlarından olan, Sakarya Meydan Muharebesi'nin ve Büyük Taarruz'un önemini bir kez daha halkımıza hissettirebilmek amacıyla icra edeceğimiz bisiklet turu öncesi, yönetim kurulu üyeleri ve bisikletçilerimiz birlikte huzurunuzdayız.

Ebedi istirahatgahınızdan başlayacak olan parkurumuz, Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük taarruz'un yaşandığı güzergahı takip ederek, Anıtkabir'den aldığımız şanlı bayrağımızın İzmir Valisi'ne 9 Eylülde teslim edilmesi ile tamamlanacaktır.

Bu süreçte bisikletçilerimizle güzergahta bulunan şehitliklerimizi ve Aziz Şehitlerimizi ziyaret ederek minnet ve şükranlarımızı ifade edeceğiz. Milli Mücadeleyi anlatan tören ve etkinliklere katılacağız.

Yıkılmış bir imparatörluktan bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması için, yokluklar içinde, önderliğinizde milletimiz, Mehmetçiklerimiz ve silah arkadaşlarınızla birlikte verdiğiniz onurlu mücadele, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bizlere rehber olacaktır. Bu vesile ile bir kez daha ilke ve devrimlerinizin yılmaz takipçileri olduğumuzu ifade etmenin haklı onurunuz gururu ile bize bıraktığınız Vatan ve Cumhuriyet için minnet ve şükranlarımızı sunarız.

Rahat Uyu Atam

22.08.2020
Hüsnü Şimşek
E. P. Alb.
TESUD 2nci Bşk.

Büyük Taarruzu topluma ve yeni nesillere doğru şekilde anlatabilmek amacıyla, Osman Kutlu tarafından yedi yıldır yapılan ve Afyonkarahisar'dan başlatılan "Büyük Taarruz Bisiklet Turu", bu sene Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD)nin desteği, koordinesi ve sponsorluğunda, milli mücadelenin temel taşlarından birisi olan ve Büyük Taarruzun hazırlayıcısı durumundaki Sakarya Meydan Muharebesi'ne

de dikkat çekmek ve her iki büyük zaferi birlikte kutlamak amacıyla Ankara'dan başlatıldı.

22 Ağustos 2020 günü Anıtkabir'de ulu önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün huzuruna çıkan TESUD Yönetim Kurulu üyeleri ile bisikletçiler, Ata'ya şükran ve minnetlerini sunup, mozolesine çelenk koydular. Ardından 26 Temmuz- 03 Ağustos 2020 tarihleri arasında Anıtkabir semasında dalgalanan şanlı bayrağımızı teslim alan TESUD İkinci Başkanı Emekli Albay Hüsnü Şimşek, bayrağı İzmir Valisi'ne verilmek üzere bisikletçilerimize emanet etti.

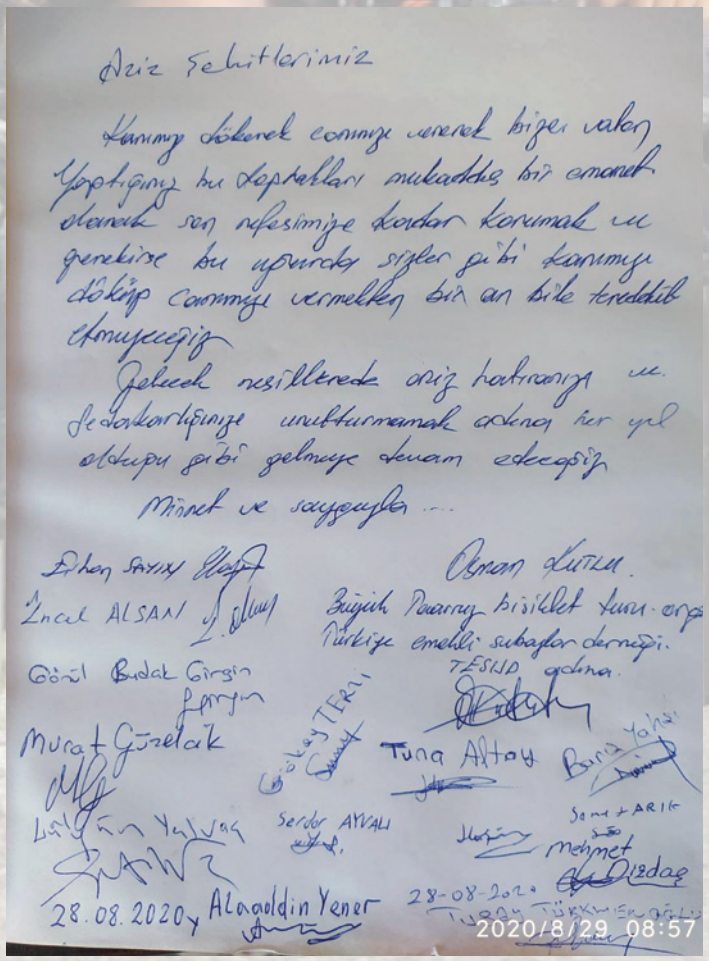

Bisikletçilerimiz şanlı bayrağımız ile birlikte, Ankara'dan İzmir'e 19 gün sürecek yaklaşık 1100 km'lik zorlu ve gururlu yolculuk için Sakarya Muharebesi alanına doğru pedal çevirmeye başladılar. İlk durakları Polatlı oldu. Sırasıyla, Ankara- Polatlı- Akşehir- Şuhut- Kocatepe- Tınaztepe- Çiğiltepe- Yıldırım Kemal-Zafertepe-Çalköy-Halaçlar- Düzlüce- Banaz- Uşak- Kışlaköyü- Takmak- Saraycık- Kula- Alaşehir- Salihli- Turgutlu- Kemalpaşa'dan İzmir'e kadar, Sakarya Meydan Muharebesi ve "Büyük

Taarruz"da muharebelerin yaşandığı alanlar ile düşmanın amansızca takip edildiği güzergah ve yerlerden, muharebelerin yaşandığı aynı günlerde geçerek süvarilerimizin at üzerinde girdiği İzmir'e bisikletleri üzerinde girdiler. 09 Eylül 2020'de Anıtkabir'den alınan şanlı bayrağımız TESUD Genel Başkanı Em. Tuğg. Namık Kemal ÇALIŞKAN tarafından İzmir

Vali'sine teslim edildi.

Bisikletçilerimiz 19 günlük zorlu ama bir o kadar da gururlu süreçte, güzergahta bulunan şehitliklerimizi ve Aziz Şehitlerimizi ziyaret ederek minnet ve şükranlarını ifade ettiler. Milli Mücadeleyi anlatan anma törenlerine katıldılar. Şehitliklerin temizliklerini yaptılar ve yıpranmış bayraklarını yenileri ile değiştirdiler.

Büyük Taarruz Bisiklet Turu, Covid-19 salgını nedeniyle bu yıl 15 bisikletçi ile icra edildi.Büyük Taarruz ve 30 Ağustos Zaferi'nin anlam ve önemini şu şekilde ifade edebiliriz;

"Atatürk, Büyük Taarruzla düşmanı denize dökmeseydi ne Malazgirt Zaferini, ne İstanbul'un Fethini ne de tarihimizdeki nice zaferleri kutluyor olabilecektik."

Şehit toprağı şişesi

Bu şişede çok özel bir toprak var.
Bizzat üzerinde ismi ve yeri yazan
şehidin mezarından alınan toprak var.
Bu şişeyi elinize aldığınızda,
dokunduğunuzda,
O şehidin yanındaymış gibi
hissedebilirsiniz.
Ama dikkat...!
Bu şişeyi elinize aldığınızda bir
görev üstleniyorsunuz.
Büyük bir onursal görev.
Hem de iki tane
O şehidin mezarına mutlaka gitmek
zorundasınız artık.
Mezarına gidip onu ziyaret edeceksiniz.
Ve onun mezarından alınan bu toprağı
Onun mezarına döküp iade etmek
zorundasınız.
O şehidi,
O şehidin mezarını ve
Orada yaşanan tarihi unutmayalım, unutturmayalım...

14. Eylül. 2020 - İZMİR

Sayın Genel Başkanım,

2020'nin "pandemi" ile boğuştuğu bir zamanda, Büyük Taarruz ve Büyük Zaferin 98. Yılı Kutlamalarına, TESUD'a yaraşan çok anlamlı bir etkinlikle katılarak, bizleri onurlandırdınız. Tebrik ve teşekkür ederiz.
Bu etkinlik, düz yolda pedal çevirme olarak değil, tarihi bir saha araştırması gibi gerçekleştirildi. Tarihçi Yazar bir TESUD Üyesi olarak; Bisikletçilerimizin programını yakından izledim. Böylece, bilgimi tazelemekle kalmadım, bilmediklerimi de öğrenmiş oldum.

Sayın Genel Başkanım,

Bu yıl TESUD'un kazandığı tecrübeyi, gelecek yıl (çok gerekli) bir Belgesel çekimi ile taçlandırmanızı öneririm. "Çok gerekli" diyorum. Çünkü, TRT'nin 2005 yılında (benimde katkım ve katılımımla) gerçekleştirdiği; "Büyük Taarruz" ve "Büyük Zafer" Belgeselinden bu yana, kamu veya özel kuruluşlarca, etkin bir Belgesel çekimi yapılmadı... Bizim Belgeselimiz (2005 dahil) 2018'e kadar, tam 13 yıl gösterime sunulan bir "TRT klasiği" oldu.

Önerimin kolay bir iş olmadığını, 2005'deki tecrübelerimle, çok iyi biliyorum. Bu konuda, TRT'nin TESUD'a katkı sağlayabileceğini pek ümit etmiyorum. Çünkü, 2005'deki çekimin devamı olarak; 2006 yılındaki çekimle, Büyük Taarruzun "TAKİP" safhasını belgesellendirerek, "9 Eylül - İzmir'in Kurtuluşu" ile noktalayacak idik. Ben ve bütün arkadaşlar, bunun için gönüllü olduğumuz halde; ONAY gelmediği için, maalesef gerçekleştiremedik.

Sayın Genel Başkanım,

ANKARA'da yüreği vatan/millet aşkıyla çarpan pek çok Akademisyen var. Bu konuda bir araştırma yaparak; en donanımlı İletişim Fakültesi olan, özel Üniversite Rektörlükleri ve Dekanları ile bağlantı kurmanızı öneririm. Bugünden başlanacak bir proje ile, Bisikletçilerimizin pedal çevirdiği güzergâhta (Tarihçilerimizin desteği ile) 2021 yılında gerçekleştirilecek bir Belgeselin, son yıllardaki en ilginç/en değerli çekimlerden biri olacağına inanıyorum.

Size ve şahsınızda, değerli TESUD Yönetimine başarı ve esenlikler dilerim.
Selam, sevgi, saygılar.

Ş. Osman ARAS
E. Kurmay Albay - TESUD Konak Şubesi

Tel: 0535-567 3951
ADRES:
Çankaya Mah. 150 Sk. No: 46/D: 10
35280 KONAK - İZMİR

Emekli Binbaşıların Makam Ve Görev Tazminatları

Bizden önceki yıllardaki yönetim kurulları da dahil, Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD) olarak yıllarca üzerinde çalışılan; Milli Savunma Bakanlığı ve Genel Kurmay Başkanlığı nezdinde girişimlerde bulunulan, dosyalar iletilen, görüş ve öneriler sunulan; Emekli Binbaşıların görev ve makam tazminatları hakkında; MHP milletvekili Sayın Hidayet VAHAPOĞLU ve Konya milletvekili Sayın Esin KARA tarafından TBMM'ne "Emekli Binbaşıların Makam ve Görev Tazminatı" hakkındaki yasa önerisi sunulmuştur. Saygıdeğer milletvekillerine şükranlarımızı sunuyoruz.

1990'lı yıllarda; önce TSK' ndeki General / Amirallere, müteakiben Albay ve Yarbaylara verilen makam ve görev tazminatları; Üstsubay statüsünde bulundukları halde ve Yarbaylar ile aynı görevleri (Tb. K.' lığı, Kh. Subaylığı) yaptıkları, bu görevlere asaleten atandıkları halde , Binbaşılara verilmemiştir. Bu durum yıllardır üstsubaylar arasında bir mağduriyet ve eşitsizlik oluşturmuştur. Kanun önünde Albay ve Yarbaylar gibi Üstsubay olarak tanımlanan Binbaşılarımız, uzun yıllardır giderilmeyen bu mağduriyetleri sonucunda hakları olduğu halde " Makam ve Görev Tazminatından" mahrum bırakılmışlardır.

Mevcut Sosyal Güvenlik Yasası'ndaki yaş tahdidi nedeniyle 2000 li yıllardan sonra, günümüzde binbaşı rütbesinde emeklilik bulunmamaktadır.2000 li yıllardan önce emekli olan binbaşı sayısı 2600 civarındadır. Bu sayı Sosyal Güvenlik Yasası gereği bundan sonra da artmayacaktır. Sözkonusu Kanun teklifi yüce mecliste yasalaştığı takdirde, bütçeye de fazla yük getirmeden, açlık sınırının altında emekli maaşı alan, yıllardır mağdur olan meslektaşlarımızı bir nebze olsun rahatlatacağı değerlendirilmektedir.

Yasa teklifinin bütün siyasi parti grupları tarafından desteklenmesi ve yasalaşması en büyük arzumuzdur.
Bu amaçla ilgili makamlar ve kişiler nezdinde çalışma ve görüşmelerimiz devam etmektedir.
Yüce Meclisimizin teklifi yasalaştırarak, uzun yıllardır yaşanan mağduriyeti gidereceğine olan inancımız tamdır.

Yıllarca kıt' a ve kurumlarda omuz omuza çalıştığımız; Astsubaylarımızın, sivil memurlarımızın, sözleşmeli uzman erbaş ve erlerimizin mevcut özlük haklarının iyileştirilmesini de gönülden arzu ediyoruz.

Özel kanunla kurulan kamu yararına dört asker kökenli dernek (Türkiye Emekli Subaylar Derneği, Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği , Muharip Gaziler Derneği, Harp Malulü Şehit Gazi Dul ve Yetimleri Derneği) olarak Görev yıllarımızda olduğu gibi, birlik beraberlik içinde ortak çalışmalar yapmaktayız. TESUD dışındaki derneklerimiz mensuplarının hak arama mücadelelerini de bugüne kadar destekledik, bundan sonra da desteklemeye devam edeceğiz.

Türk Silahlı Kuvvetleri kuruluşundan beri , büyük önemli , değerli bir bütünün ayrılmaz parçaları gibi, Subay, Astsubay, Uzman Erbaş ve Sözleşmeli Er, Sivil Memur, Erbaş ve Erler olmak üzere; her zaman birlik, beraberlik, saygı ve sevgi temelinde , omuz omuza çalışmış; her türlü mücadeleyi başarı ile yürütmüştür. Biz biliyoruz ki; Ordumuzun gücü bu özelliğinden gelmektedir.

Ordumuzun bu değerli ve biribirinden ayrılmaz unsurları arasına nifak sokmak isteyen ve Ülkemizin aleyhine hizmet eden , kötü niyetli kişi ve gruplar daima olmuştur; bundan sonra da olacaktır. Mevcut kanun teklifi üzerine bunlar yine ortaya çıkmışlardır.

Bunun için; bize ulaşan veya ulaşmayan , eleştiri sınırlarını da aşan , hakarete varan görüş düşünce ve söylemleri şiddetle kınıyoruz.

Kamoyuna saygıyla duyurulur.

TESUD ŞUBE ETKİNLİKLERİ

TESUD Basın Yayın Başkanlığı

TESUD Konak Şube

10 Kasım 2019 tarihinde Karşıyaka Belediyesi tarafından organize edilen "Ata'dan Anaya Saygı Koşusu" na TESUD Konak Şubesi üyeleri iştirak etmişlerdir.

23 Aralık 2019 tarihinde; Cumhuriyetimizin yaşatılması uğrunda canlarını veren Şehitlerimiz Asteğmen Mustafa Fehmi KUBİLAY, Bekçi Hasan ve Şevki Bey, şehit edilişlerinin 89'uncu yıl dönümünde Menemen'de düzenlenen Anma Törenlerine TESUD Konak Şubesi üyeleri iştirak etmişlerdir.

30 Ocak 2020 Tarihinde, E. Top. Kur. Alb. Şener TEKBAŞ Tarafından TESUD Konak Şubesinde "ÇANAKKALE DESTANI ve ATATÜRK" konulu konferans verilmiştir.

TESUD Konak Şubesi Üyeleri tarafından, 06 Mart 2020 ve 13 Mart 2020 Tarihlerinde Olmak Üzere 2 Grup Halinde, Doğu Ekspresi Erzurum-Kars Gezisi İcra Edilmiştir.

10 Temmuz 2020 Tarihinde, "Büyük Taarruz" un 98'nci Yıldönümü kutlamaları kapsamında TESUD tarafından Anıtkabir'den başlayıp 9 Eylül'de İzmir'de bitecek şekilde düzenlenecek "Büyük Taarruz Bisiklet Turu" ön görüşmeleri için, TESUD 2'nci Başkanı E. Alb. Hüsnü ŞİMŞEK, İzmir TESUD İl Başkanı Dr. E. Hv. Kur. Alb. Cengiz TATAR ve Bisiklet Turu Koordinatörü Osman KUTLU, İzmir Vali Yardımcısı Uğur KOLSUZ'u ve İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç SOYER'i ziyaret etmişlerdir.

TESUD Kadıköy Şube

TESUD Kadıköy Şubesi 04 - 12 Ekim 2019 tarihleri arasında Büyük Balkan Turu (8 ülke-16 şehir) gezisi düzenlemiştir.

TESUD Gölcük Şube

Türkiye Emekli Subaylar Derneği Kocaeli Koordinatörü ve Gölcük Şube Başkanı Mehmet Metin Akyol ve Yönetim Kurulu Üyeleri,Kocaeli Valisi Hüseyin Aksoy'u Ziyaret Etti.

TESUD Rasimpaşa Şube

TESUD Rasimpaşa Şubesi olarak Ramazan ve Kurban Bayramlarında toplam 30 Şehit Anası/Eşi ziyaret edilerek özel olarak hazırlanan Bayram Paketleri ve Bayram Desteği içeren yardımlarımız ulaştırılmıştır.

TESUD Çankaya Şube

TESUD Çankaya Şubesi'nin 2019-2020 yılı planlı yurtiçi-yurtdışı gezileri kapsamında, en son geziler Aralık 2019-Mart 2020 tarihlerinde, 20'şer kişiyle sınırlı olan tam katılımla Kars – Sarıkamış - Erzurum-Sivas bölgesine gidiş uçak, dönüş trenle olmak üzere icra edilmiştir.

TESUD Çankaya Şubesi tarafından düzenlenen Resim Kursu

TESUD Çankaya Şubesi tarafından;

Türk Halk Müziği Korosu; 01 Ekim 2019 tarihinde 42 kadın/erkek üye ile kurulmuştur. Koro Başkanı E. Alb. Ceyhan KARAGÖZ ve Koro Şefi Nurgül Ateş ile çalışmalarına başlamıştır.

Türk Sanat Müziği Korosu ; 01 Ekim 2019 tarihinde 42 kadın/erkek üye ile kurulmuştur. Koro Başkanı E. Alb. Ceyhan KARAGÖZ ve Koro Şefi Mahmut IRMAL ile çalışmalarına başlamıştır.

İngilizce Kursu; 01 Ekim 2019 tarihinde, 40 kadın/erkek üye ile başlamıştır. Kurs Öğretmenimiz olarak Gülay SIDAL görevlendirilmiştir.

Örgü Kursu; 01 Ekim 2019 tarihinde, 42 kadın/erkek üyenin katılımı ile Öğretmen Meral TİKİL eşliğinde çalışmalarına başlamıştır.

Ev Aksesuarları ve Dekorasyonu Kursu, 01 Ekim 2019 tarihinde kurulmuş, 42 kadın/erkek üyenin katılımı ile Öğretmen Ela KUZU eşliğinde çalışmalarına başlamıştır.

30 Ağustos Zafer Bayramı ve Türk Silahlı Kuvvetleri Günü

TESUD Foça Temsilciliği

TESUD Erzurum Temsilciliği

TESUD Çayyolu Şubesi

TESUD Rasimpaşa Şubesi

TESUD Karşıyaka Şubesi

"EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR". TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN AÇILIŞININ 100.YILI

Dr. Cengiz TATAR*

Bugün, **"23 Nisan 2020"**. Ulusal Egemenliğe dayalı Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)'nin açılışının, **"Egemenliğin"** saraydan/sultandan alınıp millete verilişinin, "Egemenlik Kayıtsız Şartsız Miletindir" kararı ile siyasi amaca ulaşılmasının, Milli Mücadele ile Anadolu'da yeni bir **"Türkiye Cumhuriyeti Devleti"**nin kurtuluşu ve kuruluşu gerçekleştirilerek tam bağımsızlığa ve sonra da toplumun her alanında yapılan devrimlerle çağdaş hayata uzanan zaferler ve başarılarla dolu uzun ve meşakkatli yolun çizildiği günün **"100'üncü Yıldönümü"**. Bugün, meclis ulusun gerçek ve tek temsil gücünü teşkil etmiştir. Milli Mücadele, artık bir Halk devletinin ekseni etrafında gelişmeye başlamış ve bu eksen Türkiye Cumhuriyeti'nin temeline oturmuştur. Miletimizin özgürlük ve bağımsızlık aşkı, tüm zorlukları aşacak bir zenginlik oluşturmuş, gelecek dönemlerin anayasal ve siyasi gelişmelerin temelini oluşturacak önemli ve özgün bir girişim olmuştur.

Mustafa Kemal ATATÜRK; 1919 yılının 19 Mayıs'ında Samsun'a çıkışı ile milletin uyanmasını sağlayarak **"Ulusal Kurtuluş Savaşı"**nı başlatmıştır. Türk Milletinin emperyalist güçlere karşı Samsun'dan başlattığı özgürlük ve bağımsızlık hareketi, tüm yurda yayılmış, milletimizin istiklalini kurtarmak için giriştiği Milli Mücadele zaferle taçlandırılmıştır. Amasya Genelgesi ile Milli Mücadele ruhu oluşturulmuş, Erzurum ve Sivas Kongrelerinde alınan kararlar ile meşruiyet kazanan ulusal direnç, milletin egemenliğini yine milletin sağlayacağını ortaya koymuştur. Egemenliğin millette olduğu inancıyla, **"Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır. Tek bir egemenlik vardır, o da milli egemenliktir".** Sözü temel ilkesi olmuştur. **"Kuva-yı Milliye'yi tek kuvvet olarak tanımak ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır."** İçte ve dışta özgürlük bayrağı açılarak tam bağımsızlık hedeflenmiştir.

TBMM açılışı, çok zor şartlar altında gerçekleştirilmiştir. 16 Mart 1920'de İtilaf Devletleri; İstanbul'u zorla işgal edip, Meclis-i Mebusan'ı basıp, milli dava uğruna çalışan Milli Mücadele yanlısı bazı milletvekillerini ve vatanseverleri tutuklayıp Malta'ya götürmüştür. ATATÜRK; aynı gün Heyet-i Temsiliye namına yayınladığı bildiri ile işgalin Osmanlı Devleti'nin 700 yıllık hayatına ve egemenliğine son verdiğini, milli savaş dönemine girildiğini ve uygarlık yeteneğini kaybettiğini belirtmiş; halkı uygarlık yeteneğini, yaşama ve bağımsız kalma hakkını ve bütün bir geleceğini savunmaya çağırmıştır. 17 Mart 1920'de Meclis-i Mebusan kapatılmadan Heyet-i Temsiliye'nin geçici bir hükümet şeklinde **"Kurucu Meclis"**i toplamak istemiştir. 19 Mart 1920'de, yayımladığı genelgeyle; **"İtilaf Devletlerinin devlet merkezini resmen işgali, devletin yasama, yargı ve yürütme kuvvetlerden ibaret olan milli devlet kuvvetlerini bozmuştur. Vazi-**

fe görmeye imkân görmediğini resmen hükümete bildirerek Meclis-i Mebusan dağıtılmıştır. Devlet merkezinin dokunulmazlığını, milletin bağımsızlığını ve devletin kurtarılmasını sağlayacak önlemleri düşünmek ve uygulamak üzere millet tarafından Olağanüstü yetki verilecek bir Meclisin, Ankara'da toplantıya çağrılması ve dağıtılmış olan mebuslarında bu meclise iştirak ettirilmesi zaruri görülmüştür. Memleket işlerini idare etmek ve denetlemek üzere olağanüstü yetkilere sahip bir meclis toplanacaktır. Meclis'e üye olarak seçilecek kimseler, milletvekilleri ile ilgili yasa hükümlerine bağlıdırlar. Seçimlerde sancaklar esas alınacak ve her sancaktan beş üye seçilecektir. Seçimler, en geç 15 gün içinde Ankara'da çoğunluğu sağlayacak şekilde tamamlanacaktır". Müslüman olmayan unsurların seçime katılamayacağı, her sancak bölgesinin bir seçim bölgesi olacağı, kesin ve kararlı ifadeler ile belirtilmiştir. Ulusun tüm kesimlerini kapsayan, ulusal bilince sahip, mücadele azmi yüksek, kararlı ve direnen halk temsilcilerinin seçilmesine özel dikkat ve önem verilmiştir. İşgalci emperyalizm, işbirlikçi saray ve onun hükümeti, meclisin açılmasına karşı çıkmasına rağmen **"Milli İradenin"** gücüne güvenerek TBMM'nin açılmasına karar verilmiştir.

TBMM'nin toplanması ve açılması döneminde ülkeyi meşgul eden isyanlar nedeniyle Ankara; **"Ateş Çemberi içindedir".** Bir taraftan emperyalist işgal, diğer taraftan işbirlikçi saray ve onun hükümetinin başlattığı iç isyanlar vardır. ATATÜRK, meclisin toplanacağı o günkü şartları ve durumu; **"Bu türlü olaylara bundan sonra daha geniş çapta rastlayacağız. Büyük Millet Meclisi'nin toplanmasını ve açılmasını sağlamaya çalıştığımız günlerde, bizi en çok uğraştıran, Düzce, Hendek, Gerede gibi Bolu bölgesindeki yerlerden başlayıp, Nallıhan, Beypazarı üzerlerinden Ankara'ya yaklaşacak kadar genişleyen gericilik ve isyan dalgaları olmuştur. Ben bir taraftan bu dalgaların durdurulmasına çalışırken, bir taraftan da Ankara'da toplanmakta olan ve genel durumu bilmeyen milletvekillerini dehşete düşürecek olaylar karşısında bırakmamak ve böyle durumların ortaya çıkmasıyla Meclis'in toplanamaması gibi uğursuz ihtimalleri önlemek çarelerini düşünüyordum. Nihayet, gelebilmiş olan milletvekilleriyle yetinerek, Meclis'in, Nisanın 23'üncü Cuma günü açılmasına karar verdik".** İç isyanlar, Ankara'nın yakınına ulaşmış ve büyük tehdit oluşturmuştur. Bu terör ve kargaşa ortamında yapılacak ilk işin düzenli orduyu oluşturmak için meclisi toplamaktır. Direniş hareketi için gerekli olan halk desteğini ancak bu şekilde alınacağı düşünülmüştür. Girişilecek her hareketin halkın kararına dayanması ve halkın desteğinin oluşması, her şeyin meşru ve kanunlara uygun olması şarttır. Ulusal direnişi temsil eden halk eylemi, yeni ve ileri bir aşamaya gelmiştir.

ATATÜRK, Meclisi oluşturma sürecinde **"Hakimiyet-i Milliye"**ye verdiği mülakatta; **"16 Mart yürekler acısı olay üzerine artık İstanbul'a büsbütün kement vurulmuş, millet ve memleket başsız kalmıştı. Onun istiklalini düşünmek ve kurtarmak için Ankara'da milli bir meclis toplamak lazım geldi. Bu kanaat üzerine lazım gelen çarelere giriştik. Böylece Nisan ayı ortalarında milletvekilleri Ankara'da toplanmaya başladı."** sözü ile kararlılığını ortaya koymuştur. 21 Nisan 1920'de ise tüm birimlere "çok ivedi" gönderdiği telgraf ile ;**"Tanrının yardımıyla Nisanın 23'üncü Cuma günü, cuma namazından sonra Ankara'da Büyük Millet Meclisi açılacaktır. Vatanın istiklâli, yüce Hilâfet ve Saltanat makamının kurtarılması gibi en önemli ve hayati görevleri yapacak olan Büyük Millet Meclisi'nin açılış gününü cumaya rastlatmakla, o günün kutsallığından yararlanılacak ve bütün sayın milletvekilleriyle Hacı Bayram Velî Câmi-i Şerifinde cuma namazı kılınarak Kur'an'ın ve namazın nurlarından da feyz alınacaktır. Namazdan sonra, Sakal-ı Şerif ve Sancâk-ı Şerif alınarak Meclisin toplanacağı yere gidilecektir. Meclise girmeden önce bir dua okunarak kurbanlar kesilecektir. Cuma günü ezandan önce minarelerde salâ verilecek. Bütün vatan topraklarının kurtuluşu için girişilen Millî Mücadele'nin önemini ve kutsallığını, milletin her bir ferdinin, kendi vekillerinden meydana gelmiş olan bu Büyük Millet Meclisi'nin vereceği vatani görevleri yapmaya mecbur olduğunu anlatan vaazlar verilecektir. Yüce Tanrı'dan tam bir başarıya ulaştırması niyaz olunur".** Tebligat metnini Nutuk'ta; **"O günün hissiyat anlayışına ne derece uyulmak mecburiyetinde bulunulduğunu gösteren bir belge"** olarak tanımlamıştır. Meclisin açılışını, o günü-

nün şartları ve zamanı Ankara'nın havası içinde düşünüldüğünde, vatan ve din duygularına seslenen uhrevi bir anlatımla kaleme alındığı görülmüştür. Dinsel temanın ağır bastığı törenin ayrıntısında açılışın Cuma gününe rastlamasıyla günün kutsallığından yararlanılmıştır. Padişah-Halife ve Saltanat makamının düşman elinden kurtarma görevini üstlenmiştir. Halife taraftarlarına karşı hem bir tedbir olarak, hem de bağımsızlık savaşına padişah yanlılarının desteğinin sağlanması amaçlanmıştır. ATATÜRK, 22 Nisan 1920'de tebliğinde: **"Nisan'ın 23'üncü Cuma günü Büyük Millet Meclisi açılarak çalışmaya başlayacağından, o günden itibaren askerî ve sivil bütün makamlarla bütün milletin tek merciinin Büyük Millet Meclisi olacağı bilgilerinize sunulur. Yarından başlayacak bütün milletin emir alacağı en büyük makamın Büyük Millet Meclisidir".** Meclis, özünde milletin kendi iradesine kendisinin hâkim olması için girişilen organ kuruluşu, köklü ve büyük bir siyasi değişimin dinamizmini oluşturmuştur. Gerçek anlamı ile Anadolu'da yeni bir devletin kuruluşunun temeli atılmıştır.

23 Nisan 1920 Cuma sabahı, halk Meclis Binası çevresinde toplanmış, kendi kaderine sahip çıkmanın coşkusu içinde, Hacı Bayram Camii'nde kılınan öğle namazından sonra Meclis binası girişinde gözleri yaşartan muhteşem bir tören ile saat 13.45'de, 115 milletvekili ile ilk toplantısını çok sıkıntılı koşullar içinde gerçekleştirmiştir. Meclis Başkanlığı'na seçilen Sinop Milletvekili Şerif AYKAN: **"İstanbul'un geçici kaydı ile yabancı kuvvetler tarafından işgal olunduğu ve bütün temelleri ile halifelik makamının ve hükümet merkezinin bağımsızlığının yok edildiği hepimizce bilinmektedir. Bu duruma baş eğmek, milletimizin, teklif olunan yabancı köleliğini kabul etmesi demektir. Ancak tam bağımsızlık ile yaşamak için kesin olarak kararlı bulunan ve ezelden beri hür ve başına buyruk yaşamış olan milletimiz, kölelik durumunu son derece sertlik ve kesinlikle reddetmiş ve hemen vekillerini toplamaya başlayarak Yüksek Meclisimizi meydana getirmiştir. Ulusumuzun iç ve dış bağımsızlık içinde alınyazısının sorumluluğunu doğrudan doğruya yüklenip kendi kendisini yönetmeye başladığını bütün dünyaya ilan ederek, Büyük Millet Meclisi'ni açıyorum."** konuşması ile ilk meclis açılmıştır. Meclis, dini törenler içerisinde toplanır toplanmaz **"İlk ve son sözü Padişah ve Halifeliğe bağlılık"** olduğunu, milleti ve ülkeyi koruyacağına yemin etmiştir. Esir olan İstanbul hükümetine karşı ezelden beri hür yaşayan millet, esareti kabul etmemiştir. Onun için artık kendi mukadderatını kendi eline almıştır. **"Ya İstiklal Ya Ölümdür".** Açılış konuşmasından sonra Mustafa Kemal ATATÜRK; **"Yüce Meclisiniz bildiğiniz gibi olağanüstü yetkilere sahip olarak yeniden seçilmiş saygıdeğer milletvekilleriyle, taarruz ve işgale uğramış saltanat merkezinden canlarını kurtararak buraya gelen saygıdeğer milletvekillerinden oluşmuştur. Bu anda Meclisimiz yasal olarak toplanmış bulunmaktadır".** Anadolu Türklüğünün varlığı ve geleceği için yaşamsal önem taşıyan, egemenliğin kayıtsız koşulsuz halka dayandığı Meclis dönemi başlamıştır. Ulusal nitelikli ve ulusal egemenliğe dayalı ilk meclis oluşturulmuştur. Siyasal yapısı, kuruluş şekli ve kendisine tanıdığı özellikler bakımından büyük bir devrim yaratmıştır. Milletvekillerini seçerek **"Millî Egemenliğe"** dayalı yeni Türk parlamentosu kurulmuş ve ismi **"Büyük Millet Meclisi"** olmuştur. Meclise varlık veren düşünce **"Milli İrade"**dir. Son derece geniş hak ve yetkilere sahip olan bir gerçek halk meclisidir. Devletin esaslarını belirleyen anayasayı hazırladığı için **"Kurucu Meclis"** sıfatıyla **"Olağanüstü Yetkilerle Donatılmış Meclis"** olmuştur. Yasama, yürütme ve yargı yetkilerini kendi elinde toplayarak, büyük bir devrim gerçekleştiren, benzersiz bir yönetim organı olarak üstünde bir güç olmadığını ortaya koymuştur. Bundan sonraki stratejik hamlesi, emperyalist devletlerin işgali ve önemli tehlike olan İstanbul'un kışkırtarak çı-

karttığı isyanlar ile mücadele etmek olacaktır. Bunun için ulusal güçleri birleştirerek ordunun yeniden teşkilatlandırılması ile düzenli milli bir ordu kurmak. Yeni cephelerin tesisi ile cephe gerisini kontrol altına almak. Vatanın kurtuluşunu her şeyin üstünde tutarak kesin zaferi kazanarak vatanı düşmandan kurtarıp ulusal birliği oluşturmak ve ulusal bağımsızlığı gerçekleştirmek. Devletin otoritesini güçlendirmek, dış ülkeler ile ilişkileri kurmak ve Milli davayı dünyaya duyurmak. Ulusal iradeyi egemen kılarak milli egemenliği yürürlüğe koymak ve yeni devletin temel organlarını oluşturmak olmuştur. ATATÜRK; 23 Nisan akşamı Çankaya'da; **"İç isyan kapılardadır. Başta ben olmazsam tehlikenin hafifleyeceği fikrinde olanlar var. Ben nereye gidebilirim? Şarka doğru tavsiyelerinde bulundular. Ben, tarihi görevimiz var, meclisi açmak; bu görevi yerine getirelim de sonra düşünürüz, cevabını verdim ve meclisin hemen toplanması için tedbir aldım".** Şeklindeki sözleri ile hedefini ortaya koymuştur.

24 Nisan 1920'de TBMM başkanlık seçimi yapılmış, oybirliği ile Mustafa Kemal ATATÜRK seçilmiştir. Milli egemenliğin temsilcisi olan meclisin seçilen ilk sivil başkanı olarak yaptığı konuşmada; **"Bugünkü müşkül vaziyet içinde alınması gereken önlemler bittabi büyük heyetinize ait olacaktır. Vatanı tehlikeli dağılış ve çöküş ve yıkılıştan kurtarmak için milletin bütün kuvvetlerini, esaslı bir teşkilat içinde birleştirmekten başka çare yoktur. Yüce Meclisinizin varlığı da, her şeyden evvel, meşruluk ve mesuliyet esaslarının, milletçe itibar ve saygı görmesinin şart sayıldığına bir delildir. Yüce Meclisinizde toplanan yüksek milli iradeye dayanarak meşruiyet ve yasallık kazanan ve saygıdeğer kurulunuzda ortaya çıkan millet vicdanının yargısına bağlı kalmak bakımından, sorumluluğu belirlenen bir gücün işleri yönetmesi zorunludur. Bu gücün doğal biçimi ise hükümettir. Ulusun yazgısını kayıtsız şartsız elinde tutan Türkiye Büyük Millet Meclisi, hızla yeni bir devlet kurmaktadır."** Türk Milletinin asırlar süren arayışlarının özü ve onun bizzat kendisini idare etmek şuurunun canlı bir timsali meclis açılmış ve kurtuluş mücadelesinin en önemli safhalarından birisi olmuştur. TBMM, kendisini ulusal iradenin tek ve üstün bir temsilcisi olarak tanımakla ulusun geleceğine el konmuş, fiili olarak olmasa bile, hukuksal bakımdan İstanbul Hükümeti'ni ortadan kaldırmıştır.

ATATÜRK, Nutuk'ta belirttiği; **"Hükümetin kurulması zaruridir. Geçici olarak bir hükümet başkanı seçmek veya Padişah'a bir vekil tanımak mümkün değildir. Mecliste yoğunlaşan milli iradenin, doğrudan doğruya vatanın mukadderatına el koymuş olduğunu kabul etmek temel ilkedir. TBMM üstünde bir kuvvet yoktur. Yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplamıştır. Yüce meclis, sınırlı bir yasama göreviyle değil, milletin bütün işlerini üstlenmek ve memleketin ve halifenin kurtuluşunu sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Bütün cihan bilmelidir ki artık bu devletin ve bu milletin başında hiçbir kuvvet yoktur, hiçbir makam yoktur. Yalnız bir kuvvet vardır. O da milli egemenliktir. Yalnız bir makam vardır. O da milletin kalbi, vicdanı ve mevcudiyetidir. Padişah ve İslam halifesi her türlü zorlama ve baskıdan kurtulduğunda meclisin düzenleyeceği yasaya göre yerini alır. Milletin vicdanı da Meclis heyetinde tecelli etmiş olmak itibarı ile de, ona bağlı ve mesuliyetleri gene Meclisçe tayin edilecek bir heyetin işleri yürütmesi gereklidir. Bu ilkelere dayanan bir hükümetin niteliği kolayca anlaşılabilir. Böyle bir hükümet, Milli hâkimiyet esasına dayanan halk hükümetidir, Cumhuriyet'tir"** ***ifadesi ile*** Meclisin ana hatları ve prensiplerini ortaya konmuş, ortaya konulan sistem gelecekte Cumhuriyetin temeli olmuştur.

Mustafa Kemal Paşa, Meclis'te konuşma yapıyor.

Yine, Nutuk'ta; **"Hakikat, Osmanlı saltanatının ve hilafetinin yıkılmış ve kalkmış olduğunu düşünerek, yeni esaslara dayanan, yeni bir devlet kurmaktan ibaretti. Fakat vaziyeti olduğu gibi söylemek, maksadın büsbütün kaybolmasını mucip olabilirdi. Çünkü genel fikir ve eğilimler, Padişahın henüz mazur mevkiinde bulunduğu merkezindeydi. Hatta Mecliste, ilk anda hilafet ve saltanat makamı ile bağlantı kurmak ve aramak cereyanı baş göstermiştir. Uygulamayı bir takım evrelere ayırmak ve olaylardan yararlanarak ulusun duygu ve düşünceleri üzerinde işlemek ve adım**

adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu. Nitekim öyle olmuştur. Başarı için pratik ve güvenilir yol, her evreyi vakit geldikçe uygulamaktı. Ancak yakın çalışma arkadaşım olarak tanınmış kişilerden kimileriyle aramızda, zaman zaman görüşlerde, davranışlarda, yapılan işlerde beliren temelli ve ikinci derecede anlaşmazlıkların, kırgınlıkların ve sırasında ayrılıkların da nedeni ve açıklaması olmuştur. Ulusal savaşa birlikte başlayan yolculuklardan kimileri, ulusal hayatın bugünkü cumhuriyete ve cumhuriyet yasalarına kadar uzayan gelişmelerinde, kendi düşünme ve ruh yeteneklerinin kavrama sınırı bittikçe, bana direnmeye ve karşı çıkmaya başlamışlardır. Ben, ulusun vicdanında ve geleceğinde sezdiğim büyük gelişme yeteneğini, bir ulusal sır gibi vicdanımda taşıyarak yavaş yavaş bütün toplumumuza uygulatmak zorundayım." şeklindeki ifadeleriyle; bu dönem için tuttuğu yol gerçekçi, haklı ve sağlıklı olarak belirlediğini anlatmaktadır. Bugün, çağdaş uygarlık adına yapılan her gelişme ve kazanım o gün geçerli olan yöntemler ile benimsetilmiştir. 23 Nisan 1921'de **"Hakimiyet-i Milliye"**ye verdiği röportajda; **"23 Nisan Cuma günü saat 14.00'te meclis binasının kapısından girerken, günlerden ve gecelerden beri bütün varlığımı işgal eden bu fikirlere ve hislere boğulmuş bulunuyordum. İçeriye girip meclis salonunu dolduran milletvekillerinin emniyetli ve güvenli bakışlarla bana dönmüş olduklarını gördüğüm zaman teşebbüslerimizin milletin emellerine tamamen uygunluğunu bir kez daha anladım. Benimle fikir ve emelde ortak, milletin fikir ve emelini temsil eden arkadaşlarla beraber çalışacağımdan dolayı büyük bahtiyarlık duydum".** Milli Mücadele için yola çıktığı arkadaşları ile görüş ayrılığı oluşmasına rağmen ilk meclis olağanüstü zorluklara ve engellemelere, muhalefete karşın açılışı başarılmıştır.

TBMM üyeleri; gerçek anlamda halkın temsilcileri olan çok farklı meslek gruplarından oluşmuştur. Meclis, millete ait ve millet, eşit üyelerden oluşan sınıfsız bir toplum olarak ulusun bütünün temsil etmiş, azınlık milletvekilleri bulunmadığından **"Ulusal Meclis"** olmuştur. ATATÜRK, 1 Mayıs 1920'de meclisi; **"Yüce Meclisinizi oluşturan zevat, yalnız Türk değildir, yalnız Çerkez değildir, yalnız Kürt değildir. Fakat hepsinden meydana gelen İslami unsurlardır, samimi bir topluluktur. Dolayısıyla menfaatlerimiz ortaktır".** Meclis üyeleri, Cumhuriyet tarihinin tereddütsüz olarak en kutsal ve temsiliyet ile yokluk ve yoksulluk içinde çalışmıştır. Cesur, fedakâr ve vatansever halk çocukları; yaşlarına, olanaksızlıklarına ve sosyal konumlarına bakmadan vatanın tehlikede olduğunu görerek, hepsi birer özveri anıtı olarak yalnızca yurtsever duygularla mücadele etmiştir.

2 Mayıs 1920'de, Genelkurmay Başkanlığı işlerini de yürütmek üzere Büyük Millet Meclisi'nde 11 Bakandan oluşan **"Bakanlar Kurulu"** oluşturulmuştur. 5 Mayıs'ta, Mustafa Kemal ATATÜRK başkanlığında ilk toplantısını yapmış ve **"Ulusal Egemenliğe"** dayalı yeni **"Türk Devleti"** doğmuştur. Bu meclisin içinden bir **"Halk Hükümeti"** kurulmuştur. Meclis tarafından görevlendirilecek bir heyet ile hükümet işlerini gören ve Meclis Başkanı bu hükümetin başkanı olan **"Meclis Hükümeti Modeli"** benimsenmiştir. TBMM Başkanı, Başbakan'ın ve Cumhurbaşkanı'nın görevlerini üstlenmiştir. Üyeler bu anlamda tek tek ve toplu olarak Meclis'e karşı sorumludurlar. Kanun yapma yasama ve yürütme yetkilerini birlikte kullanarak iktidarı devralmış, her konuda hükümeti denetleme hakkına sahip olmuştur. Yasama görevi saltanat ya da sultan adına değil, millet adına yapılmıştır. Egemenlik artık kutsalda değil halkta olduğunu kabul eden meclis olmuştur. Yabancı devletler ile ilişkilerinde bağımsızlığına saygı gösterenlerle siyasi ilişkiler kurmayı, anlaşmalar yapmayı, barış içinde yaşamayı, dost ülkelerle uygar ilişkiler kurulmayı ilke edinmiş ve ulusal politika haline getirmiştir. Sami Ağaoğlu; **"Milletin özünden kopup gelmişti. Türk milletinin geçmişi ile geleceğini yan yana ve karşı karşıya koyan meclisti. Temsil edilmeyen hiçbir fikir ve istek yoktu. Cumhuriyet, gerçek anlamda bu meclisin içinde doğmuş, Saltanat, bu meclis içinde yıkılmıştır"** ve Hıfzı Veldet Velidedeoğlu; **"Ulusal egemenlik çağını başlatan ve dünya tarihinde tutsak ulusların emperyalist saldırganlara karşı başkaldırma çağını açan tam bir ihtilal meclisi, bu meclisin üyeleri de gerçek devrimcilerdir."** Ceyhun Atuf Kansu'da; **"Halk ışığı, halk yönetim ustası, halk önderi, devrimci ve halkçı bir kalpaklı Mustafa Kemal ATATÜRK karizmatik lider ortaya çıkmıştır. Siyasi liderliği ile birbirileri ile bağlantılı olarak meclisin açılması ve ordunun kuruluşunu gerçekleştirmiştir. Harbin yüksek sevk ve idaresi ile toplumla aracısız ilişkileri ve en zor kararları bile hızla yürürlüğe koymuştur."** Sözleri ile meclisi anlatmışlardır. 4-5

Nisan 1920'de ATATÜRK, Yunus Nadi ile söyleşide; **"Ben her kerameti meclisten bekleyenlerdenim. Bir devre yetişti ki onda her şey meşru olmalıdır. Meclis kuram değil gerçektir ve gerçeklerin en büyüğüdür. Önce Meclis, sonra ordu. Orduyu yapacak olan millettir ve onun yerine meclistir"**. Milletin ve ülkenin geleceğine el koymak için vazgeçilmez iki kurum meclis ve ordu olduğunu belirtmiştir.

TBMM'nin açılması ve düzenli ordunun kurulması ile ülke topraklarının yabancı işgalinden kurtarılması gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda; 3 Aralık 1920'de Ermenistan Cumhuriyeti ile Gümrü Barış Antlaşması, ilk uluslararası antlaşması olmuş ve Doğu Cephesi kapatılmıştır. 16 Mart 1921'de Moskova Antlaşması ile Rusya, yeni Türk Devletini ve Misak-ı Millî ilkelerini tanımıştır. 20 Ekim 1921'de Ankara Antlaşması ile Fransızlar savaştan çekilmiştir. 11 Ekim 1922'de Mudanya Mütarekesi ile Doğu Trakya kurtulmuştur. 26 Ağustos 1922'de Kocatepe/ Afyon'da başlatılan **"Büyük Taarruz "** ile 30 Ağustos 1922 tarihinde **"Büyük Zafer"** kazanılmış ve Yunan orduları 9 Eylül 1922'de emperyalizmle birlikte İzmir'de denize dökülmüş ve 18 Eylül'de Anadolu'da hiçbir yabancı askerî güç kalmamıştır. Bu zafer, 24 Temmuz 1923'de **"Lozan Antlaşması"** diplomatik zaferle taçlandırılmış, yeni kurulan Türk Devleti, askerî, siyasî ve ekonomik özgürlüğüne kavuşmuştur. 13 Ekim 1923'te Ankara, Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olmuş ve 29 Ekim 1923'te **"Cumhuriyet"** ilanı edilmesi ile Mustafa Kemal ATATÜRK, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ilk Cumhurbaşkanı seçilmiştir. Milli Kültürümüzü muasır medeniyet seviyesinin üstüne yüceltmek için planlı ve yoğun kalkınma hamleleri başlatılmıştır. Modern, çağdaş ve uygar bir devlet olarak çağı yakalamak için ihtiyaç duyulan **"Devrimler"** yapılmıştır.

21'inci Yüzyılın lideri ve dünya barışına önderlik eden Mustafa Kemal ATATÜRK, sadece Türk halkını modern, çağdaş, uygar, özgür ve bağımsız bir ulusa dönüştürmek değil mazlum ve sömürülen ülkelere önderlik ve rehberlik etmiştir. TBMM, 3,5 yıllık Milli Mücadele döneminde bağımsızlığı gerçekleştiren, anayasal ve siyasal gelişmelere temel oluşturan önemli ve etkin bir girişim olup, ulusal bağımsızlıktan ödün vermeyen, tutsaklığın her türüne karşı çıkan **"Müdafaa-i Hukuk"** anlayışının somut bir ifadesidir. Bu Meclis, 600 yıllık bir monarşiden ve 10 yıllık bir meşrutiyetten 1920-1923 sürecinde **"Milli Egemenliğe"** dayanan **"Cumhuriyet"** devletini yaratmıştır. 23 Nisan 2020, Mustafa Kemal ATATÜRK'ünhem fikir ve aksiyon adamı olarak önderliğinde ve liderliğinde Türk Milleti'nin emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı **"Özgürlük Bayrağını"** açıp Milli Mücadele'yi başlatarak **"Tam Bağımsızlık",** saraya ve sultana karşı **"Milli Egemenlik",** cehalete ve bağnazlığa karşı uygarlık ve çağdaşlık hakkı için mücadele ediliş, iflasa ve işgale karşı **"Direniş ve Kurtuluştur."**

"23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı"nın 100'üncü Yıldönümü, Türk Milleti'ne kutlu olsun. ATATÜRK; **"Benim naciz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır, ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."** En büyük **"Eserim"** dediği Türkiye Cumhuriyeti'ni emanet ettiği Gençlere; **"Ey Türk Gençliği, Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Türk istikbalinin evladı olarak hangi ahval ve şerait içinde olsa dahi, birinci vazifem Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini korumak ve gelecek nesillere kadar yaşatmaktır."** Biz Türk Gençleri olarak; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne, dünya var oldukça sonsuza kadar sahip çıkacak, kurtuluşunu ve kuruluşunu sağlayan anlamlı günleri kutlayacak ve yaşatacağız.

KAYNAKÇA;

ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal, "NUTUK (1919-1927)", 2006.

ATATÜRK'ÜN Söylev ve Demeçleri I,II,III (1918-1938), Gnkur.Bsm., Ankara, 1981.

ATAY, Falih Rıfkı, Çankaya, Pozitif Yayınları, İstanbul.

AYDEMİR, Şevket Süreyya, Tek Adam 1919-1922, Remzi Kitapevi, C-II, 1987, İstanbul

AYDOĞAN, Metin, Mustafa Kemal ve Kurtuluş Savaş, İnkılap Yayınevi, 2017, İstanbul.

MEYDAN, Sinan, ATATÜRK ETKİSİ, Kurtuluş, İnkılap Yayınevi, 2018.

MÜTERCİMLER, Erol, Fikrimiz Rehberi, Gazi Mustafa Kemal, Alfa Yayınları,2008, İstanbul.

ÖZDEMİR, Hikmet, Savaşta ve Barışta Kemal ATATÜRK, Doğan Egmont Yayıncılık, 2019, İstanbul.

**** E. Alb.***
TESUD Konak Şube Başkanı
Genel Merkez Ynt. Krl. Üyesi

13 Mart 2020, İstanbul Harbiye Askeri Müzesinde ATATÜRK'ün Harbiye'ye Girişinin 121'inci Yıldönümü Anma Etkinliği Gerçekleştirildi

13 Mart 1899 Pazartesi günü, Selanik'ten kalkan bir vapur ile hayatında ilk kez İstanbul'a gelir, 18 yaşındaki Mustafa Kemal. Manastır Askeri İdadisini yeni bitirmiştir ve artık 1283 apolet numaralı "Harbiyeli" dir. Yani artık üniversitelidir ve artık İstanbulludur.

Bu tarihin üzerinden 121 sene geçmiş ve biz Emekli Harbiyeliler, Ebedi Başkomutanımızın bu özel gününü orijinal mekânında yani İstanbul Harbiye'de kutlamak istedik. Planladık, çalıştık, uğraştık, araştırdık, karşılaştığımız zorlukları aştık ve çok şükür o gün oradaydık.

Eğer 33 şehidimiz olmasa idi, FA-Mİ Musiki ve Sanat Derneğinin değerli korosu Şef Yıldırım BEKÇİ yönetiminde, bizlere Atamızın sevdiği şarkı, türkü, arya, şiir ve hatta danslarını da canlandıracak ve Atamıza layık bir anma günü gerçekleştirecektik. Ancak yüreklerimizdeki bayrak yarıda idi ve Mustafa Kemal'in Harbiyelilerinin yoğun talebi üzerine bu bölümü iptal ettik.

Eğer Corona virüsü ülkemize birkaç hafta daha geç gelse idi, o gün, o salon bizlere gerçekten de dar gelecekti! Hangi salon? Atamız dâhil pek çok Zabit ve Kumandan için geçmişte Sınav Salonu olan salon... Yani, işgal edilen Vatan'ımız için direniş ve Kurtuluş Savaşını başlatan, organize eden ve üstesinden gelerek en nihayetinde Türkiye Cumhuriyetini kuran zabit ve kumandanların yetiştiği okuldaki o salon.

Yaş durumu itibarı ile son anda pek çok üyemiz ve dostumuz katılamasa da, 103 Harbiyeli ve Gönüllü Harbiyeli ile, gerekli sağlık tedbirlerini alarak, önce Ata'mıza saygımızı göstererek çiçeğimizi sunduk, sonra o meşhur merdivenlerde poz verdik ve sonra o meşhur salonu doldurduk.

Sunucumuz, Harbiyeli İkrami ÖZTURAN'ın anonsu ile Saygı duruşu ve İstiklal Marşımızı müteakip, bir diğer Harbiyeli ve TESUD İstanbul İl Koordinatörü olan Ümit YILMAZ söz alarak 1881'in Selanik ve İstanbul'unu ve o dönemin eğitim sistemine göre Atamızın aldığı sivil ve askeri eğitimi özetle aktardı.

Selanik Askeri Rüştiyesi ve Manastır Askeri İdadisi'nde gösterilen dersleri ve genç Mustafa'nın Kemal'e erişini anlattı katılımcılara. İşaret dili tercümanımız Mehtap YIRIK hanımın da özverili katkıları ile mesajlarımız tüm salona ulaştırılmaya çalışıldı.

Daha sonra yeniden mikrofonu alan Harbiyeli İkrami ÖZTURAN bizlere Atamızın Harbiye ve Harp Akademisi'ndeki yaşantısını ve İstanbul tecrübelerini aktardı.

Geleneksel Harbiye Yoklamasını doğal olarak Salondaki en kıdemli Harbiyeli olan Onursal Şube Başkanımız Em. Tümg. Cumhur EVCİL aldı.

1279, 1280, 1281, 1282 numaralar okununca BURADA diye haykırdılar.

1283 dendiğinde ise bütün salon ayağa kalkarak, ellerimizi havaya kaldırıp İÇİMİZDE diye haykırdık! İÇİMİZDE olan şey Harbiyeli Ruhu idi!!!

TESUD İstanbul Şubelerinin ortaklaşa düzenlediği bu etkinliğe destek veren 1982'li Harbiyeli İlhami KELEŞ, ANOVA ARGE A.Ş., ELECTRA IC ARGE Ltd. Şti. ve FA-Mİ Musiki ve Sanat Derneğine teşekkür şilt ve plaketlerinin sunulmasını müteakip, 13 Mart kutlamaların artık geleneksel hale getirilmesi temennisi ile GÖREV TAMAMLANMIŞTIR!

1283 İÇİMİZDE !

13 Mart 2020,
İSTANBUL
MEKTEB-İ HARBİYE'de
gerçekleştirdiğimiz,
Mustafa Kemal ATATÜRK'ün
HARBİYELİ oluşunun
121'inci Yıldönümünü
anma etkinliğimize
destek veren
Harbiyeli İlhami KELEŞ,
ANOVA ARGE A.Ş.,
ELECTRA IC ARGE Ltd.Şti.,
FA-Mİ Musıki ve Sanat
Derneğine
TEŞEKKÜR EDİYORUZ.

TESUD İSTANBUL ŞUBELERİ

fAMi
Musiki ve Sanat Derneği

ELECTRA IC
Design & Verification

anova
'Yarın için bugünden Ar-Ge'

Şehit ve Gazi Mehmetçiklerimizin ailelerine birlikte destek olalım.

Şehit ve Gazi Mehmetçiklerimizin aileleri hepimizin emaneti!

Siz de Mehmetçik Vakfına bağış yaparak Şehit ve Gazi Mehmetçiklerimizin ailelerine destek olabilir, çocuklarının eğitim masraflarına katkıda bulunabilirsiniz.

1 Ocak 1982'den bu yana **52.644** kişiye toplam
1.041.114.261,48 TL yardım yapılmıştır.
Ailelere aylık yaklaşık **14.000.000 TL** destek sağlanmaktadır.

Şehit ve Gazi Mehmetçiklerimizin ailelerine destek olmak için:

Nakit veya çelenk bağışı yapabilirsiniz:

www.mehmetcik.org.tr sitesinden dilediğiniz miktarda bağışta bulunabilirsiniz.

SMS bağışında bulunabilirsiniz:

Mehmetçik yazıp **2582'ye** SMS atarak **10 TL** bağışta bulunabilirsiniz.

Banka aracılığı ile bağış yapabilirsiniz:

Anlaşmalı bankalarımızın şubelerinden veya internet bankacılığı hizmetinden yararlanabilirsiniz. Anlaşmalı bankalarımız için **www.mehmetcik.org.tr**

mehmetcikvakfi **mehmetcikvakfi**

mehmetcikvakfi **mehmetcikvakfi**

MEHMETÇİK VAKFI

EN BÜYÜK HARBİYELİ

Belma SARAÇ*

Gazi Mustafa Kemâl Atatürk'ün öğrenim hayatı, Haziran 1887'de annesinin arzusuna uyarak Hafız Mehmet Efendi'nin mahalle mektebinde başlamıştır. Fakat çok geçmeden babasının isteği ile Selânik'te çağdaş eğitim yapan Şemsi Efendi Mektebi'ne geçmiştir. Bu okulda okurken babası Ali Rıza Efendi'nin ölümü üzerine; Zübeyde Hanım üç çocuğu ile bir süre Selânik yakınlarındaki Lankaza'da bulunan Rapla çiftliğinde subaşılık yapan kardeşi Hüseyin Efendi'nin yanına yerleşince, öğrenimi ister istemez bir süre aksamıştı. Fakat, çok geçmeden Selânik'e dönerek halasının yanında bıraktığı yerden öğrenimine devam etti.

Küçük Mustafa, Şemsi Efendi İlkokulundan sonra bir süre Selânik Mülkiye Rüştiyesi'ne devam etti ise de Kaymak Hafız adlı Arapça öğretmeninin kendisine haksız yere sopa ile vurması üzerine bu okuldan ayrıldı. 1894 yılının Temmuz-Ağustos aylarında kendi kararı ile Askerî Rüştiye'ye müracaat ederek öğrenimine burada devam etti. Bu okuldaki matematik öğretmeni Yüzbaşı Mustafa, genç öğrencisinin yetenekleri ve zekâsı karşısında sınıftaki diğer Mustafa'lar ile aralarındaki farkı belirtmek üzere, adının sonuna "Kemâl" ismini ilâve edince adı Mustafa Kemâl olmuştu.

Mustafa Kemâl Selânik Askerî Rüştiyesini bitirdikten sonra, 13 Mart 1896'da Manastır Askerî İdadisine girdi. Burada Ömer Naci ile arkadaşlık etti. İlerde ünlü bir hatip olarak tanınacak olan bu kişi, Mustafa Kemâl'in hitabet ve edebiyat sevgisinde etkin rol oynadı. Yakın arkadaşlarından biri olacak Ali Fethi Okyar da bu okulda öğrenci idi. Mustafa Kemâl öğreniminin yanı sıra, yabancı dil öğrenimini de ihmal etmiyor; izinli olarak Selânik'e döndüğünde Fransızca dersleri alıyordu.

Mustafa Kemâl Manastır Askerî İdadisini de başarı ile bitirerek, 13 Mart 1899'da Harp Okulu'na girdi. Apolet numarası 1283'tü. Okula başladıktan iki ay sonra arkadaşları arasında sivrilerek sınıf çavuşu oldu. Burada yıllarca dost kalacağı Ali Fuat Cebesoy ve Asım Gündüz ile tanıştı. Üç senelik başarılı bir Harbiye öğreniminden sonra, 10 Şubat 1902'de Teğmen rütbesiyle mezun oldu ve öğrenimine Harp Akademisi'nde devam etti. 1903 yılında Üsteğmen, 11 Ocak 1905'de Kurmay Yüzbaşı oldu.

Harp Okulu ve Harp Akademisi'nde de zekâsı, yetenekleri ve üstün kişiliği ile arkadaşlarının ve hocalarının içten sevgi ve saygısını kazanmıştı. Askerlik derslerine olan ilgisi yanında, matematiğe, edebiyata da merakı ve eğilimi vardı. Harbiye'de ve Harp Akademisi'nde, memleket ve millet davaları ile ilgilenmesi, düşüncelerini cesaretle ifade etmekten çekinmemesi nedeniyle aydın ve inkılâpçı bir subay olarak tanınmıştı. Devir istibdat idaresi idi ve bu davranışları aleyhine olabilirdi; ancak çevresince gerçekten çok sevilişi, düşüncelerinde samimî oluşu, onun herhangi bir tertibe kurban gitmesini önlemişti. Bununla beraber Harp Akademisi'nden mezuniyetini izleyen günlerde istibdat ve padişahlık rejimi aleyhindeki düşünceleri şüphe çekerek birkaç ay İstanbul'da tutuklu kaldı. Harp Akademisi'nden mezun olduktan sonra da bir nevi sürgün olarak 5 Şubat 1905 tarihinde Suriye bölgesine, Şam'a atandı.

Mustafa Kemâl'in Harp Okulu'na girişinin, 121'inci yılını idrak ettiğimiz 13 Mart, aslında sıradan bir gün değildir. 13 Mart, yok edilmek istenen bir ulusun, özgürlüğe olan inancını haykırdığı, kaybolduğu sanılan bağımsızlık aşkımızın yeniden fışkırdığı gündür. 13 Mart, gecenin alaca karanlığında yolunu göremeyenlere, sabahın müjdelendiği ve yarınların daha bu günlerde yazıldığının kanıtı olan gündür.

Büyük devlet olmak; çalışmaktan, bilimden, fabrika bacalarını tüttürmekten, kaliteli çağdaş bilimsel eğitimden, toprağını verimli işlemekten, hayati önemi haiz varlıklarını korumaktan ve ahlakı egemen kılmaktan geçer. Bunun için; yönetim kadrolarını oluştururken eş, dost, akrabalarla değil, liyakat-

li, işinin uzmanı, bilgili, kültürlü, eğitimli kişilerden teşkil etmeye çalışılmalıdır.

Atatürk; **"Bir ulusun asker ordusu ne kadar güçlü olursa olsun, kazandığı zafer ne kadar yüce olursa olsun, bir ulus ilim ordusuna sahip değilse, savaş meydanlarında kazanılmış zaferlerin sonu olacaktır. Bu nedenle bir an önce büyük, mükemmel bir ilim ordusuna sahip olma zorunluluğu vardır"** diyerek bu konuda çok güçlü bir yol gösterici olmuştur.

Eğitimin, insanlara ve ülkelerin geleceğine çok şeyler kazandırdığı yadsınamaz bir gerçektir. Atatürk **"Eğitimdir ki bir milleti; ya hür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk halinde yaşatır; ya da esaret ve sefalete terk eder"** demek suretiyle, Türk Milleti'ne çok güçlü bir mesaj vermiştir.

Her çağ, her millet büyük adamlar yetiştirir, her toplum liderini yaratır. Fakat, kendi çağına sıkışıp kalmama, ideallerini geleceğe taşıyabilme, değişen ve gelişen dünyaya rağmen tazeliğini koruyabilme başarısına ulaşabilenlerin sayısı çok azdır. Ne mutlu bizlere bu yüzyıl bir **"büyük adam"** yetiştirdi ve L'loyd George'un ifadesiyle, bu da Türklere nasip oldu.

O'nu anlatmak; Türk Ulusu'nun tarihini bilmekle, Onu anlamak; gerçekleştirdiği tüm devrimlerin özünü kavramak ve devrimlerini bir yaşam felsefesi olarak benimsemekle mümkündür. Çünkü, tutsaklığa sürüklenmek istenen Türk Ulusu'nun kurtuluşunun ve Türkiye'nin toplumsal yapısında 1919'dan 1938'e kadar gerçekleştirilen baş döndürücü ve olağandışı devrimlerin kendisidir, Mustafa Kemâl. 57 yıllık yaşamının 37 yılını önce vatan savunması için cephelerde, sonra Türk Ulusu'nu aydınlığa kavuşturmak için okullarda, bilim kurumlarında ya da elinde tebeşirle kara tahta önünde geçirmiş ve böylece yalnız düşmanı değil, ortaçağ kalıntısı karanlık bir zihniyeti de yenmeyi başarmıştır.

Atatürk, **"çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkılmasını"** hedef alarak; aklın ve ilmin yol göstericiliğini rehber edinmiştir. Dinamik bir dünya görüşü olan Atatürkçü Düşünce Sistemi özünde ulus devlet, üniter devlet ve laik devlet anlayışlarını barındırmakta ve bizler için O'nu anlamaya giden yolda değişmez bir yaşam felsefesi olmaya devam etmektedir.

13 Mart Harbiye'lilerin gurur günüdür. Çünkü 13 Mart 1899, Türk tarihinin yanı sıra dünya tarihinde de ender rastlanan kahramanlıkla, tarih sahnesinde yeni bir sayfa açma kudret ve kabiliyetinde bir komutanın "Harbiye"ye adım attığı gündür.

13 Mart, Türk Ulusunun "Anafartalar Kahramanı" unvanıyla bağrına bastığı, "Gazi Paşa" olarak rehber edindiği ve "Atatürk" olarak içselleştirdiği Mustafa Kemâl'in tarih sahnesinde yerini aldığı gündür.

13 Mart, asil Türk Ulusunun, tam bağımsızlığa ve çağdaş bir yaşama kavuşması için yaptığı hizmetlerden dolayı, "Atatürk" unvanına layık gördüğü Mustafa Kemâl'in; feragat, fedakârlık ve mücadelelerle dolu meslek hayatının başlangıcıdır.

13 Mart 1899, yorgun, yoksul ve çaresiz sanılan bir Ulusa, dünyaya meydan okuma gücünü ve cesaretini verecek ve tüm hayatını bu yolda ulusuna adayacak olan Mustafa Kemâl'in Harbiye'ye adım attığı gündür.

Sadece Harbiyelilerin değil; Türk gençliğinin hatta Dünyanın örnek aldığı bir asker ve devlet adamı olan Atatürk; sahip olduğu yüksek komutanlık ve liderlik niteliklerini Harbiye'de geliştirmiştir.

Şanlı yuva Kara Harp Okulu'nun, başta **"en büyük Harbiye'li"** Atatürk olmak üzere, Türkiye Cumhuriyeti'ni çağdaş uygarlık düzeyine ulaştırma yolunda çok sayıda komutan ve devlet adamı yetiştirmesi, şüphesiz bizler için övünç kaynağıdır. Bundan sonra da Asil Türk Milleti'ne yakışır nitelik, nicelik ve liyakata sahip Harbiyeliler yetiştirilmesi en büyük dileğimizdir.

Ne mutlu Türk'üm diyene, ne mutlu Harbiye'li olana ve olacak olanlara.

E.Öğ.Alb.

AYASOFYA'NIN MÜZELEŞTİRİLMESİ VE ATATÜRK'ÜN İMZASI

*Mustafa SOLAK**

Ayasofya'nın müzeye dönüştürülmesi meselesi Atatürk bağlamında ele alınırken şu sorular gündeme getirildi:

Ayasofya'yı müzeye dönüştüren Bakanlar Kurulu kararnamesindeki imza Atatürk'ün mü?

Birileri Atatürk'ün imzasını mı taklit etti?

Atatürk, Ayasofya'nın müzeye dönüştürülmesini istemedi mi? Yoksa bir kısmının mı tamamının mı müzeye dönüştürülmesini istedi?

24 Kasım 1934 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla müze olmasına karar verilen Ayasofya cami, 1 Şubat 1935 tarihinde müze olarak halka açıldı. Atatürk olan bitenden haberliydi. Atatürk'ün 6 Şubat 1935'teki Ayasofya'yı ziyareti, 7 Şubat 1935'te Son Posta gazetesinde şöyle yer aldı. [2]

Atatürk

Cümhur Reisi Kamâl Atatürk dün Ayasofya müzesini teşrif buyurub tedkikat yapmışlar, bir aralık Ayasofya kütüphanesinde de meşgul olmuşlardır.

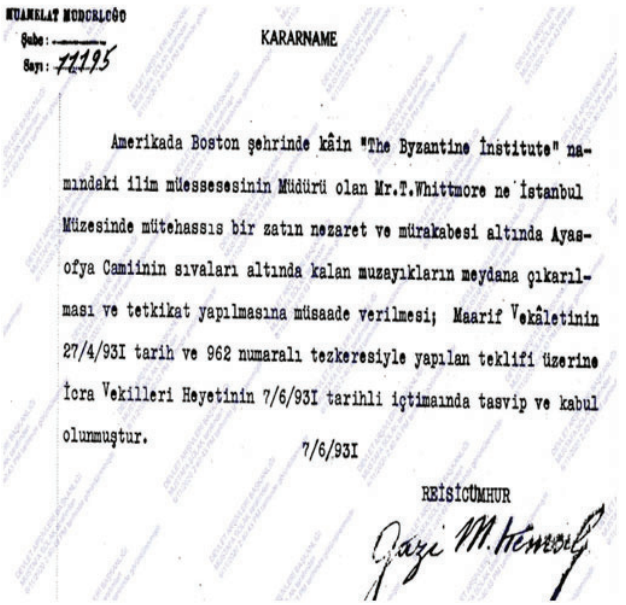

MUAMELAT MUDURLUGU
Şube:
Sayı: 11195

KARARNAME

Amerikada Boston şehrinde kâin "The Byzantine Institute" namındaki ilim müessesesinin Müdürü olan Mr.T.Whittmore ne İstanbul Müzesinde mütehassıs bir zatın nezaret ve mürakabesi altında Ayasofya Camiinin sıvaları altında kalan muzayıkların meydana çıkarılması ve tetkikat yapılmasına müsaade verilmesi; Maarif Vekâletinin 27/4/931 tarih ve 962 numaralı tezkeresiyle yapılan teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin 7/6/931 tarihli içtimaında tasvip ve kabul olunmuştur.

7/6/931

REİSİCUMHUR

Gazi M. Kemal

Müzenin giriş ücreti 11 kuruş olarak belirlenmiştir. Müzeler idaresinin şehrin çeşitli semtlerinde duran Bizans medeniyetine ait mimari eserleri tespit ederek Ayasofya'ya kaldırılacağı ve Ayasofya'nın büyük bir Bizans müzesine dönüştürüleceği vurgulanmıştır.

Neden müzeye dönüştürüldü?

1930'lu yıllarda sadece Ayasofya değil başka dergah ve camilerin de müzeye dönüştürülmesi söz konusu. Burada amaçlanan Türklerin sanata, tarihe ne kadar sahip çıktığını göstermek. Bunların arasında Topkapı Sarayı, Konya'daki Mevlana Dergahı, Ayasofya'nın tamir edilerek müzeye dönüştürülmesi, Ankara'daki Etnoğrafya Müzesi'nin oluşturulması bunlar hep bu kapsamda yapılmış çalışmalar. 1929 yılında Ayasofya'yı ziyaret eden Atatürk, caminin harap halden kurtarılmasını istemiş, 1931'de Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Bizans Enstitüsü müdürü Bizans mozayiklerini ortaya çıkarması için Thomas Whittemore'ya izin verilmiştir.

Ayasofya'nın müzeye dönüştürüleceği gizli değil

24 Kasım 1934'te 2/1589 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesiyle Ayasofya, müzeye dönüştürülüyor. Fakat Atatürk'ün, soyadını aldıktan sonraki bilinen imzası küçük a'nın yerine imzanın büyük A'lı olması nedeniyle sahteliği ileri sürülüyor. Dolayısıyla bu kararın Atatürk'ten gizli olarak alındığı iddia ediliyor.

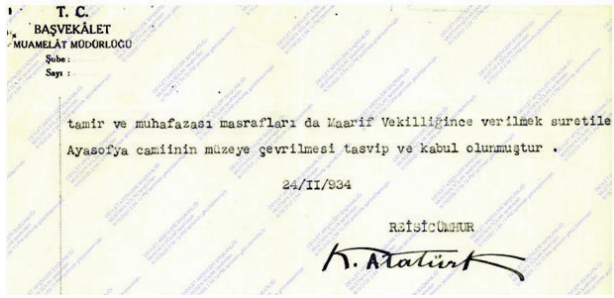

T. C.
BAŞVEKÂLET
MUAMELÂT MÜDÜRLÜĞÜ
Şube:
Sayı:

tamir ve muhafazası masrafları da Maarif Vekilliğince verilmek suretile Ayasofya camiinin müzeye çevrilmesi tasvip ve kabul olunmuştur .

24/II/934

REİSİCUMHUR

K. Atatürk

Oysaki karardan önce müze yapılacağı halkın da bildiği bir şey. 9 Eylül 1934 tarihli Cumhuriyet gazetesindeki "Ayasofya müze oluyor" haberinin içeriği şöyleydi:

"Ayasofya'nın tamamının Bizans eserlerine ve eski asara [eserlere] mahsus müze haline ve Sultanahmet

camisinin de bir kütüpane haline ifrağı [dönüştürülmesi] kararlaştırılmıştır." [5]

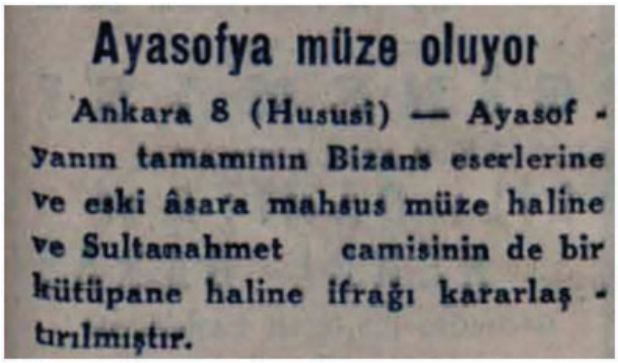

Ayasofya müze oluyor

Ankara 8 (Hususi) — Ayasof - yanın tamamının Bizans eserlerine ve eski âsara mahsus müze haline ve Sultanahmet camisinin de bir kütüpane haline ifrağı kararlaş - tırılmıştır.

21 Eylül 1934 tarihli Son Posta gazetesindeki haberde de müzeye dönüştürüleceği şu şekilde yazılmaktaydı:

"Müze haline konması kararlaştırılan Ayasofya mabedinin tamiri için keşifler yapılmaktadır. Camiin tam manasile tamir ve müze haline konması için yüz bin lira kadar bir para lazımdır." [6]

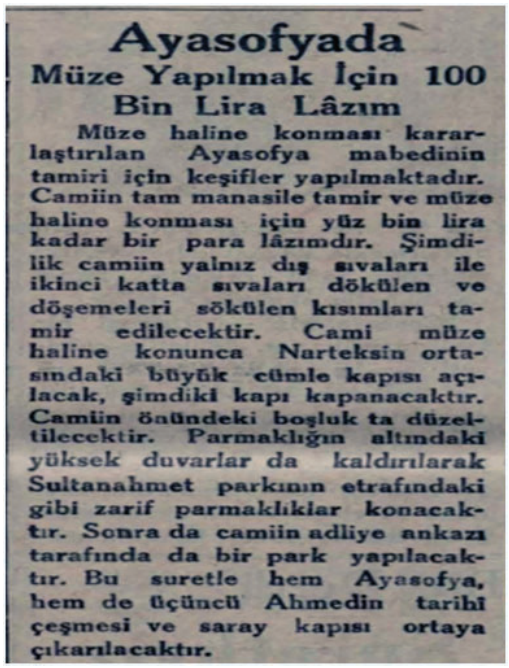

Ayasofyada

Müze Yapılmak İçin 100 Bin Lira Lâzım

Müze haline konması kararlaştırılan Ayasofya mabedinin tamiri için keşifler yapılmaktadır. Camiin tam manasile tamir ve müze haline konması için yüz bin lira kadar bir para lâzımdır. Şimdilik camiin yalnız dış sıvaları ile ikinci katta sıvaları dökülen ve döşemeleri sökülen kısımları tamir edilecektir. Cami müze haline konunca Narteksin ortasındaki büyük cümle kapısı açılacak, şimdiki kapı kapanacaktır. Camiin önündeki boşluk ta düzeltilecektir. Parmaklığın altındaki yüksek duvarlar da kaldırılarak Sultanahmet parkının etrafındaki gibi zarif parmaklıklar konacaktır. Sonra da camiin adliye ankazı tarafında da bir park yapılacaktır. Bu suretle hem Ayasofya, hem de üçüncü Ahmedin tarihi çeşmesi ve saray kapısı ortaya çıkarılacaktır.

İsmet İnönü'nün "Atatürk'ün kararı" ifadesi

İngiltere'de yayınlanan The Financial Times gazetesi İnönü'den Atatürk hakkında yazı istemiştir. Bu makale, 5 Şubat 1937 tarihli Cumhuriyet ve 8 Şubat 1937 tarihli Ulus'ta yayınlanmıştır. The Financial Times'in Türkiye Eki için hazırlanan makale, Ulus'ta "Atatürk'ün bir kaç hususiyeti" başlığıyla, Cumhuriyet'te ise "Kemal Atatürk Türk Cumhuriyetini yaratan" başlığıyla yayınlanmıştır. İngilizce makalenin Türkçe'ye çevirisi Ulus gazetesinde daha anlaşılırdır.

5 Şubat 1937 tarihli Cumhuriyet gazetesinde "Atatürk hakkında bir yazı yazmaklığım teklif edilmiş bulunuyor" diyor. Yazısında Ayasofya'nın müzeye dönüştürülmesinin Atatürk'ün kararı olduğundan şu şekilde bahsediyor:

Cumhuriyet

İÇ SAHİFELERDE

KEMAL ATATÜRK Türk Cumhuriyetini yaratan

Yazan: Başvekil İsmet İnönü

İtalya - Yugoslavya yakınlaşması

Bir misak akdi ihtimalleri gittikçe kuvvetleniyor

Milâno görüşmeleri tam fikir birliğile nihayet buldu

Fransız gazetelerinin, bu mülâkata Türk-İtalyan meselelerinden haric mahiyet vermeğe çalışmaları Ankarada hayretle karşılandı

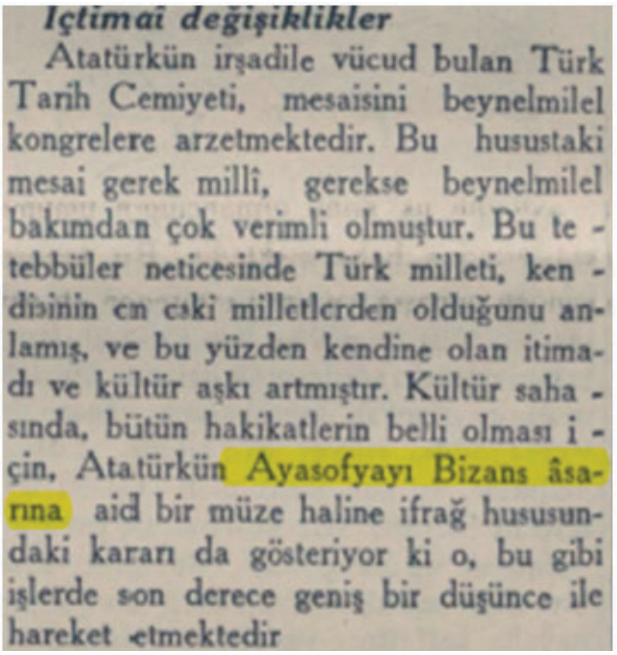

İçtimai değişiklikler

Atatürkün irşadile vücud bulan Türk Tarih Cemiyeti, mesaisini beynelmilel kongrelere arzetmektedir. Bu hususdaki mesai gerek milli, gerekse beynelmilel bakımdan çok verimli olmuştur. Bu tetebbüler neticesinde Türk milleti, kendisinin en eski milletlerden olduğunu anlamış, ve bu yüzden kendine olan itimadı ve kültür aşkı artmıştır. Kültür sahasında, bütün hakikatlerin belli olması için, Atatürkün Ayasofyayı Bizans âsarına aid bir müze haline ifrağ hususundaki kararı da gösteriyor ki o, bu gibi işlerde son derece geniş bir düşünce ile hareket etmektedir

"Kültür sahasında, bütün hakikatlerin belli olması için, Atatürk'ün Ayasofya'yı Bizans asarına [eserlerine] aid bir müze haline ifrağ [dönüştürme] hususundaki kararı da gösteriyor ki o, bu gibi işlerde son derece geniş bir düşünce ile hareket etmektedir." [7]

İnönü 8 Şubat 1937 tarihli Ulus gazetesinde de şunları yazıyor:

"Bu memleket, toprağının bir köşesinde, Bizanstan veya Romadan yeni bir eser bulacaklar diye korkardı. Şimdi toprak altından yeni eserler çıkarmağa kendisi çalışıyor, Son Alacahöyük kazıları, Tarih Cemiyetinin teşebbüsüdür. Neticeler şimdiden dünyanın dikkatini celbetmiştir. Ayasofya'nın Bizans eserleri için müze haline konulması bilmem ki, tefsire [yoruma] muhtaç mıdır? Atatürk'ün geniş ve yüksek fikrini... Toleransını, hakikat arayıcılığını... Ve memleketin içtimai ve ilmi bünyesinde vücude getirdiği hayırlı istihalenin [gelişmenin] derin izlerini, hiçbir şey bu sade misal kadar belirtemez."[8]

ULUS

Atatürk'ün bir kaç hususiyeti

Yazan: İ. İNÖNÜ

B. Antonesko

Ciano'nun Ankaraya geleceği bildiriliyor

Fransız gazeteleri mülâkat hakkında tefsirler yapıyorlar

Dr. T. Rüştü Aras dün

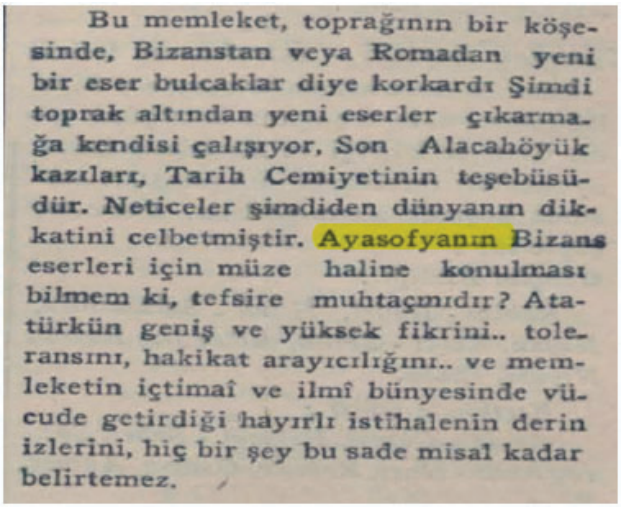
Bu memleket, toprağının bir köşesinde, Bizanstan veya Romadan yeni bir eser bulcaklar diye korkardı Şimdi toprak altından yeni eserler çıkarmağa kendisi çalışıyor, Son Alacahöyük kazıları, Tarih Cemiyetinin teşebüsüdür. Neticeler şimdiden dünyanın dikkatini celbetmiştir. Ayasofyanın Bizans eserleri için müze haline konulması bilmem ki, tefsire muhtaçmıdır? Atatürkün geniş ve yüksek fikrini.. toleransını, hakikat arayıcılığını.. ve memleketin içtimaî ve ilmî bünyesinde vücude getirdiği hayırlı istîhalenin derin izlerini, hiç bir şey bu sade misal kadar belirtemez.

Görüldüğü gibi; başbakan İsmet İnönü daha Atatürk hayattayken Atatürk'ten gizli bir karar alınmadığını; aksine Ayasofya'yı müzeye dönüştürme kararının kendilerinden önce Atatürk'e ait olduğunu belirtiyor.

Kararname sahte mi?

Sözkonusu kararnamenin sahteliğini öne sürenlerin gerekçelerinden biri Resmi Gazete'de ve mevzuata dair diğer yerlerde yayınlanmamış olması. Türk Tarih Kurumu Eski Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu Bakanlar Kurulu Kararnamesinin gerçek olmadığını şöyle iddia ediyor:

"1924 Anayasası'nda 'kararname çıkarma' diye bir hüküm yoktur. 'Tüzük çıkarma' vardır. Bunun da Cumhurbaşkanınca imzalanması şartı vardır. Bu kararnamede Soyadı Kanunu'nun Resmi Gazete'de yayımlanmasından önce böyle bir imzayı Atatürk'ün attığı iddia ediliyor. Atatürk soyadı ile attığı iddia ediliyor. O gün yayınlanan bir karar bile olsa Resmi Gazete'de yayınlanmadan yürürlülüğe giremez. Dolayısıyla Atatürk'ün böyle bir kanunsuzluk yapması mümkün değil. Kararnamenin birinci sayfasında, Kanunlar Müdürlüğü yazıyor, ikinci sayfasında Muamelat Müdürlüğü yazıyor. Bu da ciddiyetsiz bir yaklaşımdır."

Aslında kararnamelerin hepsinin Resmi Gazete'de yayımlanması zorunluluğu yok. 1924 Anayasasında da kararnamelere ilişkin düzenleme yok. Araştırma yapmak üzere Thomas Whittemore'ya verilen izne dair 7.6.1931 tarihli Bakanlar Kurulu kararında da "kararname" yazmaktadır. 24.11.1934 tarihli kararname kanunsuzsa 7.6.1931 tarihli kararname ve diğerleri de kanunsuz olmalıdır. Halaçoğlu bunu iddia ediyor değil ama sonuçta bütün kararnameler için böyle bir durum ortaya çıkıyor. Dahası "Burada kullanılan imza gerçek değil. Bir el bunu müze haline getirmiş ve Atatürk'e mal etmişler. O tarih için Atatürk ismi geçince kimse itiraz edemez diye düşünmüşler. Böyle bir sahtekarlık var işin içinde. İki-üç gün sonraki kararnamelerde yuvarlak 'A' harfi ile atılmış Atatürk imzaları bulunuyor" diyen Halaçoğlu, başka kararnameler çıkarılabildiğini ima etmiş oluyor ki bu durum "1924 Anayasası'nda 'kararname çıkarma' diye bir hüküm yoktur" ifadesiyle çelişir.

Tüzükle ilgili 1924 Anayasası'nın 52'nci maddesi şu şekildedir:

"Bakanlar kurulu, kanunların uygulanışlarını gös-

termek yahut kanunun emrettiği işleri belirtmek üzere içinde yeni hükümler bulunmamak ve Danıştay'ın incelemesinden geçirilmek şartıyle tüzükler çıkarır.

Tüzükler Cumhurbaşkanının imzası ve ilaniyle yürürlüğe girer. Tüzüklerin kanunlara aykırılığı ileri sürüldüğünde bunun çözüm yeri Türkiye Büyük Millet Meclisidir."

Belge Özeti : Antalya sıcak iklimler ziraati istasyonu için alınacak tohumun dövizi hakkında kararname.
Yer Bilgisi : 49 - 80 - 3 Dosya Ek : 214-134
Belge Tarihi : 22.11.1934-00.00.0000
Kurum : 30-18-1-2 / KARARLAR DAİRE BAŞK
Dili : Türkçe
Görüntü Sayısı :

T. C.
BAŞVEKÂLET
MUAMELÂT MÜDÜRLÜĞÜ
Şube : 2
Sayı : 1606

T. C.
BAŞBAKANLIK
CUMHURİYET ARŞİVİ

KARARNAME

Ziraat Vekilliğinden yazılan I8/II/934 tarih ve I2I2/343I4 sayılı tezkerede; Antalyada kurulmakta olan sıcak iklimler ziraatı istasyonu için iliçik listede isimleri yazılı yerlerden üç yüz liralık tohum satın alınmasına izin verilmesi istenilmiş ve Maliye Vekilliğinden yazılan I5/II/934 tarih ve 4I2I sayılı mütaleanamede bu tohumlardan II5 liralığının kliringle bağlı bulunduğumuz Almanya, İtalya ve Hollanda ile Hollandanın müstemlekesi olan Cavadan alınacağına göre bu kısım için karar ittihazına lüzum olmadığı ve listede yazılı diğer memleketlerden alınacak I85 liralığı için döviz izni verilmesi icap eylediği bildirilmiştir.

Belge Özeti : Yugoslavya'da toplanacak Afyon Kongresi ve uzak şark tetkik seyahetinekatılacak heyete döviz verilmesi.
Yer Bilgisi : 49 - 79 - 17 Dosya Ek : 202-42
Belge Tarihi : 22.11.1934-00.00.0000
Kurum : 30-18-1-2 / KARARLAR DAİRE BAŞKAN
Dili : Türkçe
Görüntü Sayısı :

T. C.
BAŞVEKÂLET
MUAMELÂT MÜDÜRLÜĞÜ
Şube : 2
Sayı : 1600

T. C.
BAŞBAKANLIK
CUMHURİYET ARŞİVİ

KARARNAME

Uyuşturucu maddeler inhisarı idaresince uzakŞark tetkik seyahatına ve Yugoslavyada toplanacak Afyon kongresi müzakerelerine gönderilecek murahhaslara, Yugoslavyaya yapacakları seyahat münasebetile ihtiyar edecekleri zaruri yol parasından artan kısmı kliring kanalile ödenmek kaydile, 7500 liralık döviz verilmesi, İktisat Vekilliğinin isteğine atfen Maliye Vekilliğinin I8/II/934 tarih ve 4I63 sayılı teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 22/II/934 te tasvip ve kabul

Devlet Arşivlerinde yaptığım araştırmada kararnamelerin tümünün Resmi Gazete'de yayınlanmadığını tespit ettim. Örneğin 24.11.1934 tarihli müzeye dönüştürme kararnamesine yakın tarih olan, 22.11.1934 tarihli "Antalya sıcak iklimler istasyonu için alınacak tohumun dövizi hakkında kararname" ile 22.11.1934 tarihli "Yugoslavya'da toplanacak Afyon Kongresi ve uzak şark tetkik seyhatine katılacak heyete döviz verilmesi" kararnameleri de Resmi Gazete'de yayınlanmamıştır.

Kimileri kararın, 2762 sayılı Vakıflar Kanunu'na aykırı olduğunu belirtiyor ama kanunun tarihi 5.6.1935. Yani karar kanundan önce alınıyor.

Kararnamedeki Atatürk imzası sahte mi?

Yusuf Halaçoğlu imzanın Atatürk'e olmadığını ileri sürerek şunları belirtiyor:

"Burada kullanılan imza gerçek değil. Bir el bunu müze haline getirmiş ve Atatürk'e mal etmişler. O tarih için Atatürk ismi geçince kimse itiraz edemez diye düşünmüşler. Böyle bir sahtekarlık var işin içinde. İki-üç gün sonraki kararnamelerde yuvarlak 'A' harfi ile atılmış Atatürk imzaları bulunuyor. Buradaki ise köşeli 'A' ile atılmış. Bunun benzeri yok ve başka hiçbir yerde bu imza yok. Böyle imza olmaz. Bunun mürekkep tahlilinin yapılması gerekiyor. Atatürk, Ayasofya'nın iç kesimlerinin ibadetten çıkarılmasını kabul etmiyordu."

Dahası "Henüz resmiyet kazanmamış soyadıyla Atatürk'ün resmi evraka imza atacağını nasıl düşünebilirsiniz?"

Ayasofya Kararnamesi'ndeki Atatürk imzasının sahte olduğunu iddia edenlerin dayandıkları hususlar şöyle:

1) Atatürk'ün "K.Atatürk" imzasına Ayasofya Kararnamesi'nden başka bir belgede rastlanmıyor.

2) Atatürk soyadının 27.11.1934 tarihinde Resmi gazetede yayınlandığı için Atatürk'ün küçük a'lı "K. atatürk" imzasının ancak bu tarihten itibaren geçerli olduğuna dikkat çekiyorlar.

"Atatürk" Soyadı üzerine bir kaç hatıra

Yazan: Naim Hâzım Onat

Rahmetli Saffet Arıkan'ın ölüm yıldönümü dolayısiyle sayın kardeşi Baha Arıkan'ın Ulus'ta yazdıkları kıymetli yazılarını okudum. Aziz ölümüzün sayısız hâtıraları gözlerimin önünde bir daha canlandı. Çeyrek asırlık bu eşsiz arkadaşımla Büyük Ata'nın huzurunda birlikte geçen uzun yılların unutulmaz anlarını yeniden yaşar gibi oldum. Bir kaç gün önce beni uyandıran ve o zaman bir dostuma da anlattığım canlı bir rüya şimdi hafızamda tazelenmiş bulunuyor: Arıkan içmekte olduğu sigarasının yarısını bölerek bana vermekle zevkine beni de ortak ediyordu. Düşündüm, bu, bana hem kendisini rahmetle anmaya vesile olacak hem de büyük Ata'nın tarihini aydınlatacak bir konuya benim de karışmam için, sırları çözülemez kayıplar âleminden bir işaret gibi geldi.

Arıkan'ı çok severdim, onun da bana içten sevgisi vardı. Bir akşam, gene ATATÜRK'ün sofrasında yan yana oturuyorduk. ATATÜRK'ün soyadı üzerinde konuşuluyordu. Bunun çok güzel bir buluş olduğundan bahsedilirken Büyük Önder, Arıkan'ı göstererek: "Beyefendinin armağanlarıdır" demişlerdi. O sırada kendisinden öğrenmek istemiştim: Arıkan, bunu siz mi buldunuz? gülümsiyerek cevap verdi: "iltifat buyuruyorlar."

ATATÜRK bundan epeyce zaman önce de bana sormuşlardı: "ATATÜRK mü, TÜRKATA mı" hangisini daha iyi bulursunuz?" ben birincisinin daha güzel olduğunu

(Sonu 4 üncü sayfada)

Mustafa Kemal Paşa'ya "Atatürk" soyadı Ayasofya kararnamesinin imzalandığı gün olan 24.11.1934 tarihinde verilmiştir. Atatürk, söz konusu kararnamedeki imzasını, Resmi gazetede yayınlanmasını bekle-

meden, kullandığı anlaşılıyor. Bu normaldir. Atatürk, soyadını metin içinde kullanmıyor, imzasını kullanıyor. Herkes dün attığından farklı imza atabilir. Dolayısıyla geçerlilik imzaya değil soyadının kullanımına ilişkindir.

Atatürk'ün, soyadını almadan önceleri de bu imzayı kullanmıştır. Örneğin bu imzayla 8.11.1934 tarihinde Konya Milletvekili Naim Hazım'a, "Ülkü Onat" soyadını önermiştir. [16]

Atatürk imzasının sahte olduğunu, sonradan atıldığını düşündüğümüzde şu sorular ve sorunlarla karşılaşılır:

1) Karara imza atan Başbakan İnönü ve bakanlar, imzanın sonradan başkasınca atıldığını; dolayısıyla sahte olduğunu bilmiyorlar mıydı?

a) Biliyorlarsa böyle bir sahtekarlığa neden alet olsunlar?

b) Diyelim ki Atatürk'ün imzası, Atatürk'ün ölümünden, İnönü'nün ve bakanların görevlerinden ayrıldıkları veya öldükleri zamandan sonra atıldıysa, aradan çok yıllar geçmesine rağmen böyle bir sahtekarlığa neden gerek duyulsun?

Halkın tepkisiyse; yukarıda gösterdiğimiz gibi Ayasofya'nın müze olacağı, karardan önce basına yansımış; dolayısıyla halkın ve Atatürk'ün bilgisi vardır. Halkın tepkisi düşünülse o vakit düşünülürdü. Atatürk de müdahale ederdi. "Zaten müdahale etti" diye sunulan anı ise Atatürk'ün müzeyi, açılışından beş gün sonra ziyaret etmesiyle geçerliliğini korumamaktadır. Dahası 1937 yılında İsmet İnönü, gazetelere yansıyan makalesinde Ayasofya'nın müze yapılmasının esas kararının Atatürk'e ait olduğunu belirtiyor. Atatürk buna müdahale etmediğine göre kararda onayı vardır.

Atatürkün Gezintisi

Ayasofya Müzesini Ziyaret Etti

İstanbul, 6 (Hususi) — Reisicumhur Atatürk İstanbul cihetinde bir gezinti yapmışlardır. Bu arada müzeye çevrilen Ayasofya camiini de ziyaret etmişlardır.

2) İmza; dolayısıyla kararname sahteyse;

a) Bu sahtelik sadece Atatürk'ün imzasıyla mı sınırlı? Yoksa Başbakan İnönü'nün ve bakanların imzaları da mı sahte?

b) Sahtelik sadece Atatürk'ün imzasıysa neden bakanlarınki de sahte değil?

c) Sahtelik, imzası olan herkese aitse İnönü ve bakanlar da bu sahtekarlığa ortak mı?

d) Ortaksa sahte kararnameye neden ihtiyaç duysunlar?

e) Ortaksalar Haloçoğlu'nun "O tarih için Atatürk ismi geçince kimse itiraz edemez diye düşünmüşler" iddiasını ele aldığımızda, Atatürk'ü neden ikna edemesinler veya Atatürk'e rağmen karar alamasınlar? Atatürk hükümet tasarruflarına sürekli müdahil olan biri mi?

Amaç Atatürk'ten gizlemekse; kararname resmi evraklar arasına konduğuna göre bir şekilde memurlardan biri Atatürk'e haber verecektir. Zaten müzenin açılışı halka gazeteler yoluyla duyurulmuş. Atatürk'ten gizlense ne olur gizlenmese ne olur!

Zaten Atatürk de 6 Şubat 1935'te ziyaret etmiş ve Yeni Asır gazetesine 7 Şubat 1935'te aşağıdaki görselde görüldüğü gibi yansımıştır. [17] Gizlilik mi kaldı!

f) Atatürk sahteliği biliyor da ses çıkarmıyorsa veya olanın farkında değilse Atatürk'ün güçsüz ve ülkeyi yönetmekten aciz olduğu ima edilmiş olur. Bunu destekleyecek başka hangi veriler vardır ki iddia ikna edici olsun?

Prof. Dr. Ekrem Buğra Ekinci bir yazısında "Gerçekte böyle bir bakanlar kurulu kararı olmadığı; sonraki Maarif Vekili Hasan Âli Yücel tarafından düzüldüğü ve yalnızca 1947'de hazırlanan eski eserler mevzuatı adlı broşürde yer aldığı" rivayetini aktarmaktadır ama bu broşürü okuduğunu belirtmemiş, kaynak da sunmamıştır.

Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'nda ve Cumhuriyetin başlarında niyetlerini söylerken, uygularken temkinlidir ama 1930'lu yıllarda olanlardan habersiz ve/veya gücünün zayıf olduğu söylenemez. Dahası İsmet İnönü, Atatürk'le uzun yıllardır çalışmaktadır ve birçok milli mücadele kahramanın zihinsel kavrayışı yetmeyip Atatürk'ten uzaklaşmasına rağmen, birlikte mücadele devam etmiştir. Diğer bakanların pek çoğu da böyledir. Dolayısıyla Atatürk'ten gizli yapmalarını gerektiren husus yoktur. Hasan Âli Yücel böyle

bir şeye tek başına tenezzül etmiş olsa, o esnada yaşayan İnönü ve diğer bakanlara bu kararnameden bir şekilde bahsedilirdi.

Kararlar Müdürlüğü-Muamelet Müdürlüğü şeklindeki farklılık nereden kaynaklanıyor?

İlk sayfada Kararlar Müdürlüğü, ikinci sayfada Muamelet Müdürlüğü yazıyor. Farklılığın nereden kaynaklığını ben de bulamadım ama bu durum hemen imzanın sahteliğine yorumlanamaz. Devler Arşivlerine telefon açmama rağmen bilgi alamadım" diyor. Yüz yüze gidip görüşeceğim.

Atatürk Ayasofya'nın iç kısımlarının müze yapılmasına karşı mıydı?

Atatürk ibadete kapanmaması için Ayasofya'nın iç kısımlarının müze yapılmasına karşı mıydı? Ayasofya'nın iç kısmı ibadete açık mı kaldı?

Yusuf Halaçoğlu Atatürk'ün Ayasofya'nın müze olmasına değil Ayasofya'nın iç kısımlarının müze yapılmasına karşı çıktığını şöyle iddia ediyor:

"Müze yapılması isteniyor. Bunun için de o tarihte Ayasofya'nın çevresindeki döküntülerin temizlenmesi kararlaştırılıyor. İzin çerçevesinde bu çalışmalar gerçekleştiriliyor. Atatürk de ziyaret ediyor, beğeniyor. Fakat sonunda bir heyet kuruluyor. Bu heyet içerisinde yer alan kişiler Ayasofya'nın tamamının müze olmasını istiyorlar. Şükrü Kaya, Atatürk'ün bu konuya çok kızdığını anlatıyor. Bunlara inanmayıp romanlara bakılarak tarih yazılmaz. Tarihçilikte bu yoktur. Ardından 1945 yılında Şükrü Saraçoğlu, kendisine sorulan soruya yönelik olarak 'Elbette temizlik yapıldıktan sonra orası ibadete açılacaktır' diyor. İç kısımlarının camiden çıkarılmadığını, müze yapılmadığını burada zaten söylüyor."

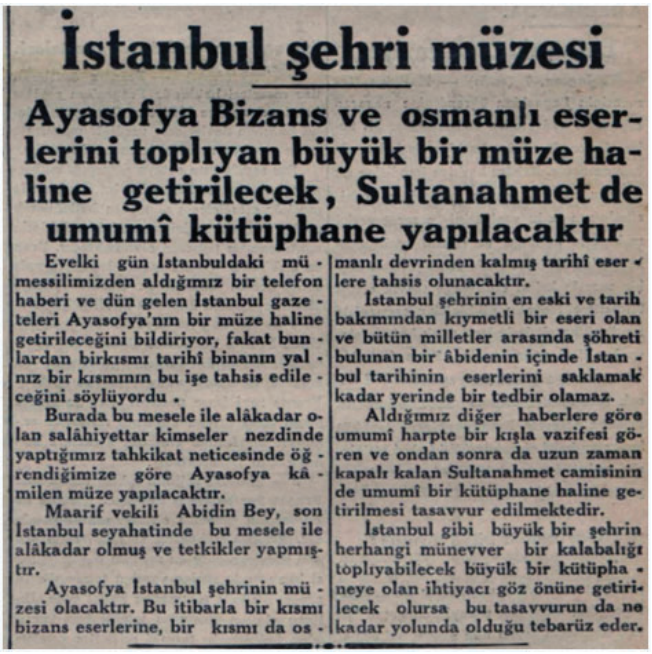

İstanbul şehri müzesi

Ayasofya Bizans ve osmanlı eserlerini toplıyan büyük bir müze haline getirilecek, Sultanahmet de umumî kütüphane yapılacaktır

Evelki gün İstanbuldaki mümessilimizden aldığımız bir telefon haberi ve dün gelen İstanbul gazeteleri Ayasofya'nın bir müze haline getirileceğini bildiriyor, fakat bunlardan birkısmı tarihî binanın yalnız bir kısmının bu işe tahsis edileceğini söylüyordu.

Burada bu mesele ile alâkadar olan salâhiyettar kimseler nezdinde yaptığımız tahkikat neticesinde öğrendiğimize göre Ayasofya kâmilen müze yapılacaktır.

Maarif vekili Abidin Bey, son İstanbul seyahatinde bu mesele ile alâkadar olmuş ve tetkikler yapmıştır.

Ayasofya İstanbul şehrinin müzesi olacaktır. Bu itibarla bir kısmı bizans eserlerine, bir kısmı da osmanlı devrinden kalmış tarihî eserlere tahsis olunacaktır.

İstanbul şehrinin en eski ve tarih bakımından kıymetli bir eseri olan ve bütün milletler arasında şöhreti bulunan bir âbidenin içinde İstanbul tarihinin eserlerini saklamak kadar yerinde bir tedbir olamaz.

Aldığımız diğer haberlere göre umumî harpte bir kışla vazifesi gören ve ondan sonra da uzun zaman kapalı kalan Sultanahmet camisinin de umumî bir kütüphane haline getirilmesi tasavvur edilmektedir.

İstanbul gibi büyük bir şehrin herhangi münevver bir kalabalığı toplıyabilecek büyük bir kütüphaneye olan ihtiyacı göz önüne getirilecek olursa bu tasavvurun da ne kadar yolunda olduğu tebarüz eder.

1945 yılında Şükrü Saraçoğlu'nun basına verdiği demeci bulduk ama bu konudan bahsetmiyordu. İddia edenler kaynak göstermeli.

"Atatürk ibadete kapanmaması için Ayasofya'nın iç kısımlarının müze yapılmasına karşı mıydı?" sorusunun yanıtını aslında makalemizin başlarında verdik. Tekrarlarsak 9 Eylül 1934 tarihli Cumhuriyet gazetesindeki Ayasofya'nın tamamının müze olacağı yazılıdır:

"Ayasofya'nın tamamının Bizans eserlerine ve eski asara [eserlere] mahsus müze haline ve Sultanahmet camisinin de bir kütüpane haline ifrağı [dönüştürülmesi] kararlaştırılmıştır." [20]

Ayasofya Müzesi

İlk hazırlıklar bitti, bu sabahtan itibaren açılıyor

Bugün açılacak olan Ayasofya müzesinde temizlik yapılırken

Bir müddettenberi Ayasofya camiinin müze haline ifrağ edilmesi için yapılan hazırlıklar kısmen ikmal edilmiştir. Camideki halılar ile cami olduktan sonra binaya ilâve edilen bazı kısımlar ve eşyalar tamamiyle kaldırılmış, yalnız bu mabedin bir aralık ta cami olarak kullanıldığını göstermek için mihrab bırakılmıştır.

Ayasofya camiinin müzeye ifrağı için çizilen programın bu suretle ancak birinci safhası bitirilmiş, diğer chemmiyetli noktaları henüz ikmal edilmemiştir.

Fakat seyyah mevsimi başladığından şehrimize gelecek Ecnebilerin burayı görebilmelerini temin için Ayasofyanın bugünden itibaren umuma küşadı kararlaştırılmıştır

Burasının müze olabilmesi için icabeden eksikleri her cumartesi günü tamamlanacaktır. Bu itibarla Müze her cumartesi günü kapalı olacak sair günler saat ondan dörde kadar on bir kuruş dühuliye mukabilinde umuma açık bulunacaktır. Ayasofyanın tathiratı da bitmiştir. Yeni müze bu sabah saat ondan itibaren ziyaretlere açık bulunacaktır.

Hâkimiyeti Milliye gazetesinde de Ayasofya'nın tamamının müze olacağı belirtilmiştir. [21]

Dahası 1 Şubat 1935 tarihli Akşam gazetesinde halılar ve eşyaların tamamıyla kaldırıldığı, cami olarak kullanıldığını göstermek için yalnız mihrabın bırakıldığı [22] belirtilmektedir ki, bu da müzede ibadete uygun bir ortamın kalmadığını göstermektedir.

Ayasofya'nın müze

olmasından sonra halılarının bir kısmı Edirne Selimiye Cami'sine gönderilmiştir. 10 Şubat 1935 tarihli Son Posta gazetesindeki halıların Selimiye Cami'ne döşendiğinden bahsedilmiştir. Bu, iç kısımlarda ibadetin olmadığını gösterir.

Atatürk tamamının müze olmasına karşı olsa bu yazılara itiraz eder ve Ayasofya'da 1935'te de ibadet edilirdi. "İbadet devam etti" diyenler resmi belge olmasa da gazete haberi sunarlarsa iyi olur.

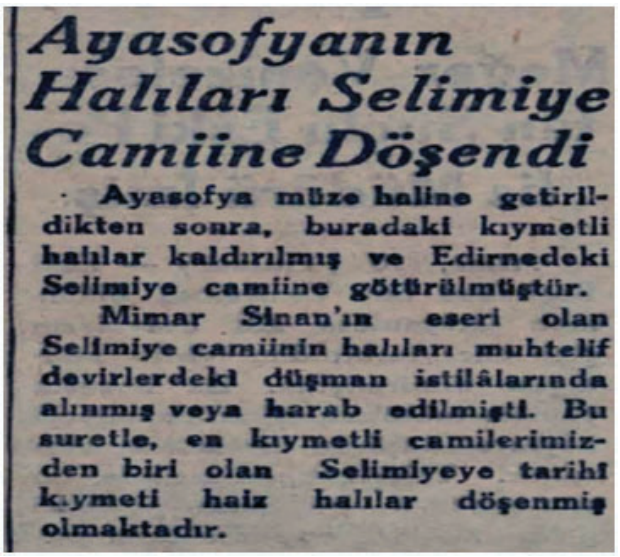

Ayasofyanın Halıları Selimiye Camiine Döşendi

Ayasofya müze haline getirildikten sonra, buradaki kıymetli halılar kaldırılmış ve Edirnedeki Selimiye camiine göttürülmüştür.

Mimar Sinan'ın eseri olan Selimiye camiinin halıları muhtelif devirlerdeki düşman istilâlarında alınmış veya harab edilmişti. Bu suretle, en kıymetli camilerimizden biri olan Selimiyeye tarihî kıymeti haiz halılar döşenmiş olmaktadır.

"Kılıç Hakkı" eski çağların zihniyetidir

Ayasofya'nın ibadete açılmasına taraftar olanlardan kimilerinin gerekçesi; Ayasofya'nın fetihle; yani kılıçla alınmasıdır. Bundan dolayı Ayasofya üzerine her türlü kararı vermek bu fetihle meşrudur ki buna "Kılıç Hakkı" denir. Bu kavram imparatorlukların feodal kültürlerinin olduğu çağda söylenmiştir. Şimdi kılıçlar değil bilim hükmünü yürütmektedir ve bu kavram milli devletler çağına ait değildir. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ümmetten değil Türk milletinden oluşmaktadır. Dolayısıyla Hristiyanlığın ve İslamlığın yansıtıldığı Ayasofya, insanlığın ortak mirasıdır ve müze olarak korunmalıdır.

Kaynakça:

[1] *"Ayasofya Müzesi Dün Açıldı", Son Posta, 2 Şubat 1935, s.2.*

[2] *Son Posta, 7 Şubat 1935, s.3.*

[3] *Akşam, 28 Ocak 1935, s.1, 4; Milliyet, 2 Şubat 1935, s.1, 7;*

[4] *Karara Devlet Arşivleri'nin sitesine üye olduktan sonra sayfasından ulaşılabilir. https://katalog.devletarsivleri.gov.tr/Sayfalar/eSatis/BelgeGoster.aspx?ItemId=56857&Hash=29BB13FF4578096DED4BC844FB48BCC713037DC8147EF20B0A18F30EB354E667&Mi=0*

[5] *"Ayasofya müze oluyor", Cumhuriyet, 9 Eylül 1934, s.3.*

[6] *"Ayasofyada Müze Yapılmak İçin 100 Bin Lira Lazım", Son Posta, 21 Eylül 1934, s.2.*

[7] *İsmet İnönü, "Kemal Atatürk Türk Cumhuriyetini yaratan", 5 Şubat 1937, Cumhuriyet.*

[8] *İsmet İnönü, "Atatürk'ün bir kaç hususiyeti", 8 Şubat 1937, Ulus; İsmet İnönü (Konuşma, Demeç, Makale, Mesaj ve Söyleşiler 1933-1938), TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, Ankara, 2013, s.269.*

[9] *Hande Nayman, 11.6.2020, https://www.hurriyet.com.tr/gundem/prof-halacoglundan-carpici-ayasofya-iddiasi-kararname-ve-ataturk-imzasi-gercek-degil-41538600*

[10] *Agm.*

[11] *https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa24.htm*

[12] *https://katalog.devletarsivleri.gov.tr/Sayfalar/eSatis/BelgeGoster.aspx?ItemId=56781&Hash=7F18D5BE1B1981E2274CCDDC1F978A98DBAFF4B34B4F099A607FF090DD77ED5F&Mi=0*

[13] *https://katalog.devletarsivleri.gov.tr/Sayfalar/eSatis/BelgeGoster.aspx?ItemId=56881&Hash=40F745F6EA49C85B6C4EE77376C221F5FA73637ED47B4373E0FD93B556D20C6E&Mi=0*

[14] *Nayman, agm.*

[15] *TBMM Zabıt Ceridesi, c.25, İçtima 4, İnikat (Bileşim) 7, s.35. 24.11.1934. Kanun no:2587.*

[16] *Naim Hazım Onat, "Atatürk Soyadı Üzerine Bir Kaç Hatıra", Ulus, 3.12.1949'dan aktaran Cengiz Özakıncı, "Atatürk Soyadı Konusunda Uydurmalar ve Gerçekler", Bütün Dünya, Mart 2017, s.19.*

[17] *Yeni Asır, 7 Şubat 1935, s.3.*

[18] *Ekrem Buğra Ekinci, "Turistik endişeler mi? Atina'nın şantajı mı?AYASOFYA CÂMİİ NEDEN KAPALI?", 9.1.2013, http://www.ekrembugraekinci.com/makale.asp?id=431*

[19] *Nayman, agm.*

[20] *"Ayasofya müze oluyor", Cumhuriyet, 9 Eylül 1934, s.3.*

[21] *Hâkimiyeti Milliye, 8 Eylül 1934, s.1.*

[22] *Akşam, 1 Şubat 1935, s.1.*

[23] *"Ayasofya'da müzeler idaresi hazırlıklarını bitirmek üzere", Son Posta, 5 Ocak 1935, s.2.*

[24] *"Ayasofya'nın halıları Selimiye Camiine döşendi", Son Posta, 10 Şubat 1935, s.2.*

**** Tarihçi***

BİZİMLE GÜVENDESİNİZ

ATLAS
GRUP GÜVENLİK VE KORUMA

PROFESYONEL KADRO

KONUT VE SİTE GÜVENLİĞİ

AVM-PLAZA Güvenliği

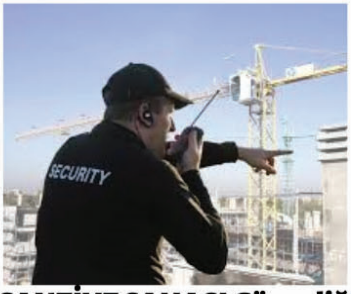

ŞANTİYE SAHASI Güvenliği

PROFESYONEL Kadro

Özel Koruma,Kurye Güvenliği, Nakil Aracı Güvenliği ve Daha Fazlası

"BİZİMLE GÜVENDESİNİZ"

ATLAS
GRUP GÜVENLİK VE KORUMA

ATLAS GRUP GÜVENLİK VE KORUMA HİZ.TİC.LTD.ŞTİ
Cevizlidere Mah.Ceyhun Atuf Kansu Cd.No:183/2
Çankaya / ANKARA
Tel : (0) 312 472 12 13
Fax : (0) 312 472 12 14
Mail : info@atlasgrupguvenlik.com.tr

BAZI REFERANSLARIMIZ

- YURTKENT VİLLALARI
- PARK ÇİFTLİK KONUTLARI
- YDA KONUTLARI
- NATA İNCEK KONUTLARI
- WESGATE REZİDANS
- ALPEREN SİTESİ
- M.İHSAN RUFAİOĞLU VAKFI
- SİYAH KALEM İNŞAAT A.Ş. ŞANTİYELERİ
- SAKLIBAHÇE KONUTLARI
- MEDUSUN HASTANESİ
- DEMİRKENT SİTESİ
- MOGAN DOKTORLAR SİTESİ
- KARMEN LOFT SİTESİ
- CENNET DOĞA EVLERİ
- BEYSU EVLERİ
- BEYKENT BEYTEPE

SARSINTININ ARTÇILARI

"Yolumuz çetin ve sarptır. Fakat biz korkmuyoruz. Çünkü hüsnüniyet ve samimiyetle çalışıyoruz. Muvaffakiyet bizim için mutlak ve müyesserdir. Ortada her gün benliğinden biraz daha kaybeden bir Türk halkı vardır. Biz benliğimizi kurtarmak hakkımızı aramak için ortaya atılıyoruz". 1944

Dr. Fazıl KÜÇÜK

Maraş'ın kapalı bölümü konusunda başlatılan tartışmalara, siyasilerin ötesinde, Rum avukatlar da müdahil olmaya çalışıyorlar. Özellikle Maraş'ın sahil kesimlerindeki taşınmaz malları bulunan Rum'lara satmaları yönünde Kıbrıslı Türk avukatlardan öneriler gittiği savlanıyor. Konuya ilişkin olarak Rum avukatlar da Türk meslektaşlarını hedef tahtasına koymak için çaba harcıyorlar. Ada'da uzlaşı ve çözüme ulaşılamadan başlatılan rant savaşlarının etkilerine hep birlikte tanık olacağız.

Bu yönlü tartışmalara ivme kazandırılmaya çalışılırken sözde Maraş'ın yeni seçilmiş olan Belediye Başkanı Bay Simos Yuannu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin başlattığı envanter çalışmalarını durdurmaları çağrısında bulunuyor. Bay Yuannu, konuya "ilişkin olarak Kıbrıs Türklerine işbirliği, ortak mücadele ve kardeşlik" mesajını gönderiyor. Adı geçen Bay, "dönüş zamanı için hazırlığını yoğunlaştıracaklarını, aynı zamanda şehrin yeniden inşası ve dönüşle ilgili bütünlüklü planlamayı ve acil eylem planını güncelleştireceklerinin" duyurusunu yapıyor.

Çözümsüzlüğün temelinde BM kararlarının yanı sıra Rum siyasetçilerin aradan geçen süreye karşın bölgeye yerel yöneticilerini seçtikleri olgusunun bulunduğu biliniyor. Buna koşut evlerine dönme çağrısı yapan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin çağrılarını duymazdan gelmeleri ve çağrısını kabul etmemeleri olduğunun da unutulmaması gerekiyor. Benzer uygulamalarını Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içindeki diğer bütün yerleşim yerleri içinde yaptıkları biliniyor. Bu tavırları ile dünyaya bizler adanın tek sahibiyiz mesajını da vermiş oluyorlar. Bu tartışmalara ivme kazandırırlarken "Federasyona dayalı çözüme olan bağlılıklarını" duyurmaları ayrı bir tartışma konusudur.

Hukuki, Siyasi ve Ekonomik Yönleriyle Kapalı Maraş Açılımı"nın artçı sarsıntıları devam ediyor. Bay Nikos Anastasiyadis konuya ilişkin olarak hareketi Türkiye'nin meydan okuması olarak değerlendiriyor. Alınmış ve alınacak kararları tanımayacaklarını söylüyor. "Yakın gelecekte konuya ilişkin olarak yaşananları belirleyecek olanın diplomatik yol, uluslararası hukuk, Avrupa ilke ve değerleridir" diyor.

Ahmet GÖKSAN*

Maraş'ın kapalı bölümünün açılmasına ilişkin olarak EDEK ise, "Türkiye'nin Maraş ve Kıbrıs politikasının tehlikelerinin başkaları tarafından anlaşılmaya başladığını bunun da memnuniyet verici olduğunu" savunuyor. Diğer Rum siyasetçiler de "suyuna" tirit açıklamalar yapıyorlar. Konuya ilişkin olarak Bay Anastasiyadis'in kendi haklarına saygı gösterilmesini istediğini açıklarken, Kıbrıs Türk'lerine de aynı saygıyı ne zaman göstereceğine de açıklık getirmesi gerekiyor.

Bu gelişmeler yaşanırken Kıbrıs Vakıflar İdaresi bütün Vakıf Senetlerinin yer aldığı geniş hacimli bir kitabı yayınladı. Emeği geçenleri kutluyoruz. Vakıf Senetlerinde "Maraş'ın kapalı bölgesinin de Vakıf malı olduğu" kaydediliyor.

Bu arada Vakıf mallarını dilediği gibi yöneten İngiliz sömürge yönetiminin 1.5 milyon sterlin ödediğine de açıklık getiriliyor. Ödenen paranın bir anlamda kullanım bedeli ve Vakıflara ait malların tamiri için kullanılması amacı ile verildiğidir. Alınan para ile daha sonraları Lefkoşa'daki Saray Oteli'nin yapıldığının da unutulmaması gerekiyor.

Bay Nikos Anastasiyadis Avrupa'da dağlara taşlara Maraş konusunu anlatma seferine çıkarken ULUSAL KONSEYİ kurarak onurlu duruşumuzu göstermemiz gerekiyor mu ne…

SEVGİ ile kalınız…

**** Kıbrıs Türk Kültür Derneği (KTKD) Eski Başkanı***

27 YIL OLDU AMA ORG. EŞREF BİTLİS UNUTULMUYOR

* Fikret GÖKÇE

17 Şubat 2020

Emperyalistlerin ve onların maşalarının ülkemizde gerçekleştirmek istedikleri aşağılık planlara karşı duran bu yüzden de alçakça saldırıya uğrayan; hayatını terörle mücadeleye adayan, kahraman komutan, Mustafa Kemal'in askeri Orgeneral Eşref Bitlis ve dört silah arkadaşını şehadetlerinin 27'nci yılında rahmetle anıyorum.

Ruhları Şad Olsun.

27 yıl önce bir suikaste kurban giden Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref BİTLİS Cebeci'deki Askeri Şehitlik'te bulunan kabri başında bugün yine anıldı.

Benim de yaklaşık 15 yıldır katıldığım, Ailesi, sevenleri ve askerlerin hazır bulunduğu bu anma töreninde Kur'an okundu ve saygı duruşunda bulunuldu.

Orgeneral Eşref BİTLİS, ülke bütünlüğünü tehdit eden PKK terör örgütü sorununun kökten halledilmesi için yoğun çaba harcıyor, dost ve müttefik saydığımız bazı ülkelerin bu terör örgütünün destekçisi olduğunu biliyordu. Bölge ülkeleriyle işbirliği yapılarak bu sorunun çözüleceğine inanan BİTLİS Paşa "KALE PROJESİ" adını verdiği verdiği düşüncelerini Cumhurbaşkanı ÖZAL'ın da kabul etmesini sağladı.

Bu sırada 1971'den beri bölgede konuşlanan ÇEKİÇ GÜÇ'ün terör örgütüne silah, mühimmat ve lojistik malzeme ile destek sağladığını Asayiş Bölge Komutanı Orgeneral Necati ÖZGEN'le bizzat görmüş ve tespit etmişlerdi.

ABD, Bitlis Paşa'nın bu çalışmalarından rahatsızdı ve bölgedeki görev uçuşları sırasında uçuş güzergahı ve rotası önceden bildirildiği halde ABD F-16'larıyla egzost gazı salınarak iki kez helikopteri düşürülmeye çalışılmış, pilotların maharetiyle kurtulmuşlardı.

17 Şubat 1993 günü sabahı önceden planlanmış bir görevle uçakla Diyarbakır'a gidecekti. Güvercinlik Askeri Havaalanı'ndan kalkan uçak iki dakika sonra Yenimahalle'deki PTT merkezinin bahçesine mecburi iniş yaptı.

Yetkililer kısa bir süre sonra olayı bir kaza ve pilotaj hatası veya kanatlarda buzlanma nedeniyle olabileceği şeklinde açıklamaya çalıştılar. Oysa Kanada'dan satın alınan uçak son derece gelişmiş bir teknolojiye sahipti ve İzlanda üzerinden geçerken -60 santigrat derecede kanatlar bundan hiç etkilenmemişti.

O sırada Güvercinlik'te Eşref Paşa'dan rahatsız oldukları gerekçesiyle O'nu Genelkurmay' a şikayet eden ABD' nin Jusmatt Yardım Heyeti'nin iki uçağı bulunuyordu. Ayrıca o gece uçağın bulunduğu hangarın nöbetçisi ifadesinde pilot giysili bir subayın parolayı söyleyerek geldiğini ve hangar içinde bir saatten fazla kaldığını anlattı.

Bir süre sonra gerçeği ABD Büyükelçiliği Siyasi Komiseri John KUNSTSTADLER açıklıyordu; "OLAY BİR SUİKASTTİ "

Unutulmaması gereken bir olay daha var; bu suikastten üç buçuk ay kadar önce DISPLAY DETERMINATION-NATO Müşterek Tatbikatı'nda Muavenet Fırkateynimiz ABD Saratoga uçak gemisinden atılan iki adet SEA SPARROW füzesiyle vurulmuş; gemi komutanımızla birlikte beş askerimiz şehit olmuş ve 22 denizcimiz yaralanmıştı. En az beş görevli ve yetkilinin inisiyatifiyle ateşlenebilen bu füzelerin yol açtığı olayın ABD'de görülen mahkemesi "Political Question" olarak kapatılmış, Hükümetimiz bu alçaklığa da sessiz kalmıştı.

Unutulmuyorsun Sevgili Paşam. Eğer bu alçaklık gerçekleşmeseydi belki de bugün baş edemediğimiz bu sorunların çoğu yaşanmayacak, başta terör olmak üzere karşı karşıya kaldığımız hainlik ve düşmanlıklar olmayacaktı. Nur içinde yat, mekanın cennet olsun.

* Kıbrıs Gazisi - Mak. Müh.

DR. FAZIL KÜÇÜK VE SAĞLIK

" Yıllar geçse de üstünden, bu kalp seni unutur mu? "

Fikret KIZILOK

Kıbrıs Türk halkının Özgürlük Ve Mücadele lideri Dr. Fazıl Küçük'ün kaleme aldığı anıları ve eşi, değerli büyüğümüz Süheylâ Küçük'ün "Dr.Küçük'le Bir Ömür" kitabından aldığım anıları sizlere aktararak, KKTC'nin önceki yıllar ve şimdiki sağlık sistemi arasında ilişki kurmanızı, düşünmenizi sağlayarak KKTC'nin sağlık gündemi ile ilgili yorumlarımı yapacağım.

Öncelikle KKTC Hükümeti'ni, sağlık çalışanlarını ve alınan tedbirlere uyan KKTC halkını, Covid-19 salgını karşısında gösterdikleri başarıdan dolayı kutluyorum. Sn. Demiray Doğasal'ın "Dr.Fazıl Küçük'ten Satır Araları" kitabından aldığım, özlem, saygı ve rahmetle andığım unutulmaz Liderimiz Dr. Fazıl Küçük'ün söylediği *"Kıbrıs Türk Hekimler Cemiyeti'nin pek haklı olarak ayrı hastanelerin kurulması talebi ve bunun üzerinde ısrarla durması, Rum doktorları kuşkulandırmış. Bu yerinde isteğimizin Hükümet tarafından reddedilmesi düşünce ve gayesiyle yaygara ve safsatalara başvurduklarını görüyoruz... Rum doktorlar ne kadar feryat ederse etsin, ne kadar şikayette bulunursa bulunsun, hangi yola saparsa sapsın, hangi kapıya başvurursa vursun bunların bizi azmimizden ve gayemizden döndürmesine imkan yoktur. Türk halkı, uzun seneler Hükümet hastanelerinde çektiği azap ve işkenceyi unutamaz."* Sözü 1959 senesinde kayıt altına alınmıştır. Sözün özü, o zamanlarda Rum tarafının, Türk hastanelerinin açılmasına karşı çıkarak, Türklerin sağlıklarına karşı engeller koymuş olmalarıdır. Şimdiki zamana gelince, adının başında "Dünya" olan sağlık örgütü ne yapıyor? KKTC, sanki dünya devleti değilmiş, Kıbrıs Türk halkı, dünya insanı değilmiş gibi örgütün dışında tutarak 1959 yıllarından gelen, eziyet eden, insan sağlığına önem vermeyen anlayışlarıyla hareket edip, Covid-19 salgınından ders almamış gibi KKTC'ye ambargo uyguluyor. Aslında kuruluş amaçlarının dışına da çıkmış oluyorlar. Bu yanlıştan en kısa zamanda dönerek yapılan imza kampanyasına kulak vererek, KKTC'yi, Dünya Sağlık Örgütü içine alarak gereğini yapmış olurlar.

M.Erol EKENLEROĞLU*

Aynı kitaptan Dr. Fazıl Küçük'ün doktorlarla ilgili birkaç sözünü daha aktarmak istiyorum:

"Ölüm insanlar için her ne kadar mukadder ise de doktor, daimi surette Azrail'le çarpışan bir askerdir." 1976

"Doktor, fedakârlığın timsalidir. Bu yüzden üniversite sıralarına oturduğu günden itibaren insanlığa vereceği hizmetlerin zorluğunu ve büyüklüğünü düşünerek kendini daimi bir mücadeleye hazırlar.

Zenginin parası, fakirin duası; biz doktorlar için söylenmiş bir atasözüdür.

Bir doktor, Azrail'in kanlı pençeleri karşısında gözünü kırpmadan savaş veren bir fedai demektir." 1983

Dr. Fazıl Küçük'ün anılarından; "1937 yılında Ada'ya dönmüştüm. Lefkoşa'da iki, Baf'ta bir Türk doktor bulunuyordu. Yaz günleri malarya (sıtma) ve tifo hastalıkları, hemen hemen evlerde ve köylerde, sıhhi teşkilat bulunmaması yüzünden adeta halka kan kusturuyordu. Sıhhi teşkilat mevcut değildi. Köylerde mandıralar, yatı yerlerine bağlı olduğundan, evin her tarafında hayvanlar serbestçe dolaşıyor ve onların gübreleri ancak ayda bir defa temizleniyor, çoluk çocuk pislik içinde dolaşıyordu. Ve yine birçok köylerde tuvalet yerleri yoktu. Avlunun her tarafına sıkışan oturur ve bu pislikler yaz günleri koku ve karasineklerin yuvası olmuştu. Tifo hastalığının yayılmasında kara sineklerin rolü büyüktü. Ayrıca yazın sivrisineklerde çoktu. Antibiyotiklerin olmadığı devirdi. Lefkoşa ve kazalarda birer hükümet hastanesi vardı. Sıtma için tek ilaç "Kinin" idi. Sivrisinekler için tedbir alınmadığı için ilaçların hiç tesiri olmuyordu. Memleket fakirdi ve doktorların azlığı yüzünden ancak bütün iş, hastanelerin omuzlarına kalıyordu. Tifo için de etkili bir ilaç yoktu. Bu hastalıkta ancak doktorların nezaretinde daimi bir bakıma ihtiyaç

vardı. Bu yüzden fakir aileler çok kayıp veriyordu. Ada'ya geldikten sonra kliniğimi açmaya karar verdim. Yine büyük zorlukla karşılaştım. İngiltere'den mezun olmadığım için elimdeki diplomanın işe yaramadığı söyleniyordu. Sömürge Hükümetinin aldığı bu karar Rum'lar tarafından da protesto edilmekteydi. Kararın kalkmasından sonra kliniğimi açtım. Haftanın bir gününü fakir ve yoksullar için "meccani (parasız) muayene günü" ilan ettim. O devirlerde civar köylerden Lefkoşa'ya Cuma günü gelinirdi, onun için Lefkoşalılar ile birlikte köylüye de hizmet olur diye Cuma gününü seçtim.Bu kliniğimi 1959'da kapattım." Anılarında yok ama fakirlere ilaç paralarını verip laboratuarında ilaçlarını da hazırlardı.

Değerli büyüğümüz Süheylâ Küçük'ün kitabından alıntı yapılan anılar; "Rum'lar ile alışverişlerdeki işbirliğinin benzeri, doktorlar arasında da vardı. Bazı Türk hastalar, Rum doktorlara gidiyordu. Bu durum hiç yadırganmazdı. O zamanlarda Ada'da dört doktor vardı ve bunların hepsi Dahiliye Mütehassısı idi. Kadın Doğum, Ortopedi, Cilt ve Cerrahî yoktu. Dr. Küçük'ünde Rum hastaları vardı. Ben iki çocuğumu da Rum doktoru olan Papapetru (Bababedru) Kliniğinde dünyaya getirmiştim. Ada'da 1945 yılında verem salgını artmıştı. Dr. Küçük, Çetinkaya Kulübü'nde konferanslar vererek halkı bilinçlendirmeye çalışıyordu. Hastalık fakir aileler arasında çok yaygındı. O günkü koşullarda kurtulmak çok zordu ve bulaşıcıydı. Rum tarafında verem hastaları için bir Sanatoryum vardı ve Trodos Dağları'ndaki Ciberunda köyü yakınlarındaydı. Aynı yıllarda eczacılık çok da yaygın değildi. İlk kadın eczacılardan biri, Müftü Dânâ Efendi'nin kızı Ayşe Dânâ idi; ondan önce Kamer Hanım vardı ancak ilaçları azdı. Doktor Küçük, tıp tahsilini tamamlayıp Ada'ya geldiğinde ilaç hazırlama defterini de beraberinde getirmişti. Bu defter, Dr.Küçük Müzesi'nde bulunmaktadır. O dönemin belli başlı eczacıları Münir Bey, Hasan Hilmi Bey ve Timur Azmi bey idi.1955 yılı sonlarında Ada'daki grip salgınından Doktor Küçük'te nasibini almış ve ağır bir gribe yakalanmıştı. Durumu o kadar ağırdı ki, 2-3 gün perişan vaziyette yüksek ateşle yatmıştı. Hatta O'nu kaybedebilirim endişesiyle ağlamıştım. O'nun gripten bu kadar ağır hasta olduğunu, yatağa düştüğünü hiç görmemiştim. O yıl salgın halindeki gripten ölenler olmuştu. İyileştikten sonra bir daha grip olmadı." Covid-19 da böyle olacak halk bağışıklık kazanacaktır.

Kıbrıs Türk'ünün unutulmaz lideri Dr.Fazıl Küçük, YILLAR GEÇSE DE ÜSTÜNDEN BU KALP SENİ UNUTUR MU ?

Mutlu, sağlıklı, bilgili ve uyanık olalım.

**** Yazar***

Türkiye Emekli Subaylar Derneği ve TESUD A.Ş. Katkıları ile

Ege'nin İncisi
Kuşadası'nda Keyifli ve
Kaliteli Bir Yaşam

EGE BİRLİK

PREMIUM Villas

TSK/TESUD Üyelerine ve Yakınlarına Cazip Fiyat ve Ödeme Seçenekleri

Tamamına Yakını Deniz ve Havuz Manzaralı Müstakil Bahçeli, Geniş ve Ferah Odalar

3+1 Dubleks
7/24 Güvenlik Hizmeti
Lüks Bir Yaşam

TESUD A.Ş. Tel: 0312 435 72 51 Atatürk Bul.Dirim İşhanı No:59/18 Kızılay Çankaya/Ankara
Em.Alb. Semih Hakan Yurtalan Tel: 0505 312 45 25

Türkiye Emekli Subaylar Derneği
ve TESUD A.Ş. Katkıları ile

Seasight
EGE BİRLİK

Kuşadası Şehir Merkezinde
Kadınlar Denizinde
Denize Sıfır
5 Yıldızlı Otel Konseptinde Full Eşyalı
98 Adet 1+1 Daire

Gerçek Rezidans Keyfine
Lansman Fiyatları ve Cazip
Ödeme Koşullarıyla Sahip
Olmak İstermisiniz?

EGE BİRLİK RESIDENCE 2

Kuşadası'nda
Yatırımın ve
Yaşamın Yeni Adresi
Ege Birlik
Residence 2
Satışları Devam
Etmektedir.

TESUD A.Ş. Tel: 0312 435 72 51 Atatürk Bul.Dirim İşhanı No:59/18 Kızılay Çankaya/Ankara
Em.Alb. Semih Hakan Yurtalan Tel: 0505 312 45 25

AKDENİZ'DE İTALYA VE TÜRKİYE

*Prof. Dr. Anıl ÇEÇEN**

Türkiye ve İtalya hem birbirine çok yakın hem de çok uzak iki ülke olarak dünya haritasındaki konumlarını bugün de sürdürebilme çabası içinde olan iki ayrı devlettir. "Dünyanın Merkezi Denizi" olan Akdeniz kıyısı boyunca uzanıp giden bu iki ülke, bir anlamda deniz komşusu konumuna sahip bulunmaktadır. İtalya, Avrupa kıtasının en güneyinde yer alan bir ülke olarak aynı zamanda bir çizme görünümünde ve dünyanın merkezi denizinin tam ortalarında, Akdeniz'in her yanına kadar uzanıp giden bir jeopolitik konuma başka hiçbir ülkenin sahip olmadığı bir biçimde sahiptir. Nüfus ve yüz ölçümü açısından orta büyüklükte bir devlet olan İtalya eski imparatorlukların merkezinde yer alacak bir konumda harita üzerinde yer almaktadır. İtalya jeopolitik yeri gereği hem bir Avrupa hem de bir Akdeniz ülkesi durumundadır. Avrupa kıtasının ortalarından Akdeniz'in ortalarına kadar uzanıp giden jeopolitik yapılanması ile iki ayrı kültür alanı içinde yer alan bu ülke, aynı zamanda dünya tarihininde tam ortasında yer almıştır. Dünyanın hem merkezi denizinin hem de Avrupa kıtasının ortalarından güneye doğru uzandığı için, İtalyan çizmesini tamamlayan iki büyük ada olarak Sicilya ve Sardinya'da bu ülkenin sınırları içinde yer almaktadır. Bir anlamda Akdeniz'in en güçlü ülkesi görünümündedir.

Avrupa kıtasının dağlık yapısı, güneye doğru uzanan İtalyan yarım adasının da coğrafi yapısını da belirlemiştir. Uzun bir yarımada konumundaki bu ülkenin kuzeyinden güneyine doğru uzanan bir dağlık koridor, ülkenin orta bölgelerinde yerleşim alanlarını belirlemiştir. Harita üzerinde güneye doğru kayan bu ülkenin kuzeyi ile güneyi arasında ciddi bir iklim ayrılığı bulunmaktadır. Kuzey koridoru dağlık yapısı ile Alp dağlarının devamı bir görünüm sergilerken, ülkenin diğer bölgeleri bütünüyle Akdeniz ikliminin etkisi altındadır. Bu durum hem yaşam biçimini hem de tarımsal üretim düzenini etkileyerek iki ayrı İtalya olgusunu öne çıkarmaktadır. Nüfus genişliği açısından Avrupa kıtasının üçüncü ülkesi olmasına rağmen, Avrupa ülkeleri arasında yaşanan rekabet durumu nedeniyle, İtalya'nın nüfus büyüklüğü değişken olabilmektedir. Avrupa Birliği sürecinde İtalya'nın para birliğine dahil olması üzerine, ülkede çok ciddi bir ekonomik durgunluk baş göstermiş ve bunun sonucunda ülkenin orta tabakalarında bir çöküş durumu yaşanmıştır. Ekonomik durgunluk giderek bunalıma dönüşürken, yoksul ve işsiz İtalyan'lar dış göçlere yönelerek, Kuzey ve Güney Amerika kıtalarında kendilerine yerleşecek yeni ülkeler aramaya başlamışlardır. Keşiflerin başladığı on beşinci yüzyıldan sonra başta Arjantin olmak üzere bir çok Amerikan ülkesine İtalyanlar düzenli olarak göç etmişler ve bu yüzden de ekonomik koşullarda geçimlerini sağlayamadıkları ana vatanlarından uzaklaşmak durumunda kalmışlardır.

Harita üzerinde İtalya'ya genel olarak bakıldığında ülkenin başlıca üç parçaya bölündüğü görülmektedir. Bir tarafta dağlık alanlardan meydana gelen Venedik kentinin ortasında yer aldığı zengin kuzey İtalya, öbür tarafta da ise yoksulların yaşadığı Napoli merkezli güney İtalya birbirlerinden ayrı dünyalar gibi bir görünüm sergilemektedirler. Bu iki bölgenin tam ortasında yer alan başkent Roma'nın yer aldığı orta İtalya, merkezi anlamda kuzey ile güneyi birbirine bağlayan bir köprü alan olarak merkezi alanda devletin yapılanmasını sergilemektedir. Venedik merkezli kuzey bölgesinde yaşayan zengin İtalyanlar uzun süredir güneydeki yoksul İtalyanları beslemek istemediği için, Kuzey Ligi adı altında yeni bir siyasal parti kurarak, bugünün koşullarında ayrı bir bölgeci ve bölücü politikaya yönelmişlerdir. Küreselleşme döneminin en önemli özelliklerinden birisi olarak gündeme gelen zenginler ile yoksulların ayrı bölgelerde kendi devletlerini kurarak yaşama çabasının açık bir örneği bugünün İtalya'sında yaşanmaktadır. Tarihin her döneminde uluslararası alanda etkin rol oynayan Venedik kenti bugün de, ülkenin kuzeyinde bölücülük yaparak Kuzey Ligi adı altında bir küçük bölge devleti arayışı içine girmiştir. Bu yüzden ciddi bir bölünme tehdidi altında varlığını sürdürmeye çalışan İtalya günümüzün siyasal gelişmelerinde eskisi gibi güçlü bir rol oynayan dünya devleti olmaktan çıkarak, Akdeniz düzeyinde bir bölge devleti olarak varlığını sürdürme durumuna sürüklenmiştir. Roma İmparatorluğu'nun bugünkü mirasçısı olarak ayakta kalmaya çalışmaktadır.

Zamanında bir kent devleti olarak tarih sahnesine çıkmış olan Roma kenti, daha sonraki aşamada bir ülke devletine dönüşmesi ve daha sonrada zamanla bütün Akdeniz bölgesini sınırları içerisinde kucaklayan bir imparatorluğa dönüşmesiyle birlikte, bu-

günün İtalya'sında her farklı dönemden gelen siyasal birikimlerin birlikte etkin olduğu bir yeni döneme geçilmiştir. Zamanında Roma orduları bütün Akdeniz kıyısında yer alan ülkeleri fethederken, İtalyan ulus devletinin orduları komşu konumundaki Balkan yarımadasından öteye gidememiştir. Ulus devletin gücü imparatorluklar düzeyine gelemediği için Roma İmparatorluğu döneminde gerçekleşen Akdeniz'i bir Roma gölüne çevirebilme başarısını İtalyan ulus devleti sınırlı gücü nedeniyle başaramamıştır .Zamanında bir kent devletinden büyük bir imparatorluk ortaya çıkarabilen Romalılar, daha sonraki çöküş dönemi sonrasında gene eskisi gibi kent devletleri yapılanması içinde yaşamlarını sürdürerek Akdeniz ticareti içindeki yerlerini koruyabilmişlerdir . Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasından sonra Venedik, Cenova, Milano, Floransa ve Napoli gibi kent devletleri tarih sahnesinde yerlerini alarak, bu yarım ada ülkesinin devamlılığının korunmasında önemli katkılar sağlamışlardır. İmparatorluğun yıkılmasından sonra da kent devletleri üzerinden yarımadanın jeopolitik merkezi konumu devam etmiş ve daha sonraki dönemlerde bölgedeki yeni oluşumların gerçekleşmesinde yönlendirici olmuştur.

Tarihin her döneminde Avrupa kıtası ile birlikte yer alan Akdeniz'in çizmesi Avrupa kıtasının yönlenmesinde etkin olduğu gibi, Akdeniz bölgesindeki yeni oluşumların biçimlenmesinde de önde gelen etkilere sahip olmuştur. Özellikle Milat sonrasında ortaya çıkan Hristiyanlığın dininin batı bölgesinde hızla yaygınlık kazanmasında İtalya ülke olarak merkezi bir konuma sahip olunca, Roma kentinin tam ortasında dünya Hristiyanlığının merkezi olarak Vatikan devleti kurulmuş ve bu güne kadar varlığını sürdürerek yeryüzünün yönlendirilmesinde ana dini merkez olarak etkili olmuştur. Roma devletinin son dönemlerinde Vatikan Hristiyanlığın devleti olarak öne çıkarak tarihsel sürecin tamamlanmasında önde gelen bir rol oynamıştır.Vatikan bugün de Hristiyan uygarlığının merkezi olarak görev yapmakta ve konumu ile de bütün Hristiyan dünyasının yönlendirilmesinde önde gelen bir etki yaratmaktadır. Vatikan aracılığı bir din merkezi konumuna sahip olan İtalya , aynı zamanda on beşinci yüzyılda gerçekleştirilen Rönesans akımının da ortaya çıktığı ana merkez olmuştur. Din merkezi olduğu kadar Rönesans oluşumu sürecinde de bilimin ve sanatın merkezi haline getirilen İtalya, bu kez de Avrupa kıtasının bilimsel ve kültürel yönlenmesinde başlıca rolleri oynamıştır. Din ve bilim gibi iki ayrı ve karşıt oluşumların gündeme gelmesinde aynı İtalya bölgesi öncü olabilmiştir. Roma devletinin kurulması süreci içinde Akdeniz'de güç merkezi olarak öne çıkan İtalya ,daha sonraki dönemde de yeniden doğuş anlamında Rönesans oluşumunun bütün Avrupa'ya yayılması sırasında da, bilim ve kültürün merkezi olarak tarihte belirleyici bir role sahip olmuştur.

Roma İmparatorluğu döneminde bütün Akdeniz bölgesini kucaklayarak bir iç deniz haline getiren İtalyan gücü zayıflamaya başlayınca ,imparatorluk dağılma noktasına gelmiş ve bunun yerini çizme üzerinde yer alan İtalyan şehirlerinin oluşturduğu kent devletleri almıştır. Roma sonrası dönemde hiçbir kent devleti eskisi gibi bir imparatorluk hegemonyası kuramadığı için Ortaçağ yıllarında çizme yarımadası uzun süren bir parçalanmışlık aşamasına maruz kalmıştır. Roma'nın çöküşü sonrasında bir süre devam eden Bizans İmparatorluğu, dağılma noktasına gelince bu sefer kıta Avrupa'sında yeni devletler görünmeye başlamıştır. Kent devletlerinin yanı sıra bölge devleti yapılanması da aynı zaman diliminde İtalyan yarımadasında birlikte yer almıştır. Ülkenin parçalanarak bölünmesi üzerine Fransa, İspanya ve Avusturya gibi Avrupalı krallıkların güneye inerek bu yarımadayı ele geçirmek üzere çatışmaya yöneldikleri görülmüştür. Komşu krallıkların İtalya'yı ele geçirmek üzere yarımadaya saldırıları birbiri ardı sıra devam ederken, yarımada üzerinde yaşayan topluluklar gelecekte yeniden birleşerek emperyal saldırılara karşı bir arada yaşayabilmenin arayışı içinde olmuşlardır. Kuzeyden gelen saldırı ve işgallere karşı bir araya gelmek zamanla İtalyan ulus devletine giden yolu açmıştır. Fransız devrimi ile birlikte Avrupa kıtası ulus devletler çağına girmesiyle birlikte, İtalyan yarımadası üzerinde kurulu bulunan küçük devletçiklerin ortak bir çatı altında birleştirileceği İtalyan ulus devleti oluşumu kendiliğinden gündeme gelmiştir. Fransa'da ulus devleti kuran Jakoben hareketinin destekleri ile İtalya'da yeraltı madenciliği üzerine çalışmalar yapan Karbonari örgütü çizme üzerinde bir ulus devlete giden yolu açmıştır. Bugünkü çağdaş İtalya devleti böylece bir halk örgütlenmesinin sonucunda ulusallaşarak dünya haritasındaki yerini almıştır.

Yirminci yüzyılın ilk yarısında gündeme gelen dünya savaşları sırasında İtalyan devleti uluslararası konjonktürün gelmiş olduğu yeni aşamada son de-

rece aktif bir konuma sürüklenmiştir. Birinci Dünya Savaşı'nda merkezi ve çevre devletlerin çatışması sürecinde İtalya'da çok aktif bir biçimde savaşta yer alarak kendi konumunu korumaya çaba göstermiştir. Savaş sonrasında diğer Avrupa ülkeleri gibi büyük bir ekonomik çıkmaza sürüklenen İtalya'da, sermaye yapılanması kendisini koruyabilmek üzere dünya tarihinin ilk açık faşist hareketinin bu ülkede ortaya çıkmasına giden yolu açmıştır. Yıllarca cephe savaşlarında en ön planda savaşmak zorunda kalan İtalyanlar, savaş sonrası büyük bir ekonomik kriz ile karşılaşınca, bu kez ülkede devleti ve toplumu hizaya getirecek bir faşist hareketin kaçınılmazlığını yaşamışlardır. Bütün faşist hareketler gibi var olabilmek ve geleceği güvence altına alabilmek üzere otoriter bir rejime kayan İtalyan faşizmi, birinci dünya savaşında kaybettiklerini kazanabilmek ve çevre ülkeleri işgal ederek ekonomik çıkmazını aşabilmek amacıyla Akdeniz kıyısındaki komşularına saldırıya geçmiş ve böylece ikinci dünya savaşına giden yol açılmıştır. Daha sonraki aşamada Almanya'nın da savaşa girerek bütün Avrupa kıtasını hedef alması üzerine İtalyan ve Alman devletleri bir araya gelerek bir büyük faşist cephe oluşumu doğrultusunda işbirliği yaparak bütün Avrupa kıtasını ele geçirmeye yönelmişlerdir.

Hitler Nazizmi ile bir araya gelen Mussolini Faşizmi bütün Avrupa kıtasını savaş meydanına çevirirken, aynı zamanda Akdeniz'i de benzeri bir biçimde savaş saldırganlığının yayılma alanı olarak yapısal bir dönüşüme doğru zorluyordu. Ana hedefi Birinci Dünya Savaşı sonrasında kurulamayan İsrail'in kurulması olarak öne çıkan İkinci Dünya Savaşı sırasında, İtalya dünya çapında başlıca aktör olarak rol oynayan bir yeni konuma geliyordu. Savaş sırasında bölgesinde yayılan İtalya, savaşın kaybedilmesiyle birlikte ordularını yayılma bölgelerinden geri çekmek zorunda kalarak komşularının işgaline son veriyordu. Savaş sonrasında gene eskisi gibi çizme yarımadasına hapsedilen İtalya, artık eskisi gibi Roma imparatorluğu benzeri bir bölgesel genişlemeden vazgeçerek, kendi ulusal sınırları içerisinde varlığını koruyabilmek gibi, bir yeni ulus devlet politikasına doğru kendiliğinden bir yönelme aşamasına geliyordu. İkinci Dünya Savaşının İtalya açısından yenilgi ile sonuçlanması üzerine İtalyan Cumhuriyeti'nin Akdeniz bölgesindeki bütün emperyal isteklerinden vazgeçmesi gibi yeni bir sınırlayıcı durum öne çıkıyordu. Roma İmparatorluğu ve İtalyan kent devletleri dönemlerinde Akdeniz üzerinde her türlü emperyal siyaseti uygulama şansı bulan İtalyanlar, faşizmin yenilgisi üzerine bu gibi eski isteklerinden vazgeçmek zorunda kalıyorlardı. Bu nedenle yirminci yüzyılın ikinci yarısı İtalya için yarımadaya çekilme gibi bir izolasyon dönemi olarak öne çıkıyordu.

Avrupa kıtasından ve Akdeniz bölgesinden geri çekilerek sınırları içerisine yönelen İtalya, soğuk savaşın son dönemlerinde faşist hareketin yarattığı yıkım ve eziklikler üzerinde yükselen bir komünist hareket ile de karşı karşıya kalmıştır. İtalya'da önde gelen liderlerin yol göstericiliğinde ilerleyen İtalyan komünizmi, hızla demokratik bir çizgide önemli gelişmeler göstererek, kısa zaman içerisinde İtalya'nın en büyük siyasal partisi konumuna gelmişti. İtalyanlar faşizmin baskısından çok çektikleri için, komünistler ve diğer sosyalist hareketler bu Avrupa ülkesinde demokrasinin yerleşmesi ve ülkede her türlü otoriter rejimin dışlanması doğrultusunda inançlı bir biçimde işbirliği ile hareket etmişlerdir. Böylesine bir ortam içerisinde ülkenin en eski partisi olan Hrıstiyan Demokratlar ile İtalyan Komünist Partisi'nin koalisyon kurması gündeme gelmiştir. Tarihsel uzlaşma olarak gündeme gelen Komünistler ile Hrıstiyan demokratların işbirliği yaparak ve koalisyon hükümeti oluşturarak iktidara gelmeleri, bütün Avrupa ülkelerinde hararetle tartışılmış ve batı bloku ülkelerde kominist-lerin demokratik seçimler aracılığı ile kendi ülkelerinde iktidara gelmelerine karşı çıkılınca, Amerikan emperyalizmi kendi kontrolü altındaki kızıl tugaylar örgütüne Hrıstiyan Demokrat Parti'nin liderini kaçırtarak öldürtmüştür . Böylece iki bloklu dünyada komünistler ile Hrıstiyan demokratların el birliği yaparak seçimler aracılığı ile iktidar olmalarına izin verilmemiştir. Avrupa'nın en çok yoksul nüfusu barındıran bu ülkesinde ezilen halk kitlelerinin sendikaların aracılığı ile oluşturdukları sol partiler aracılığı ile batı tipi demokrasi içinde yer almaları önlenmiştir. İtalya'da yaşanan bu karşı karşıya gelme aşamasından sonra, Avrupa ülkelerinde komünizm ve sosyalizmin gelişmesinin önüne geçilerek, sermayenin küreselleşmesi sürecinde, demokrasilerin de sol ayağı kesilerek sağ kanada yaslanan tek ayaklı batı tipi demokrasi dünya ülkelerine kabül ettirilmeye çalışılmıştır.

İtalyan Komünist Partisi'nin iktidara gelmesi koalisyon ortağı konumundaki siyasi liderin öldürülmesine neden olunca, uygarlığın beşiği olduğu söylenen İtalya'da gerçek anlamda demokrasi or-

tadan kaldırılmıştır. İkinci Dünya Savaşı sırasında İtalya'ya bağlı bulunan Sicilya adası üzerinden Avrupa kıtasına giren Amerikan, bu adada merkez kuran İtalyan Mafyası ile de işbirliği oluşturarak, Almanya, Fransa ve İngiltere gibi güçlü emperyalist Avrupa ulus devletlerine karşı İtalya'yı kendine çekerek bu ülkenin sahip olduğu merkezi konumu hem Avrupa hem de Akdeniz'in değişik alanlarında kullanmaya çalışmıştır. Bu nedenle ABD 'nin Avrupa kıtasında yerleştiği ilk ülke İtalya olmuştur. Amerika ordularının resmen Avrupa kıtasını çıktığı Normandiya kıyılarına giden yolu ABD öncelikle Sicilya üzerinden açmış, Amerikan gizli servisleri İtalyan mafyası ile ortaklık kurarak Avrupa ve Amerika arasındaki ticaret ilişkilerinin devlet kontrolunda yürütülmesi konusunda işbirliğine giden yol açılmıştır. Yirminci Yüzyıl'ın başlarında dünya egemenliği için denizlere açılan Amerikan emperyalizmi, Avrupa emperyalizmini temsil eden İngiltere, Fransa ve Almanya karşısından İtalya'yı kendi yanına çekerek bu yarım ada ülkesini Avrupa kıtasında bir ana ticari ve askeri üs olarak kullanmak isteğini ortaya koymuştur. ABD yüzyılın başlarında İtalya'ya yerleştikten sonra Avrupa kıtasındaki gücünü artırmış ve daha sonraki aşamada da NATO isimli bir askeri örgüt kurarak, Avrupa kıtasının batısında yer alan bütün ülkeleri bu örgütün çatısı altında kendisine bağlamıştır. İtalyan mafyası ile Akdeniz üzerinden geçen ipek yolunu kontrola önem veren ABD, aynı zamanda bu ülkenin limanlarından yararlanarak Avrupa ülkeleri ile ticari ilişkilerini geliştirmiştir. Avrupa'nın üç büyüklerine karşı çıkan Amerika dördüncü büyük ülkeyi kendisine doğal partner seçerek bu ülkeye yerleşme yoluna gitmiştir. Bugünün koşullarında ABD ve NATO'nun en büyük ve önemli askeri tesislerinin İtalya toprakları üzerinde kurulmasının sebebi, bu ülkenin Avrupa'nın üç büyükleri gibi benzer bir emperyalist düzene sahip olmamasıdır. ABD bu ülkeye yerleşirken hem Avrupa kıtasında hem de Akdeniz bölgelerinde daha rahat güvenlik yapılanmaları gerçekleştirebilmiştir. ABD bu ülkeye yerleşerek aynı zamanda Vatikan üzerinden Hrıstiyan dünyasını yönetme şansını elde etmiştir.

İtalyan Devleti hiçbir zaman Roma döneminde olduğu gibi emperyalist bir düzen kuramamıştır. İtalyanlar, Avrupalı rakipleri gibi üç büyüklerin yolundan giderek bazı sömürgeler elde etmek ve buralar üzerinden bir emperyalist bir düzen kurmak istemesine rağmen, bu doğrultuda Birinci Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı İmparatorluğu'nun eyaletlerinden birisi olan Libya'ya İtalyanlar asker çıkartmışlardı. Libya'yı karşı kıyı devleti olduğu için öncelikle ele geçiren İtalya, daha sonraki aşamada bu ülkenin topraklarından geçerek Afrika kıtasının içlerine doğru girmeye kalkışmıştır. Libya sonrasında Habeşistan ve Somali ülkelerine de giren İtalyan askerleri Kuzey Afrika bölgesinde Akdeniz'den Hint Okyanusu'na doğru gelişen bir İtalyan egemenlik alanı yaratmayı hedeflemişlerdir. Ne var ki, iki dünya savaşını da kaybeden bir ülke olarak İtalya daha sonraları Afrika ülkelerinden geri çekilmek zorunda kalmış ve çok heveslendiği sömürge devletleri üzerinden emperyal bir egemenlik düzeni kuramamıştır. İngiltere ve Fransa gibi geçmişten gelen sömürgeci bir geleneği bulunmayan İtalya, ele geçirdiği birkaç devleti tecrübesizliği yüzünden elinde tutamamıştır. Eski dönemlerden gelen bir yayılmacı siyaseti istikrarlı bir biçimde uygulayamadığı için, İtalyan Devleti sonraki aşamalarda gene kendi ülkesine dönerek ulus devlet sınırları içinde hareket etmek zorunda kalmıştır.Sicilya adasının yanı sıra kendisine çok yakın bir mesafede yer alan Sardunya gibi büyük bir adayı da kendine bağlama başarısını elde eden İtalya, bugüne gelinceye kadar savaş sonrası elde etmiş olduğu bu konumunu koruyabilmiştir.

Yirminci Yüzyıl'ın ikinci yarısında İkinci Dünya Savaşı'nın bir sonucu olarak İtalya bir NATO ülkesi olarak hareket etmiştir. Dünya savaşları sonrasında, sosyalist bloka karşı bir kapitalist blok oluşturulurken İtalya batı sistemi içine dahil olmuştur. Bu nedenle, batı sisteminin sürekli baskıları ve yönlendirmeleri yüzünden İtalyanlar kendi demokrasilerini özgürce oluşturamamışlardır. İtalya'da bir komünist partinin serbest seçimler yolu ile iktidara gelmesi gene batı sisteminin baskıları ile önlenirken, İtalya karşı kıyıdaki Afrika ülkeleri ile birlikte sosyalist sistem içinde yer alan doğu ülkeleri ile de ilişkilerini geliştirerek dünyaya açık bir devlet konumu ile hareket etmeye dikkat etmiştir. Orta Doğu'dan gelen "İpek Yolu" Akdeniz üzerinden geçerken İtalya gene öne çıkmakta, merkezi deniz üzerindeki ticaretin içinde etkin bir konuma sahip olabilmektedir. ABD ve NATO ile geliştirilen güvenlik ilişkilerinin yanı sıra ticari hareketlerin de çözüme bağlanmasında, İtalyan devletinin önde gelen katkılarının bulunduğu görülmektedir. İtalya günümüzde geçmişten gelen siyasal birikimi çerçevesinde hareket etmeye öncelik verirken, çevresinde yer alan komşu devletler ile yeni ge-

liştirilen durumların da ister istemez içinde olmaya doğru sürüklenmektedir. İtalyan Devleti sahip olduğu jeopolitiğin etkisiyle yönlenirken, NATO ya da Avrupa Birliği gibi uluslararası birlikteliklerin de sağladığı çeşitli ilişkiler ağının da içinde yer alarak hareket edebilmektedir . Bu doğrultuda Türkiye bir NATO üyesi ve Avrupa Birliği adayı olarak İtalya ile değişik durumlarda ya karşı karşıya ya da yan yana gelebilmektedir. Türkiye ve İtalya iki orta boy devlet olarak daha büyük güçlerin yönlendirdiği batı dünyası çerçevesinde hareket etmek zorunda kalınca, Akdeniz'den gelen deniz komşuluğu konumu önem kazanmaktadır. İki ülkenin deniz komşusu olması yüzünden Roma İmparatorluğu Anadolu'ya gelerek bugün Türkiye'nin olan Anadolu topraklarını sınırları içine aldığı gibi, Bizans'ı yıkarak İstanbul'u alan Fatih Sultan Mehmet'de Roma'yı almak üzere İtalyan yarımadasına Osmanlı Ordusu'nu çıkarmıştır. Tarihsel dönemlerde büyük imparatorlukların sınırları içerisinde bir araya gelen iki ülke bugün de Akdeniz komşuluğunu korumakta ve bu merkezi deniz üzerindeki yeni gelişmelere ister istemez taraf olarak işbirliği yapmak zorunda kalmaktadırlar.

Orta Doğu üzerinden öne çıkan yeni uluslararası konjonktürün enerji kaynaklarının bulunduğu bölgeler açısından Akdeniz'e kayması üzerine, bir Orta Doğu ve Akdeniz ülkesi olarak Türk devletinin Libya'ya asker çıkarmak zorunda kaldığı bu aşamada, Osmanlı Devleti'nin son döneminde gündeme gelen İtalyan işgali ve buna karşı Osmanlı Ordusu'nun vatan savunması yapması akla gelmektedir. Modern Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu önderi Atatürk'ün Libya'nın İtalyanlar tarafından işgali üzerine, bu ülkeye gelerek ilk Kuvayı Milliye mücadelesinin yapıldığını bugünün gerçekleri içinde yeniden anımsamak gerekmektedir. O dönemde Libya toprakları vatanın bir parçası olduğu için Türkler İtalyan işgaline karşı direnerek savaşmışlardır. Aradan bir asırlık zaman dilimi geçtikten sonra Akdeniz kıyılarındaki enerji mücadelesinde Türkiye ve İtalya bu kez birbirine daha yakın iki ülke konumuna gelmektedirler. Akdeniz üzerinden, hem İtalya hem de Türkiye Libya ile komşu olduğu için, Libya üzerindeki çekişmelerde her iki ülkenin zaman zaman bir araya geldikleri görülmüş ve bu doğrultuda yeni bir işbirliği stratejisi Türkiye ve İtalya açısından öne çıkmıştır. Bölge dışı devletler on bin ya da beş bin kilometrelik mesafelerden gelerek Libya'ya müdahale etmeye kalkışırlarken, Libya'nın deniz komşusu iki ülke olarak, Türkiye ve İtalya'nın bölge güvenliğinin sürdürülmesi açısından işbirliği yapmaları gerekmektedir. Ancak böylesine bir işbirliği bölge devletleri arasında bir güvenlik şemsiyesi oluşturulmasına yardımcı olarak, savaş isteyen büyük devletlerin önünü kesebilecektir. İşin içine NATO'nun karıştırılması, ABD öncülüğünde İngiltere, Fransa ve İsrail'in çıkarlarına öncelik kazandıracağı için, Türkiye'nin bu aşamada İtalya ile yakınlaşarak Akdeniz kıyısındaki komşu devletlerin çıkarları doğrultusunda bir güvenlik yapılanmasına yönelmesi barışın sağlanması açısından öncelikli ve kaçınılmaz bir durum olarak ortaya çıkmaktadır.

Avrupa Birliği'nin Akdeniz'deki üyesi olan devletler teker teker iflas ederken, İtalya'da Yunanistan sonrasında iflas etme aşamasına gelmiştir. Euro sistemi içindeki para birliğinden çok zarar gören İtalya her an yeniden ulusal para sistemi olan Liret'e dönmek için hazırlanırken, Akdeniz'in çeşitli bölgelerindeki enerji yatakları üzerinde ekonomik kriz içindeki İtalya'nın da gözü olduğu ortaya çıkmıştır. ABD, İngiltere, Fransa, İsrail ve Almanya gibi batılı emperyalist devletlerin çıkarcı emperyalist saldırıları bölgeye her zaman daha fazla baskı uyguladığı için, batı da oluşturulan Türkiye karşıtı cepheden ayrılan İtalya'yı, Avrupa Birliği'nin ikinci plana itmesi yüzünden, Akdeniz ve Libya üzerinde denizden gelen komşuluk haklarını İtalya'nın Türkiye gibi çağdaş bir bölge ülkesiyle işbirliği yaparak kullanmaya yönelmesi, bölge üzerinde tırmandırılan bir doğu-batı karşıtlığını da önleyecektir. Batının önde gelen ülkelerinin Türkiye karşıtı bir çizgide bir araya gelmesi üzerine Türkiye'de Avrupa Birliği'nin ikinci plana atarak ekonomik iflasa sürüklediği İtalya, batının dışlanmış ülkesi olarak Türkiye ile işbirliğini rahatlıkla yapabilecektir. Nitekim bu doğrultuda İtalyan başbakanı son zamanlarda Türkiye'yi ziyaret ederek iki dışlanmış ülkenin arasında geliştirilecek işbirliği olanaklarını görüşmüştür. Doğu Akdeniz'de İsrail'in öncülüğünde geliştirilen Arap devletleri dayanışması için yapılan Kahire Toplantısı'na katılmayan İtalya Başbakanı'nın Türkiye'yi ziyareti, Akdeniz sürecinde yeni bir sayfanın açılmasını da gündeme getirmiştir. ABD ve İsrail öncülüğündeki Arap devletleri işbirliğine bir Avrupa ülkesi olarak İtalya karşı çıkmıştır, Akdeniz'deki yeni yapılanmada Amerikan emperyalizmi ve Arap devletleri ile işbirliği yerine, Akdeniz kıyısında yer alan komşu devletler arasında oluşturulacak yeni bir dayanışma aracılığı ile, böl-

gede savaşa doğru tırmandırılmak istenen gerginliklerin daha kolay bir biçimde azaltılabileceğini, İtalya son girişimleri ile ortaya koymuştur. İtalya Türkiye ile görüşürken, batıdan gelebilecek her türlü dış müdahalenin bölge devletleri arasında oluşturulacak yeni bir güvenlik dayanışması ile önlenebileceğini kamuoyuna yansıtmıştır. Kıyıdaş ülkeler işbirliğinde Akdeniz komşusu iki ülke olarak Türkiye ve İtalya öncülük misyonu üstlenirlerse savaş senaryolarının önünün kolayca kesilebileceği anlaşılmaktadır.

Yüz yıl önce Libya'da karşı karşıya gelmiş olan İtalya ile Türkiye'nin bugün ortak çıkarlar doğrultusunda bir araya gelmeleri değişen dünya koşulları nedeniyle gündeme gelmiştir. Dün vatan topraklarının korunması için Atatürk'ün öncülüğünde Türk askerleri Libya'da bir direniş savaşı verirken, bu gün batının önde gelen emperyalist güçlerine karşı Akdeniz üzerinden komşuları olan Libya'nın korunması ve savunması için işbirliğine gitmeleri gereği ortaya çıkmıştır. Yüz yıl önce Türkiye'nin savunması Libya'dan başladığı gibi bugün de benzeri bir durum ortaya çıkmış ve Türkiye bölge ve kendi güvenliği için gene eskisi gibi Libya'ya asker göndermek zorunda bırakılmıştır. Akdeniz üzerinde yeni ortaya çıkan enerji kaynakları doğrultusunda emperyal ülkeler ortak bir saldırıya geçerken, barış için bölge devletleri arasında bir komşuluk dayanışmasının acilen oluşturulması gerekmektedir. Jeopolitik gerçeklerin dün karşı karşıya olan iki ülkeyi bugün yan yana getirmesi üzerinde durulması gereken yeni bir durum yaratmıştır. İngiltere'nin ayrılmasıyla dağılma sürecine giren Avrupa Birliği artık gevşek bir birlik görünümü kazandığı için, iflas eden güneydeki üyelerinin ekonomik anlamda geleceği için bir şeyler yapamaz hale düşmüştür. Fransa ve Yunanistan gibi iki güney Avrupa ülkesinin ekonomik çıkmazdan kurtulmak için küresel sermaye kuruluşlarına başvurması gibi bir durum, Avrupa Birliği'nin üyesi olan ülkelerin gelecekleri açısından çözüm üretemediklerini ortaya koymaktadır. Berlin Konferansı'nda bir araya gelen Avrupa devletlerinin önünde Avrupa Birliği'nin Libya için de çözüm üretememesi İtalya'yı Avrupa Birliği dışında çözüm aramaya yönlendirmiştir. Bunun üzerine İtalya Akdeniz kıyısındaki komşuları ile görüşmeye başlarken, doğru bir çizgide Türkiye'ye öncelik veren bir yaklaşım içine girmiştir.

Türkiye ve İtalya bir araya geldiği zaman Akdeniz bölgesinde her türlü savaş girişimlerinin önlenmesi ve bölge barışının korunabilmesi için de Libya'nın toprak bütünlüğünün korunması gerektiği konularında ilke kararına varmışlardır. Savaş lobilerine bölge devletlerinin alet olmaması ve Libya'da bir iç savaşın önlenerek barış sürecinin devamlılığının sağlanması gibi konularda, Türkiye ve İtalya bölge devletleri olarak ağırlıklarını koymak doğrultusunda olduklarını birbirlerine aktarmışlardır. Türkiye Cumhuriyeti'nin son dönemde yeni bir açılımı gündeme getirerek deniz ülkeleri üzerinden Libya ile komşuluk statüsünü ortaya koymasından sonra, benzer bir statüye İtalya'nın da sahip olması nedeniyle, iki büyük ülkenin komşuluk haklarını kullanarak batıdan dayatılan emperyal çözümlere karşı, bölgeden kaynaklanacak bir komşuluk insiyatifine dayanan yeni çözüm önerilerinin öne geçebileceği görülmüştür. Türkiye ve İtalya'nın ortak hareketleriyle gündeme getirilecek bir kıyıdaş ya da komşu ülkeler ittifakı, dünyanın merkezi bölgelerinde tırmanmakta olan Avrupa Birliği ile, Arap ülkeleri arasında bir doğu-batı savaşı senaryolarına da son verecektir. Batı dünyasının içinden gelen Hrıstıyan İtalya ile, Orta Doğu bölgesinde öne çıkan bir Müslüman Türkiye işbirliği, dünya egemenliği için bir **"Üçüncü Dünya Savaşı"** çıkartmak isteyen emperyalist ve Siyonist merkezlerin plan ve projelerini de bozacaktır. Türkiye Cumhuriyeti bugünkü Libya yönetimi ile bir araya gelerek ve ülkenin birliğinin korunması doğrultusunda bölge barışının öncelikle sağlanması konusunda anlaşmaya varmışlardır. İlk adım olarak Libya ile imzalanan mutabakat metni benzeri bir ikinci mutabakat antlaşmasının,bu kez İtalya ile imzalanması acilen barışın bölgeye getirilmesi açısından zorunlu görünmektedir. İtalya karşı kıyısında yer alan Libya devletinin ülkesinde çıkacak bir iç savaşın yaratacağı tehditler doğrultusunda, Türkiye ile ortak hareket ederek **"üç deniz komşusu"** ülke olarak Akdeniz'in ortasında bir araya gelerek yeni bir barış antlaşmasına gitmeleri dünya barışı açısından gereklidir. Yıllardır Orta Doğu ülkelerinde batılı emperyalist devletlerin terör örgütleri ile işbirliği yaparak geliştirdikleri vekalet savaşlarının bu kez Irak ve Suriye sonrasında Libya'da ortaya çıkmasını, Türkiye ve İtalya elbirliği ile önlemelidirler.

**** Yazar***

AMERİKA ve İSRAİL İLİŞKİLERİ

*Mehmet Tuğtigin ŞEN**

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından kurulan yeni dünya düzeninde Amerika'yı yöneten güçleri bilmeden Amerika ve İsrail ilişkilerini anlamak mümkün değildir.

Amerika, gerek iç siyasetindeki kurumsal yapısı, gerekse dış politika yapısındaki karar alma süreci bakımından diğer devletlerden farklıdır. Özellikle Kongre ve Başkan üzerinde çıkar gruplarının karar alma süreçlerindeki etkisi çok fazladır. Faaliyetlerini lobiler aracılığıyla yasal zeminde sürdüren bu çıkar grupları herhangi bir etnik, siyasi veya dini kimliğe sahip olabilir. Bu sistemle birlikte farklı kesimlerin "ABD Siyasal Sistemi" içinde yer alması hedeflenmiştir.

Amerika'da çıkar gruplarının etkisine, hem iç hem de dış politikadaki karar alma süreçlerinde şahit olunmaktadır. **Bu çıkar grupların en önemlisi Amerika'da yaşayan Yahudi cemaatidir.**

Dünyadaki ilk 500 büyük şirketten 244'ü Amerikan şirketidir. **(Financial Times, 27 Ocak 1999)**. Bu şirketler sermayeleri ile Amerika'yı gizlice yönetmektedirler. Bu şirketlerinin sahipleri araştırıldığında ise karşımıza büyük çoğunlukla İsrail oğullarından Yahudiler ya da Museviler çıkmaktadır.

İsrail'in kurulduğu 1948 yılından bu yana Amerika İsrail'e ekonomik katkıda bulunmaktadır. Bugün İsrail'in en büyük destekçileri olarak da Amerika'da yaşayan Amerikan Yahudileri tanımlanmaktadır. Amerika'daki Yahudi lobileri ve örgütleri arasında ilk akla gelenler American Israel Publıc Affairs Commitee (AIPAC), American Jewish Committee ve American Jewish Congress'dir. Bu Yahudi lobilerinin Amerika'daki hedeflerini bulmak için bu örgütlerden yalnızca birisi olan AIPAC'ı incelemek yeterli olacaktır.

Günümüzde Amerika'daki Yahudi cemaatinin çıkarlarını en iyi sağlayan kurum, 1951'de kurulan American Israel Publıc Affairs Commitee (AIPAC)'tır. Bu komite Amerika'nın İsrail ile ilgili politikalarında etki sahibi olmak adına Kongre ve yürütme mercii üzerinde lobi çalışmaları yürütmektedir. Kuruluş amacını ''Karar alıcıları Birleşik Devletler ve İsrail'i birleştiren bağlar konusunda eğitmek ve Yahudi devletinin güvende ve güçlü olmasına yardım etmenin Amerika için ne kadar önemli olduğunu yaymak'' olarak tanımlayan AIPAC, ülkedeki her iki parti ile de ortak çalışmalar yapmaktadır. **(Smith, 1989, ss.215-229 ; Umerova, 2006, ss.79-80)**

Amerika'daki bütün Yahudi örgütlerinin liderleri en az ayda bir defa toplanarak genel bir durum değerlendirmesi yapmaktadır. "Conference of Presidents of Major American Jewish Organizations" (Amerikan Büyük Yahudi Örgütleri Başkanlar Konferansı) olarak bilinen ve 1948'den beri faaliyet gösteren bu mekanizma, "şemsiye örgüt" olarak kabul edilmektedir. Daha çok kamuoyuna yönelik çalışmalar yapan bu örgüt İsral'i ilgilendiren önemli karar ve yasa tasarılarının görüşülmesi esnasında üyelerini harekete geçirmektedir. Başkanlar Konferansı'nda Yahudi örgütler arasındaki görüş ayrılıkları ve varsa çatışmalar giderilmektedir. **(Keller, 1981, s.1523)**

Bu Yahudi örgütlerinin Amerika yönetimlerinin karar alma süreçleri üzerindeki etkilerine somut örnekler olarak aşağıdaki olaylar verilebilir.

İsrail Devletinin kuruluşu 14 Mayıs 1948'de Tel-Aviv'de toplanan Yahudi Milli Konseyinin yayımladığı bir deklarasyonla ilan edilmiştir. Yeni devlet, tam on dakika sonra Amerika Başkanı Truman tarafından fiilen tanınmıştır. **(Risler: (Çev.Nihal ÖNOL), 1974, s.66 ve Armaoğlu: 1989,s.17)**

Amerika Başkanı Donald Trump, 6 Aralık 2017 günü İsrail'i tanıyan tüm ülkelerin büyükelçileri Tel Aviv'de bulunurken Kudüs ile ilgili; ''Ben artık zamanı geldiğine inanıyorum. Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanıma vakti artık gelmiştir. Büyükelçiliği Kudüs'e taşıma kararı veriyorum.'' açıklamasını yapmıştır. Bu açıklama ile Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanıyan tarihteki ilk ülke Amerika olmuştur. **(Yeniçağ Gazetesi, 7 Aralık 2017)**

Ve tarihler 28 Ocak 2020 yi gösterdiğinde Amerika Başkanı Donald Trump , İsrail Başbakanı Bünyamin Netanyahu ile Beyaz Saray'da düzenlediği ortak basın toplantısında, ''Yüzyılın Anlaşması'' olarak adlandırdığı tek taraflı Orta Doğu barış planını kamuoyuna açıklamıştır. Bu plana göre kısaca Kudüs İsrail'in başkenti kabul ediliyor, Filistinli mültecilere dönüş hakkı tanınmıyor ve denizde İsrail'in ege-

menliği kabul ediliyor. İsrail Başbakanı Netanyahu ise aynı toplantıda Kudüs'ün İsrail'in başkenti olması konusunda ABD'den onay aldıklarını açıklamıştır. **(Hürriyet Gazetesi, 29 Ocak 2020)**

Amerika'nın bir önceki başkanı Barack Obama da ''Hepimiz İsrail yanlısıyız'' diyerek bu açıklamaya paralel görüşlere geçmiş zamanlarda ortak olmuştur. **(Haber Türk Gazetesi, 31 Ağustos 2015)**

Kısaca; İsrail'in kurulduğu 1948 yılından günümüze Amerika devamlı İsrail'in yanında olmuştur. Amerika'nın bugün duyurusunu yaptığı ''Yüzyılın Anlaşması'' aslında yıllardan beri Amerika'daki Yahudilerin ve İsrail'in gizli hedefi olan Büyük Ortadoğu Projesidir. **Büyük Ortadoğu Projesinin asıl hedefi ise Ortadoğu'da büyük İsrail Devleti'nin kurulmasıdır.**

İsrail'in hedefini bulmak için çok büyük ilmi çalışmalar yapmaya gerek yoktur. Görmesini bilen akıl sahipleri için her şey çok açıktır. Akıl gözleri ile İsrail'in bayrağına ve kutsal kitap Tevrat'a bir bakmamız bu hedefi bizlere gösterir.

Bugünkü İsrâil bayrağı beyaz zemin üzerinde üstte ve altta iki mavi çizgi ve bu çizgilerin ortasında altı köşeli mavi Siyon yıldızından oluşur Bayraktaki her imin dînî – tarihî kökenlere dayanan anlamı vardır

Beyaz dünyadır yeryüzüdür Bayrağın ortasındaki altı köşeli yıldız ise Siyon yıldızıdır Filistin'in başkenti Kudüs'te bulunan Siyon Dağı'nda yeniden kurulmak istenen Tanrı Krallığı'nı simgeler Bu yıldızın bulunduğu alan Yahudîler'in vatanı olan Arz-ı Mevud yani Tanrı tarafından kendilerine vaat edilmiş topraklardır. Arz-ı Mevud'un hudutları Tevrat'ta Nil ile Fırat nehirleri arasındaki coğrafya olarak gösterilmiştir. **(Tevrat Tekvin Bâb 15)**

Arz-ı Mevud'un yani Yahudî vatanının sınırlarını ise bayraktaki Siyon yıldızının altından ve üstünden geçen iki mavi çizgi belirlemektedir Bu mavi çizgiler Yahudî topraklarının sınırlarını işaret etmek içindir Bu iki çizgi Nil ve Fırat nehirleridir. Kongo (eski Zaire) Uganda Etiyopya (Habeşistan) Sudan ve Mısır topraklarında akan Nil Nehri ile Türkiye Suriye ve Irak topraklarında akan Fırat Nehri'dir.

Özetle; Amerika'nın Büyük Ortadoğu Projesinin ve İsrail'in Büyük İsrail Devletini kurma hedeflerinin ortak gayesi Nil ve Fırat nehirleri arasındaki bölgeyi ele geçirmek veya kontrol etmektir.

Artık; Ortadoğu'da ve Türkiye'de yaşananları Amerika ile İsrail ilişkileri ve bu iki devletin ortak hedefi Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında değerlendirmek zamanı gelmiştir. Bizlere "Yüzyılın Anlaşması" olarak sunulan aslında bu projenin yeni bir adımıdır.

KAYNAKÇA;

Kitaplar;

Bill Keller , ''Supporters of Israel, Arabs Vie for Friends and Influence in Congress, at White House" Congressional Quarterly Weekly Report, Vol:39, No:34 April 22 1981

Fahir Armaoğlu, Filistin Meselesi ve Arap İsrail Savaşları, Ankara,1989

Hedrick Smith, The Power Game: How Washington Works, New York: Ballantina Books,1989 J

Jacques R.Risler: Çağdaş İslam Dünyası (Çev.Nihal ÖNOL), İstanbul ,1974

Dini Kitaplar;

Tevrat Tekvin Bâb 15

Tezler

Zenife Umerova , ''Yahudi Lobisinin ABD İçindeki Konumu ve Ortadoğu Politikasındaki Rolü", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslar arası İlişkiler Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara,2006 Umerova, 2006, ss.79-80)

Gazeteler;

Financial Times, 27 Ocak 1999 .

Habertürk Gazetesi, 31 Ağustos 2015

Yeniçağ Gazetesi, 7 Aralık 2017

Hürriyet Gazetesi, 29 Ocak 2020)

***E. Top. Kd. Alb.**
TESUD Çankaya Şube Üyesi

Askeri Kara Sistemlerinin Satış Sonrası Bakım Hizmetlerinde Askeri Fabrikaların Önemi

*Sebahattin ANAÇ**

Askeri fabrikaların değerlendirilmesinde genel bir çerçeve belirlenmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Uzun yıllardır yanlış bilgilendirme ve yönlendirmeler ile oluşmuş algının temel özelliği savunma sanayi imalatı ile savunma sanayi lojistiğinin karıştırılmasıdır.

Bilindiği gibi sivil araçlar için satış sonrası servis hizmeti imalatçıların yetkilendirdiği servisler ve organize sanayi bölgelerinde oluşmuş özel servisler aracılığı ile imalat yerlerinden bağımsız yönetilmektedir.

Ticari alanda bu kesin ayrımın olmasına karşın gelişmekte olan ülkelerin piyasa özellikleri gereği askeri araç ve silah sistemlerinin satış sonrası hizmetleri için sivil savunma sanayi içinde bu kadar kesin çerçevede bir tanım yapma güçlüğü bulunmaktadır. **Genel olarak ülkemizdeki yurt içi ve yurt dışı savunma sanayi ana sistem üreticileri / satıcıları ana sistemlerin bakım idamesini (satış sonrası hizmetleri) yapacak yeterli organizasyonlara sahip değildir. Askeri fabrikalar bu eksiği gideren sivil piyasada karşılığı bulunmayan tek tesistir.** Ne yazık ki çok uzun yıllardır yurt içi savunma sanayi imalatçıları (entegratörler) bu durumun farkında olmadıkları gibi, kendilerinin yeterince yapamadıkları satış sonrası hizmeti veren askari fabrikaları da rakipleri olarak görerek askeri fabrikaları hedef olarak seçmektedirler.

Yurt içinde savunma sanayi imalatı yapan ana sistem (araç, silah...vb) imalatçıları, yurt içi sanayinin özellikleri gereği, genel olarak entegratör firma görünümündedir. Tasarımını yaptıkları gövdeye uygun motor ve transmisyonlar ile ürün ağaçlarında yer alan birçok kritik yedek parçayı yurt dışından tedarik ederler. Bu malzemeler çoğunlukla askeri araçlar için tasarlanmış ve imzalanan ihale miktarı kadar üretilmektedir. İşin doğası gereği ihaleyi alan yurt içi savunma sanayi imalatçı firma ana iş olarak ihaleye uygun üretimi zamanında tamamlamayı hedefler. Her ne kadar sözleşmelerde lojistik destekle ilgili genel ifadeler yer alsa da bu ifadelere uygun ayrıntılı malzeme listelerini belirlemek ve uygun fiyatla satmak mümkün olmamaktadır. Çünkü araç denenmemiş ve arıza sıklıklarına göre ihtiyaç duyulacak malzemeler bilinmemekte, firmalar ürün ağacında yer alan malzemelerin üreticisi durumunda bulunmamakta, yurt dışı üreticilerin tedarikçisi konumunda olmaktadırlar. Ana istemlerin ürün ağaçları incelendiğinde önemli bir bölümünün muhtelif ülkelerin yüzlerce farklı firmasından satın alındığı görülecektir. Ayrıca her konfigürasyon değişikliklerinde yurt dışı tedarikçi firma farklılaşarak artacaktır.

Tüm bu genel anlatımla ortaya konulan duruma göre savunma sanayinde faaliyette bulunan yurt içi firmaların gelecekte oluşacak arıza öngörüsü ile önemli miktarda yedek parçayı imalat sürecinde satış sonrası hizmet için stoklaması ve ihtiyaç halinde uygun bir fiyatla sunması gerekir. Ancak firmalar ihalede en düşük bedeli verebilmek için bu yüklü lojistik maliyetten kaçınmaktadırlar. Öte yandan askeri sistemlerin satış sonrası hizmetleri sivil araçlar gibi yaygın servisler vasıtası ile yapılması mümkün olmamaktadır. Örneğin paletli veya zırhlı tekerlekli aracın tek müşterisi devlet ve devletin geniş coğrafyaya dağılmış birlikleri müşterileri olmaktadır. Bu özgül durum firmaların yeterli ekipman ve yedek parça, teknisyen içeren modüler bir lojistik yapı kurmalarını güçleştirmekte, karlılık oranını düşük gördüklerinden yatırımdan kaçınmaktadırlar. Ayrıca terör ve harekât bölgelerinde lojistik hizmet sunumunda uluslararası savaş hukuku, sigorta sistemleri ile şirketlerin ortaklık yapıları bu hizmetlerin yürütülmesini güçleştirmektedir.

Özetlemek gerekirse, imalatçı firmaların alıcısının tek devlet olması, sayıca az ana sistemlerin çok geniş coğrafyaya dağılması ve sigortalarının çok ciddi riskler içermesi, yurt içi savunma sanayi firmalarının lojistik hizmetleri yürütmesi için yaygın askeri servis ağları kurmasını güçleştirmekte, hatta imkânsız kılmaktadır. İşte tamda bu noktada kara sistemlerinde yer alan ağır bakım (bakım merkezi) ve ana tamir fabrikaları (ana bakım merkezi) askeri ana sistemlerin var olan satış sonrası eksik hizmetlerinin ana omurgasını oluşturmakta ve kritik önemi ortaya çıkmaktadır.

Her fırsatta örnek verilen gelişmiş ülkelerin kara sistemlerinin envanterleri incelendiğinde; tek cins tank, paletli araç ve tek tekerlekli araç ailesinin yer aldığı, üreticilerin büyük çoğunlukta malzemelerini kendi ülke pazarlarından elde ettikleri ve dünya genelinde ki satış yetenekleri nedeni ile ülke orduları-

nın talebi halinde yaygın lojistik desteği sağlayabilmektedir.

Örneğin ülkemizde Leopard tanklarından birkaç model, M48 serisi tanklardan dört beş model, M 60 tanklarından üç dört model yer almaktadır. Genellikle bu tankların da yedek parçaları başta birçok malzemeleri de eski oluşları nedeni ile ilgili firmalarda üretilmemekte, üretim hatları kapalı olmaktadır. Tekerlekli araçlarda da benzer şekilde aynı grup malzemelerden üç dört firmaya ait araçlar envanterde yer almaktadır. Bu yüzden yıllar süren deneyimler, yaşanan gizli açık ambargolar ve tedarik sorunları nedeni ile "sistematik çoklu ve farklı ülke kökenli ana sistemlerin satış sonrası bakımını" yürütebilecek şekilde ağır bakım ve ana tamir fabrikaları kurulmuştur.

Bu fabrikaları askeri organize sanayi bölgeleri gibi düşünmek gerekir. Yurt içinde yer alan savunma sanayi tekerlekli ve zırhlı araç imalatçılarının birçok fabrikayı hedef seçmesi ve kontrolüne almak istemesi çok doğru bir yaklaşım değildir. Çünkü o fabrikalarda sadece o firmanın değil tüm envanterde yer alan sistemlerin satış sonrası hizmetleri tek kaynak olarak yürütülmektedir. Örneğin özelleştirme planında yer alan tank palet fabrikasının sadece tank imalat kapasitesi değil tırtılı araç ve silahların çok önemli satış sonrası tek hizmet merkezi görevi bulunmaktadır.

Askeri fabrikaların yurt içi piyasada karşılıkları olmayan çok kritik ve özel yapılar olduğu, sadece lojistik hizmetlerin yürütüldüğü tesisler olarak görülmesi gerekmektedir.

Askeri Ağır Bakım Fabrikaları bakım hizmetlerini yürütürken ticari servisler gibi yapılandırılmışlardır. Farklı ihtiyaçlara göre tekerlekli, tırtıllı, silah ve benzeri atölyeleri, her atölyenin yapısına uygun ekipman ve sivil teknisyenleri bulunmakta, bu atölyelere genel destek sağlayan ilave atölyeler ile yedek parça ambarları, satın alma birimleri bulunmaktadır. Çalışanları uzman ve hizmet içi eğitimle yetişmiş sivil personel, yöneticileri ise hareket ihtiyaçlarını analiz edebilecek ve öncelikleri belirleyebilecek askerlerden oluşmaktadır.

Askeri yöneticilerin kariyer planı bulunmakta, müşterileri olan birliklerin lojistik faaliyetlerinde başarılı olmuş, tercihen dil bilen yöneticiler yetiştirilerek seçimle görevlendirilmektedir. Ağır bakım fabrikalarına, bulundukları sanayi bölgeleri dikkate alınarak, tüm kara kuvvetlerinin ihtiyacı olan yedek parça ve benzeri malzemeler 1986 yılından itibaren merkezi alım ve merkezi imalat adı altında görev verilmektedir. Bu uygulama ile ağır bakım fabrikalarının etrafında tedarikçi KOBİ'ler oluşmuş ve çok önemli katkılar sunmuştur.

Ana Tamir Fabrikaları ise alt sistemler (motor, transmisyon, palet, optik sistemler, hava araçları, tanklar ..vb) konusunda uzmanlaşmışlardır. Bu merkezlerde çok kritik parçalar yenileştirilerek yeniden kullanıma kazandırılmakta, yurt içi ve yurt dışında üreticisi kalmamış kritik parçaların imalatı ve yurt içinden tedariki yapılmaktadır. Ayrıca Ağır Bakım Tamir Fabrikaları gibi Kara Kuvvetleri ihtiyacı için merkezi alım ve imalat yapmaktadır.

Çok genel anlatımla askeri fabrikalar kara sistemlerinin satış sonrası hizmetlerini yürütme yeteneği olan tek lojistik tesis olarak görülmesi gerekmektedir. Bunların görevlerini ve harekât ihtiyaçlarını analiz etmeden, kısa dönemde karar noktalarına yakın durmuş firmaların tercihlerine göre farklı kararlar almak çok yıkıcı sonuçlar doğurabilir. Kaldı ki bu firmaların imalat yetenekleri ile eşdeğerde lojistik kapasiteleri bulunmamaktadır.

Yurt içinde oluşan sivil savunma sanayi imalat yetenekleri ile asker fabrikaların müşterek iş birliği için temel kriter; birinin diğerini yok saymadan müşterek çalışma sağlayacak bir model tesis edilmesidir.

Peki bu nasıl olacaktır? Askeri ana sistem imalatı yapan yut içi sivil firmalar, askeri fabrikaları kendilerinin yapamadıkları satış sonrası hizmetlerini sağlayan birimler olarak görmesi ilk adımdır.

İkinci adım ağır bakım fabrikalarının ilgili atölyelerinde kendi araçları için yetkili bakım postalarını ağır bakım fabrikaları ile planlamalıdır. Böylece askeri fabrikaları yetkili servisleri olarak görmelidir. Bu planlamaya göre yetkili bakım hizmeti için gerekli ilave avadanlık, eğitim, bilgi sistem ve benzeri destekler yurt içi ilgili savunma sanayi firması tarafından sağlanarak, arızalara daha uygun müdahale yapılmalı, yıllık yapılacak anlaşmalara göre saymanlıkta kurulan data hatları ile kendilerinden doğrudan malzeme isteği yapma imkânı sağlanmalı ve arızalara süratle müdahale ortamı yaratılmalıdır. Böylece savunma sanayi firmaları ile askeri fabrikalar arasında uygun bir iş bölümü ve işbirliği ile lojistik sistemin devamlılığı sağlanacaktır. **Birkaç domates yemek için başka ürünlerin de ekildiği tarlayı işgal etme anlayışından kısa sürede vazgeçilmelidir.**

E. Ord. Kd. Alb.
TESUD Çankaya Şube Üyesi

VATAN SEVGİSİNİN, YIKILMAZ AZİM VE İRADENİN, BİRLİĞİN, BERABERLİĞİN VE ŞEFKATİN ESERİ...

TSK ELELE VAKFI

TSK tarafından, bölücü terör örgütünün Irak'ın kuzeyinde ülkemize sızarak yapmış olduğu terör eylemlerini sonlandırmak, bölücü terör örgütünü bulunduğu yerde imha etmek maksadıyla; 20 Mart 1995 tarihinde, Irak'ın kuzeyindeki terör yuvalarına yönelik büyük çaplı bir sınır ötesi harekât başlatılmıştı. Bu operasyonda yaralan gazilerimiz ve şehit olan Mehmetçiklerimize maddi yardım sağlamak maksadıyla; Ankara Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi BİLGİN ve o günlerin TRT haber spikeri Mehpare ÇELİK'in kişisel gayretleriyle **"Haydi Türkiye Mehmetçik İçin ELELE",** adında bir kampanya yapılmıştır. TRT Televizyonundan 56 saat süren canlı yayın sonucunda, yurt içinden ve yurt dışından yardımsever halkımızın büyük desteğiyle, 2,7 Trilyon TL toplanmıştır. Toplanan bu bağışlar, gazilerimizin tedavisi ve rehabilitasyonlarının sağlanabileceği bir tedavi ve rehabilitasyon merkezi inşaa edilmesi şartıyla, Ankara Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi BİLGİN tarafından, dönemin Genelkurmay Başkanı Org.İ.Hakkı KARADAYI'ya teslim edilmiştir.

TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezinin inşası maksadıyla; kurucu üyelerini dönemin Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanının oluşturduğu TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi (ELELE) Vakfı; 21 Nisan 1996 tarihinde kurularak merkezin inşaat çalışmalarına başlanmıştır. İnşaat, 21 Nisan 2000 tarihinde tamamlanarak gazilerimizin hizmetine sunulmuştur.

TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi Vakfı; 2004 yılında yapılan vakıf senedi değişikliği ile "TSK ELELE VAKFI" adını almış ve amacı **"ülke savunması ve milletin bölünmez bütünlüğü için görevi başında yaralanan veya uzvunu kaybedenler başta olmak üzere Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Personeli, emeklisi, malulen emeklisi(erbaş/er gaziler dahil) ve bunların bakmakla yükümlü olduklarının rehabilitasyonu ve devamlı bakımlarını sağlamak, uygar ve çağdaş seviyede sağlıklı bir yaşam sürdürebilmelerine katkıda bulunmak, sağlık hizmetlerini daha iyiye götürmek, engelli çocuk ve yetişkinler ile ilgili çalışma ve faaliyetlerde bulunmak"** olarak belirlenmiştir.

Büyük önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, şehit ve gazilere verilmesi gereken önemi vurgulayan: **"Türk tarihine altın sayfalar yazdıran gazilerimiz ile şehitlerimizin hatıralarını yüceltmek, onlara olan minnet ve şükran duygularımızı ifade etmek milli bir görevdir…."** sözlerini kendine amaç edinen TSK Elele Vakfı, ilk günkü şevk ve heyecanla çalışmalarına devam etmektedir.

Vakıf tarafından;

* Ülke Savunması için yaralanan ve engelli duruma gelen güvenlik personelinin tedavisi için Ankara Bilkent'te bulunan Gaziler Fizik Tedavi Eğitim ve Araştırma Hastanesi (TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi)'ni 105 Milyon USD'na inşa ettirmiş ve 21 Nisan 2000'de hizmete açılması sağlanmıştır. TSK ELELE Vakfı, ülkemizde benzeri bulunmayan ve teknolojinin çağdaş imkanları ile donatılmış bu anıtsal eseri Türk Halkına kazandırmanın gurur ve mutluluğunu yaşamaktadır.

* Gazilerin doğa ile baş başa kalabilecekleri, diğer gaziler ile bir araya gelebilecekleri Gazi Uyum Evi, 2004 yılında, TSK ELELE Vakfı tarafından inşa ettirilmiştir.

* Türk Silahlı Kuvvetlerine hizmet etmiş ve 65 yaşını aşmış personelin, hayatlarının kalan kısmını sosyal yaşamdan kopmadan huzur içinde geçirebilecekleri MSB Ankara Özel Ba-

kım Merkezi(TSK Ankara Özel Bakım Merkezi)'ni inşa ettirerek 30 Haziran 2008'de MSB'lığına devredilmiştir.

* Ayrıca, MSB Çamlıca Özel Bakım Merkezi'nin ihtiyacı kapsamında, İstanbul Göğüs Hastalıkları binası, kaynak ihtiyacı Vakıf tarafından karşılanarak, Özel Bakım Merkezi olarak tadil ettirilmiştir.

* Engelli gazilerimizin, uluslar arası düzeyde olimpik faaliyetlerde kullanabilecekleri, engelli sporcular için tasarlanmış, 19 Eylül Spor Tesisleri Vakıf tarafından 29 Aralık 2014 tarihinde inşa edilerek hizmete açılmıştır.

* Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Etlik yerleşkesi içinde ve Güvercinlik/ANKARA'da bulunan TSK Elele Vakfı Özel Eğitim Rehabilitasyon Merkezlerinde; zihinsel, işitme, görme, özgül öğrenme güçlüğü, bedensel ve yaygın gelişim bozukluğu bulunan yaklaşık 400 çocuğa özel eğitim ve rehabilitasyon eğitimi verilmektedir.

TSK Elele Vakfı'nın Vakıf Senedi'nde belirlenen amaçları doğrultusunda, kuruluşundan bu güne kadar inşaa ettiği tesisler, sağladığı destek ve hizmetlerin maliyeti yaklaşık olarak 900 Milyon TL.na ulaşmıştır.

Devlet destekli veya yasa ile belirlenmiş herhangi bir geliri bulunmayan, sadece yardımsever halkımızın yaptığı gönüllü bağışlar ve iştiraklerinden elde ettiği gelirlerle varlığını sürdüren TSK Elele Vakfı; hak sahiplerine kazandırdığı bu çağdaş tesislerin yaşatılması, geliştirilmesi ve en üst düzeyde işletilmesi için gereken her türlü desteği vermeye devam etmekte, bu tesislere yenilerinin eklenmesi için de çalışmalarını azim ve kararlılıkla sürdürmektedir.

TSK Elele Vakfı; dürüst, çalışkan ve şeffaf bir şekilde çalışmalarına heyecanla devam etmektedir.

TSK Elele Vakfı Genel Müdürlüğü:

Ziya Gökalp Cad. Ataç-2 Sok. 43/8

Kızılay ANKARA

0312 431 99 36

www.elele.org.tr

BAĞIŞ HESAP NUMARALARI (TL)

BANKA	ŞUBE	IBAN NO
T.C.ZİRAAT BANKASI A.Ş.	BAŞKENT ANKARA	TR25 0001 0016 8339 0259 9051 89
T.VAKIFLAR BANKASI T.A.O	KOLEJ	TR15 0001 5001 5800 7288 7745 45
T.HALK BANKASI A.Ş.	KÜÇÜKESAT	TR29 0001 2009 2160 0016 0000 13
ING BANK A.Ş.	CEBECİ	TR32 0009 9005 0505 0500 1000 06
T.İŞ BANKASI A.Ş.	ANKARA	TR55 0006 4000 0014 2006 0000 00
YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.	ÖZEL BANKACILIK	TR47 0006 7010 0000 0001 0000 01
T.GARANTİ BANKASI	ANAFARTALAR	TR28 0006 2000 7110 0006 2994 31
AKBANK	KÜÇÜKESAT	TR49 0004 6001 0188 8000 0661 82
ŞEKERBANK	GAZİOSMANPAŞA	TR50 0005 9019 5013 0195 0025 54
T.EKONOMİ BANKASI	MEŞRUTİYET CAD.	TR77 0003 2000 1050 0000 0307 96

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Kederli ailelerine ve arkadaşlarına başsağlığı diler, hizmetlerini saygı ile anarız.
TESUD Genel Merkezi

Mustafa Erdal HAKSUN
E. P. Bnb. (1965-65)
Üsküdar Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**06/03/2020**
Adres: İstanbul Evleri Sarmaşık Sok.
No:1/8 Bahçelievler-İSTANBUL
Tel: (0212) 556 30 23

Hasan Saim AKSU
E. Per. Alb. (1950-36)
Adana Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **08/03/2020**
Adres: Kurtuluş Mah. Ziyapaşa
Bulvarı No:28 Akdemir Apt. D:1
Seyhan-ADANA
Tel: (0322) 453 00 74

Cemil ÖZŞEN
E. P. Kd. Alb. (1951-191)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **12/06/2019**
Adres:Şemsipaşa Eşref Saat Sok.
Emek Apt. No:18/4
Üsküdar-İSTANBUL
Tel: (0216) 333 66 83

Ümran DANYAL
Subay Eşi
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **05/11/2019**
Adres: Acıbadem Mah. Emek Sok.
Yıldız A Blok No:2/14
Kadıköy-İSTANBUL

Hilmi TAŞKIN
E. Ord. Kd. Alb.(1961-27)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **05/09/2019**
Adres:Serasker Cad. Sakız Sok.
Huzur Apt. A Blok No:22/8
Kadıköy-İSTANBUL
Tel: (0542) 630 55 46

Nurten YÜKSEL
Subay Eşi
Karşıyaka Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **31/07/2019**
Adres: Ovacık Sertur Yapı. Koop.
Güvercinlik Mavkii
Çeşme-İZMİR
Tel: (0533) 240 95 97

Sinan ŞAKRAK
E. Tbp. Kd. Alb. (1963-6)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **17/12/2019**
Adres: Cengiz Topel Özden Sok.
Fatih Apt. No:13/4
Etiler-İSTANBUL
Tel: (0533) 215 05 08

Ali HIZYETER
E. Kd. Alb.
Antalya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **26/12/2019**
Adres: Yeşilbahçe Mah. 1462 Sok.
No:22/8 ANTALYA
Tel: (0532) 715 81 16

Ahmet Aydın AĞAN
E. Hv. Kd. Alb. (1957-224)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **10/03/2020**
Adres: Altıntepe Sırmakeleş Sok.
Şahin Apt. No:31/7
Maltepe-İSTANBUL
Tel: (0216) 388 82 46

Ali ACARTÜRK
E. J. Kd. Alb. (1959-11)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **03/01/2020**
Adres:Gençlik Cad. Müjde Sok.
No:4/4 Maltepe-ANKARA
Tel: (0312) 229 62 76

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Hasan Tuncer AKÇAKOCA
E. Kr. Plt. Kd. Alb. (1959)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**07/01/2020**
Adres: Oyak Sit. 2/8 Sok. No:2/4
Fahrettinaltay-İZMİR
Tel: (0232) 224 81 03

Melehat ALPTEKİN
Subay Eşi
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **14/01/2020**
Adres:Göztepe İstasyon Cad. No:51
Çam Apt. Kadıköy-İSTANBUL
Tel: (0533) 705 31 31

Hatice Efser KURTCEBE
Subay Eşi
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**19/01/2020**
Adres: Kozyatağı Mah. Bayar Cad.
Oyak Sit. A Grubu Akgün Apt.
No:6/2 Kadıköy-İSTANBUL

Nazır ÖZTÜRK
E. Mu. Yb.
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **22/01/2020**
Adres:Çayyolu 699 Sok.
4. Kısım Defne Apt. No:2/3
Çankaya-ANKARA

Sevinç KALAFAT
E. Lv. Yb. (1956-1)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **24/01/2020**
Adres:Cemil Meriç Mah. Çayırönü
Cad. Ekşioğlu Akkaya Sit.
Kardelen Apt. D:33
Ümraniye-İSTANBUL

RESİM YOK

Necla SARSILMAZ
Subay Eşi
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**25/01/2020**
Adres: Mithatpaşa Cad. Aylar Apt.
No:1055 D:1 Güzelyalı-İZMİR
Tel: (0532) 773 76 73

Orhan ÖZDEMİR
E. Hv. Mly. Kd. Alb. (1945-12)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **26/01/2020**
Adres: İnönü Cad. No:468/14
Güneş Apt. Konak
Fahrettinaltay-İZMİR
Tel: (0543) 650 59 52

Münir Nurettin KOŞER
E. Tuğg. (1953-1)
Yıldız Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **29/01/2020**
Adres:Oran Mah. Sabit Sağıroğlu Cad.
Mesa Park Sit. Selvi Blok No:10/6
Çankaya-ANKARA
Tel: (0541) 570 63 54

RESİM YOK

Suat ÜNSAL
E. Hv. Mly. Kd. Alb. (1957-255)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **31/01/2020**
Adres: 11/2 Sok. No:26/7 Sevil Apt.
Fahrettinaltay-İZMİR
Tel: (0232) 247 75 45

Sinan TARKAN
E. P. Alb. (1976-131)
Eskişehir Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**01/02/2020**
Adres: Vişnelik Mah. Atatürk Bulvarı
185/C Yasin Apt.
Odunpazarı-ESKİŞEHİR
Tel: (0536) 767 13 82

Tufan HÜRMERİÇ
E. Tuğg. (1959-16)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **04/02/2020**
Adres: Alacaatlı Mah. 5072. Cad.
Oğuz Apt. No:7/15
Çankaya-ANKARA
Tel: (0533) 716 98 53

İbrahin Hakkı ŞENOCAK
E. Org. (1938-13)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **05/02/2020**
Adres:Nispetiye Mah. Cahit Aybars
Sok. Akademililer Sit. C Blok D:45
Zincirlikuyu Beşiktaş-İSTANBUL
Tel: (0532) 213 63 08

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Muzaffer BARKIN
E. Ord. Alb. (1943-140)
Karşıyaka Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**06/02/2020**
Adres: 1738 Sok.
No:120/3
Karşıyaka-İZMİR

Hakkı TURAN
E. Alb.
Pendik Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**17/02/2020**
Adres: Doğu Mah. Ozan Sok.
Yeşilkent Sit. Onur Apt.
A Blok D:16
Pendik-İSTANBUL

Fevzi TOSUN
E. Kd. Alb. (1973-4317)
Antalya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**11/03/2020**
Adres: Öğretmenevleri Mah. 957 Sok. Nurşen Apt. No:3/8
Konyaaltı-ANTALYA
Tel: (0542) 567 04 89

Necdet BAYDAR
E. Lv. Alb. (1961-25)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**12/03/2020**
Adres: Acıbadem Cad. Genç Sok. Özsaraç Apt. No:18/7
Üsküdar-İSTANBUL
Tel: (0532) 331 23 31

Cemil DENK
E. P. Alb. (1961-86)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**13/03/2020**
Adres:İlkbahar Mah. Konrad Adenauer Cad. No:75/8
Çankaya-ANKARA
Tel: (0532) 373 99 66

Sami ÖZCAN
E. Kr. Plt. Alb. (1951-138)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**14/03/2020**
Adres:Çiğdem Mah. 1559 Sok. Ebru 2 Sit. D Blok No:19
Çankaya-ANKARA
Tel: (0532) 682 63 20

Arif Necdet TÜRÜTOĞLU
E.Lv. Alb. (1956-27)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **16/03/2020**
Adres: Acıbadem Mah. Sokullu Sok.
Akyıldız Apt. No:5/17
Kadıköy-İSTANBUL

RESİM YOK

Ramazan KARTAL
E. Ord. Alb. (1950-27)
Şişli Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**18/03/2020**
Adres: Akademililer Sit. 4. Blok D:82
Zincirlikuyu-İSTANBUL
Tel: (0530) 510 32 54

Erdoğan DÖNMEZ
E.Mu. Alb. (1956-7)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **19/03/2020**
Adres: Kozyatağı Mah. Hilmipaşa Cad. Buket Sok. Oyak C Grubu
Çiğdem Apt. No:6/16
Kadıköy-İSTANBUL

Akın BAYSAN
E. P. Alb. (1966-21)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **24/03/2020**
Adres:Yapracık Mah. 3253 Cad. Crystal Towers Sit. 4-D/10
Etimesgut/ANKARA
Tel: (0542) 721 69 00

Ahmet ÇAKIROĞLU
E. Tuğg. (1957-49)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**28/03/2020**
Adres: Kozyatağı Hilmipaşa Sok.
Lale Apt. No:16/1 D:2
Erenköy-İSTANBUL
Tel: (0533) 358 39 35

Lamia AKSOY
Subay Eşi
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**28/03/2020**
Adres: Ataköy 9. Kısım 29
B Blok D:50
Bakırköy-İSTANBUL

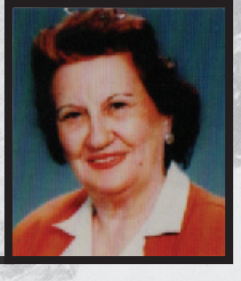

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Sudiye ÇOKAYDIN
Subay Eşi
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**29/03/2020**
Adres: Kuyubaşı Cad. Velibey Sok. Yonca Apt. No:4/24
Kadıköy-İSTANBUL

Ahmet Vedat AYGAR
E.P. Alb. (1951-14)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**01/04/2020**
Adres: Erenköy Mah. Şemsettin Günaltay Cad. Şehit Kemal Uyguntürk Sok. No:4/38
Kadıköy-İSTANBUL

Dinç HAŞİMOĞLU
E. Hv. Plt. Kd. Alb. (1959-49)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**04/04/2020**
Adres:65. Sok. No:20/2
Fahrettin Altay-İZMİR
Tel: (0232) 259 29 38

M. Atilla BABABALIM
E. Hv. Mu. Kd. Alb. (1959-113)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**08/04/2020**
Adres:Oyak Sit. Giriş 21 D:4
Çankaya-ANKARA
Tel: (0532) 416 14 34

M. Nedim ÖZTÜRK
E. Kr. Plt. Alb. (1958)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **24/04/2020**
Adres: Mithatpaşa Cad. No:1183/12
Fahrettin Altay-İZMİR
Tel: (0555) 003 11 35

Güngör BUZLUK
E. P. Kd. Alb. (1960-73)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**02/05/2020**
Adres: Cinnah Cad. Yeşilyurt Sok. No:9/6 Kavaklıdere
Çankaya-ANKARA
Tel: (0312) 467 83 21

Akın ÇAKMAK
E. Tnk. Alb. (1968-47)
Yıldız Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **08/05/2020**
Adres: İlkadım Mah. 747 Sok. Park Vadi Evleri E-1 Blok No:28/29
Çankaya-ANKARA

Sabri KOÇ
E. Hv. Alb. (1955-108)
Yıldız Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **04/05/2020**
Adres:Sancak Mah. Baha Kent Sit. D Blok No:16 Yıldız
Çankaya-ANKARA
Tel: (0532) 562 86 26

Ali Rıza ÇAĞLAYAN
E. Ord. Alb. (1949-31)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**13/05/2020**
Adres: Beytepe Mah. Üniversiteliler Cad. TSK Özel Bakımevi Çankaya-ANKARA
Tel: (0537) 057 50 02

RESİM YOK

Yıldırım CAN
E. Dnz. Tbp.Alb. (1963)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**14/05/2020**
Adres: Narlıdere Emekli Sandığı Dinlenme ve Bakımevi Narlıdere-İZMİR
Tel: (0542) 262 20 65

Metin OKUN
E. Hv. Yzb. (1960-177)
Eskişehir Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**15/05/2020**
Adres: Şair Fuzuli Cad. No:13/6 Odunpazarı-ESKİŞEHİR
Tel: (0537) 221 92 18

Mehmet Şefik DENİZ
E. Mu. Alb. (1953-14)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**09/06/2020**
Adres: Acıbadem Mah. Acıbadem Cad. Kaktüs Apt. No:164/12
Kadıköy-İSTANBUL

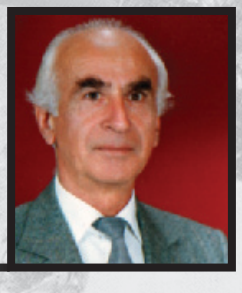

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Adnan GAVAZ
E. Top. Alb. (1968-108)
Tekirdağ Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**06/07/2020**
Adres:Hürriyet Mah. Yahya Kemal Beyatlı Cad. Beren Sit. C Blok D:6 Süleymanpaşa-TEKİRDAĞ
Tel: (0282) 263 05 00

Kutal BURSEL
E. Muh. Kd. Alb. (1958-34)
Çanakkale Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**09/07/2020**
Adres:Hamidiye Mah. Fatih Cad. No:19 Bahçeşehir Sit. B Blok
Kepez-ÇANAKKALE
Tel: (0536) 720 28 52

RESİM YOK

Cihat ERGÜVEN
E.Per. Alb. (1982-183)
Rasimpaşa Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **10/07/2020**
Adres: Mehter Sok. No:11/2
İstinye Sarıyer-İSTANBUL
Tel: (0532) 427 16 28

Vedat Erol TUNA
E. Hv. Mu. Alb. (1957-401)
Kadıköy Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **26/07/2020**
Adres: Altıntepe Mah.
Eski Bağdat Cad. No:40/21
Maltepe-İSTANBUL

Muzaffer ÇELİKER
Subay Eşi
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**11/08/2020**
Adres:Doğukent Cad. Vadi 3000 Sit. C Blok D:12 Çankaya-ANKARA
Tel: (0532) 556 84 01

İsmail Doğan YILMAZ
E. Mly. Kd. Alb. (1951-24)
Karşıyaka Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**26/08/2020**
Adres:Fikri Altay Mah. 8182 Sok. Tilbe Sit. A Blok No:72/17 Karşıyaka-İZMİR
Tel: (0536) 881 45 54

Osman Nuri ŞANCI
E. Gv. Kd. Yzb. (1979-003)
Gölcük Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**03/09/2020**
Adres:Yunus Emre Mah. 862. Sok. No:14/6 Gölcük-KOCAELİ
Tel: (0532) 736 31 04

Bayram GÜLDOĞAN
E. Mly. Alb. (1964-199)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**05/09/2020**
Adres:Katar Cad. Birlik Mah. Oyak Sit. 22. Giriş No:1
Çankaya-ANKARA
Tel: (0532) 335 18 95

Yıldız Esen AŞIK
Subay Eşi
Eskişehir Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**30/07/2020**
Adres:Şair Fuzili Cad. No:13/6 Odunpazarı-ESKİŞEHİR
Tel: (0537) 221 92 18

Tahir SANCAR
E. Tnk. Bnb. (1966-114)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**19/06/2020**
Adres:Mimar Sinan Cad. A2 82 D:10 Büyükçekmece-İSTANBUL
Tel: (0532) 112 88 75

Sebati SOYUER
E. Top. Alb. (1954-15)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**10/09/2020**
Adres:Yayla Gül Sok. No:9/9 A.Ayrancı-ANKARA
Tel: (0312) 428 32 05

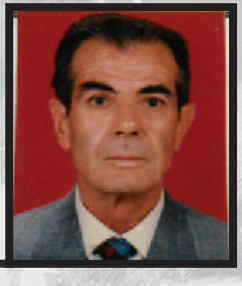

Ali BICILIOĞLU
E. Hv. Mly. Kd. Alb. (1965-235)
Bornova Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**18/03/2020**
Adres:232. Sok. No:1/7
Bayraklı-İZMİR
Tel: (0535) 437 00 34

ARAMIZDAN AYRILANLAR

M. Tarık DEMİROĞLU
E.Top. Kur. Alb. (1937-34)
Çankaya Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**14/09/2020**
Adres: Küçükesat Balo Sok. No:4/15
Çankaya-ANKARA
Tel: (0312) 417 66 39

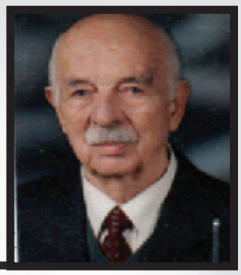

Erhan ERGEN
E. Hv. İkm. Alb. (1972-101)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **06/09/2020**
Adres: Çatalkaya Mah. Emekliler Sok.
Çamtepe Apt. No:41/18
Narlıdere-İZMİR
Tel: (0505) 926 38 86

Cemil ARICAN
E.Hv. Hak. Alb. (1949-74)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **21/09/2020**
Adres: Göztepe Mah. Dumlupınar Cad.
Oluşum Sit. B Blok D:1
Odunpazarı-ESKİŞEHİR
Tel: (0532) 700 41 10

M. Mazhar ERGİN
E. Ulş. Kd. Alb. (1951-3)
Konak Şb. Üyesi
Vefat Tarihi: **13/09/2020**
Adres: Yeni Mah. 5338 Sok.
No:43/10 1. Tellioğlu Apt.
MERSİN
Tel: (0532) 768 60 74

M. Sabri OKUMUŞ
Onursal (Fahri) Üye
Bornova Şb. Üyesi
Vefat Tarihi:**17/04/2020**
Adres: Beyaz Yunus Sit. 249. Sok.
B Blok K:4 D:16
Bayraklı-İZMİR
Tel: (0555) 320 19 90

TESUD Genel Merkezi Eski Genel Başkanı (1995-2001) Sıtkı AYDINEL Vefat Etmiştir.

1995-2001 yılları arasında TESUD Genel Merkezinde Genel Başkanlık yapmış olan E. Tümgeneral (1950-22) Sıtkı AYDINEL 07 Haziran 2020 tarihinde vefat etmiştir.

Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve çalışma arkadaşlarına başsağlığı ve sabır dileriz.

Adres : Oyak Sit. 4. Blok No:22 Çankaya-ANKARA
Tel : (0532) 582 54 24

TESUD YÖNETİM KURULU

TESUD Kadıköy Şubesi Eski Disiplin Kurulu Üyesi Ahmet Sezer ŞENGÜL Vefat Etmiştir.

TESUD Kadıköy Şubesi'nin iki dönem Genel Kurul Delegesi ve Şube Disiplin Kurulu Üyesi olarak görev yapan E. Tuğgeneral (1972-22) Ahmet Sezer ŞENGÜL 29 Ağustos 2020 tarihinde vefat etmiştir.

Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve çalışma arkadaşlarına başsağlığı ve sabır dileriz.

Adres : Bostancı Kocayol Cad. No:2/11 Kadıköy-İSTANBUL
Tel : (0532) 253 75 73

TESUD YÖNETİM KURULU

YAKIT EKONOMİSİ
DACIA ECO-G'DEN SORULUR!

Hakkını ver.
dacia.com.tr

daciaturkiye

Dacia ECO-G LPG serisi ile ilgili ayrıntılı bilgi tüm Dacia Yetkili Satıcılarında ve dacia.com.tr'de.